

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆེན་གྱི་གནས་འཕྲིན།

བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༩༥༣ ཟ࿳་ལོ་ ༢༠༢༤ ཟ࿳་༧་བཞི་པ་དང་། ལྷ་པ།

འདོན་ཐེངས་ ༡༡ པ།

སྤྱི་ཁྱབ་རྩ་ཞིབ་དང་ཁྱ་དག་པ།		ཚོགས་བྱང་བསོད་ནམས་དོ་རྗེ།
པར་བ་དང་ཚེས་སྤྲིག་པ།	-	བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར།
དེབ་གཞུགས་བྱས་འགོད།	-	བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར།
འགྲེམས་སྤེལ་བ།	-	ཚོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ།

དཀར་ཆག

༡༠༡༩ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་བཞི་པ། April

- ༡༽ ལགོང་ས་མཆོག་གི་མང་གཙོའི་འཕེལ་རིམ་དང་འབྲེལ་བའི་བཀའ་སློབ། ༡
- ༢༽ ས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དང་། བོད་པའི་སློབ་བླ་ཁག་ཅིག་ལ་ 'སྤྱི་ནོར་ལགོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་
གསོལ་སྐུལ་གནང་བའི་བོད་མིའི་མང་གཙོ' ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་པར་རིགས་འབྲེམས་སྟོན་གནང་བ། ༩
- ༣༽ ཀུན་གཟིགས་ལཔཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་མེད་བཅུ་གཅིག་པ་མཆོག་དབྱང་གྲངས་ ༣༧ ལ་ཐེབས་པའི་ལས་འཁུར་སྐར་
མཇེད་སྒྲིའི་ཐོག་དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་གསུང་བཤད་གནང་བ། ༡༠
- ༤༽ བོད་རང་དབང་འཐབ་ཚུང་པའི་ལྷན་འཛོམས་ཞེས་པའི་ཚོགས་ཆེན་ཐོག་སྤྱི་འཐུས་རྒྱན་ལས་སྐུ་ཆབ་
སྤྱི་འཐུས་བསྟན་པ་ཡར་འཕེལ་མཆོག་ཆེད་ཐེབས་གནང་བ། ༡༧

༡༠༡༩ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ལྔ་པ། May

- ༥༽ བཀའ་གིས་བདེ་ལེགས་ལགས་ནས་སྐབས་བཅུ་བདུན་པའི་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ལས་ཁུར་དམ་འབུལ་ཞུས་པ། ༡༩
- ༦༽ ཅིས་ལོ་ ༡༠༡༩་་་་་ ༡༩ ལོའི་སྤྱི་ཁྲབ་ཅིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་ཅིས་ཁར་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་དོན་མཇུག་བསྐྱིལ་བ། ༢༠
- ༧༽ མིང་དཔལ་ལུལ་ཆོས་འཁོར་གླིང་དུ་ཆོས་བཅུའི་སྐབ་མཆོད་ཆེན་མོའི་གར་འཆས་མཇེད་པའི་ཐོག་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་ཆེད་ཐེབས་གནང་བ། ༢༡
- ༨༽ དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་སྤེལ་པོ་མཆོག་གིས་སྟོ་ཨ་མི་རི་ཀའི་བློས་ཚོགས་འཐུས་མི་ནམས་དང་མཇལ་འབྲེལ་གནང་བ། ༢༣
- ༩༽ དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་སྤེལ་པོ་མཆོག་གིས་ཨིན་ཡུལ་བློས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་སྐུ་ཆབ་ཚོགས་ཆུང་ཞིག་དང་མཇལ་འབྲེལ་གནང་བ། ༢༥
- ༡༠༽ སྐབས་ ༡༩ པར་བདམས་ཐོན་སྤྱི་འཐུས་ནམ་པས་ལས་ཁུར་དམ་འབུལ་ཞུས་པ། ༢༧
- ༡༡༽ སྐབས་ ༡༩ པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་བཟེས་གཞོན་པོས་འདེམས་གནང་བ། ༢༩
- ༡༢༽ གསར་དུ་བདམས་ཐོན་བྱུང་བའི་སྐབས་ ༡༩ པའི་རྟིང་མའི་སྤྱི་འཐུས་ནམ་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྟིང་བལྟས། ༣༠
- ༡༣༽ གསར་དུ་བདམས་ཐོན་བྱུང་བའི་སྐབས་ ༡༩ པའི་བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱི་འཐུས་ནམ་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྟིང་བལྟས། ༣༡
- ༡༤༽ གསར་དུ་བདམས་ཐོན་བྱུང་བའི་སྐབས་ ༡༩ པའི་ས་སྤྱིའི་སྤྱི་འཐུས་ནམ་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྟིང་བལྟས། ༣༣

༡༥༽ གསར་དུ་བདམས་ཐོན་བྱང་བའི་སྐབས་ ༡༥ བའི་དགེ་ལུགས་སྤྱི་འཐུས་ནམ་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བསྟུས།	༣༥
༡༦༽ གསར་དུ་བདམས་ཐོན་བྱང་བའི་སྐབས་ ༡༥ བའི་གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་སྤྱི་འཐུས་ནམ་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བསྟུས།	༣༦
༡༧༽ གསར་དུ་བདམས་ཐོན་བྱང་བའི་སྐབས་ ༡༥ བའི་དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་ནམ་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བསྟུས།	༣༧
༡༨༽ གསར་དུ་བདམས་ཐོན་བྱང་བའི་སྐབས་ ༡༥ བའི་མདོ་སྟོད་སྤྱི་འཐུས་ནམ་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བསྟུས།	༣༨
༡༩༽ གསར་དུ་བདམས་ཐོན་བྱང་བའི་སྐབས་ ༡༥ བའི་མདོ་སྟོད་སྤྱི་འཐུས་ནམ་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བསྟུས།	༣༩
༢༠༽ གསར་དུ་བདམས་ཐོན་བྱང་བའི་སྐབས་ ༡༥ བའི་ལྷོ་བྱང་ཨ་རིའི་སྤྱི་འཐུས་ནམ་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བསྟུས།	༤༠
༢༡༽ གསར་དུ་བདམས་ཐོན་བྱང་བའི་སྐབས་ ༡༥ བའི་ཕྱ་རོལ་དང་། ཨ་མི་རི་ཀའི་སྤྱི་འཐུས་ནམ་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བསྟུས།	༤༡
༢༢༽ གསར་དུ་བདམས་ཐོན་བྱང་བའི་སྐབས་ ༡༥ བའི་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་བུད་པའི་ཨེ་ཤི་ཡ་དང་ཨོ་སེ་གེ་ལེ་ཤི་ཡའི་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བསྟུས།	༤༢

ཡགོང་ས་མཆོག་གི་མང་གཙོའི་འཕེལ་རིམ་དང་འབྲེལ་བའི་བཀའ་སློབ།

འདོན་ཐེངས་སྟོན་པའི་འགྲོ་སྤྱོད།

སྤྱི་འཐུས་ཚོར་ཆ་བཞག་ན། གཞིས་ཆགས་ཁག་ནང་འགལ་རྒྱུ་དང་། འཐུས་ཤོར་ཡོང་མིན་ཐོག་ཉམས་ཞིབ་གནང་དགོས་ཀྱི་འདུག གནས་ཚུལ་དེའི་ཐོག་ལ་གྲོས་ཚོགས་འཚོགས་པའི་སྐབས་ཙམ་མིན་པར་དུས་རྒྱུན་ལྡན་ནས་བསམ་སྒྲོག་གཏོང་དགོས། སྤྱིར་བོད་པ་ཡིན་ཕྱིན་འགན་ཁུར་དགོས་ཀྱི་ཀྱང་། འཐུས་མིའི་མིང་བཏགས་ཏེ་ལས་འགན་ཡོད་པའི་རིང་ལ་དེ་བས་ཀྱང་འགན་འཁུར་སྒྲངས་ཏེ་འཐུས་ཤོར་གང་དུ་འགྲོ་མིན་ཐོག་ཞིབ་ཆགས་པོས་གྲོས་བསྟར་དང་། ཉམས་ཞིབ་བྱེད་དགོས། དེ་ཡང་སྟོན་ཆ་ཡོད་སར་མཛུབ་མོ་འཛུགས་སྟབས་ཙམ་མིན་པར། སྟོན་དེའི་ཆ་བའི་འབྲུང་

རྒྱུ་ཐོག་ཞིབ་འཛུགས་བྱས་ཏེ་སྟོན་ཆ་སེལ་བའི་ཐབས་ཤེས་འོས་འདེན་སྟབས་བྱ་རྒྱུ་ཏེ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དྲིའི་ནམ་པའི་ཆ་ནས་ལས་ཁུར་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་ཡང་། འོན་ཀྱང་མཐར་ཐུག་གི་ངོ་མོ་བོད་སྤྱི་པའི་དོན་དུ་ཁུར་མཉམ་ལེན་བྱེད་དགོས་པའི་དོན་དག་གཅིག་གྱུར་ཡིན་པ་ལས་འགལ་བ་གང་ཡང་མེད། ངས་གོ་ཐོས་ལ་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་ཆར་རྗེས་ས་གནས་སོ་སོར་མི་ཁག་ལ་འགྲོ་ཅིས་ཡོད་པ་དགའ་པོ་བྱུང་། ཆགས་རྒྱུད་ཡོང་བ་ལའང་གཙོ་ཆེ་ཤོས་མི་མང་སོ་སོའི་ངོས་ནས་ཀྱང་འགན་འཁུར་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག སྐབས་རེ་མི་མང་ཉམ་རྒྱུད་གི་ནང་དུ་སོ་སོས་བྱེད་དགོས་པའི་ལས་འགན་གྱི་སེམས་ཤུགས་མ་འདང་བའི་ནམ་པ་མཐོང་གི་འདུག དེ་ཆོའི་གསལ་ལ་ས་

གནས་གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་གོ་བདེ་སྤྱད། སྤྱི་ལྷན་བྱེད་སྟབས་ན། འཐུས་ཤོར་གང་དུ་འགྲོ་མིན་ལ་ཞིབ་འཛུགས་དང་། ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུའི་སེམས་ཁུར་གཅིག་སྦྲེབ་ས་པ་མ་ཟད། དེ་ལ་མང་ཚོགས་སོ་སོའི་ངོས་ནས་ཁུར་བ་འདོན་པའི་གོ་སྐབས་དང་ཐབས་ལམ་ཡོད་ན་ཁུར་མཉམ་ལེན་བྱ་རྒྱུ་ལ་ཕན་གྱི་རེད། བཀའ་སློབ་འོས་གཞི་བཏོན་རྒྱུའི་སྐོར་ལ། རྩ་བུ་གིས་མི་ལ་ཅད་གཙོད་ལེགས་པོ་བྱ་མ་སྟབས་པར་བྲེལ་བའི་ངང་ནས་འདེམས་པ་ཡིན་ན། ནམ་རྒྱུན་ངོ་ཤེས་ཡོད་པའི་མི་ལས་གཞན་ཐོབ་ཀྱི་མེད། ད་ལྟ་ཆོས་དོན་བཀའ་སློབ་དགོངས་པ་ལྷུ་ཅིས་ཡོད་པ་ལྟར། དེ་ཆོའི་གསལ་ལ་སྤྲོད་ཞིབ་འཛུགས་ནན་ཙམ་བྱེད་དགོས། ལས་འགན་འཁུར་མཁན་གྱི་མི་ངོས་པ་ཞིག་མ་སྦྲེབ་ན། མི་ལ་ཤེས་ཡོན་མེད་ན་ལས་དོན་འཐུས་ཤོར་འགྲོ་རྒྱུ་དང་། ཤེས་ཡོན་ཡོད་ཀྱང་ལྷན་བསམ་མེད་ན་དེ་བས་སྟོན་ཆེན་པོ་ཡིན། ང་ཆོའི་བཙན་བྱོལ་བ་མི་གངས་འབྲུམ་གཅིག་ལྷན་ཙམ་ཡོད་པའི་ནང་བཟླ་དབྱེད་ཡག་པོ་བྱས་ན། མི་བླ་བ་འགའ་ཤས་ཡོད་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག ད་ལྟ་བཀའ་སློབ་འོས་གཞི་བཏོན་རྒྱུ་འདི་བྲེལ་བའི་ངང་མིན་པར་དབྱེད་ཞིབ་ལེགས་པོ་བྱས་ཏེ་བཏོན་མ་སྟབས་ན་ངས་འགན་མི་བཟོད་པ་ལྟ་བུ་འདུག དེ་མིན་གང་ཡང་ལྷུ་

ལྷ་མོད། ཆང་མ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་པ་
དང་ཆབས་གཅིག་དྲར་ཐག་གནང་རྟོགས་
ཞུ་ལྷ་ཡིན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལྷ་ ༣ ཆོས་
༡༩ ཉིན་སྤྱི་འཐུས་མོས་ཆོག་ཐོག་སྐུ་ལ་བཞུགས་
བཀའ་སློབ་ལས་ཟུར་འདོན་ཞུས་ཤིང་། བོད་གཞུང་
ཕྱི་བློ་ལས་ཁྲུངས་ནས་པར་སྐྱོན་ཞུས་པ་ <<སྤྱི་
འཐུས་དང་བཀའ་འགྲུལ་ལ་བསྐྱེད་པའི་བཀའ་
སློབ་>> དེ་བཀའ་ཁྲིམས་པ་ཞོག་གངས་ ༣༥༩ ལས་
༣༥༩ བར་དང་། ཞོག་གངས་ ༣༦༩ ལས་
༣༦༩ བར་གསལ།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ལྷ་ ༩ ཆོས་ ༩ ཉིན་སྤྱི་ འཐུས་སྐབས་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆོག་ཐོག་ དུས་བཅུ་པར་བསྐྱེད་པའི་བཀའ་སློབ།

ལོ་ཁ་ཤས་རྗེས་རྒྱུ་ལོ་དེ་མི་གཞིས་ཀྱིས་
མཉམ་འཛུལ་དང་། བཀའ་ཤིས་པའི་ཉིན་
མོ་ཡོང་རྒྱུ་ལ་ཏ་ལས་བརྒྱ་ཆ་མང་བ་ཡིན་
པ་ནི་བཤད་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། རྒྱུ་ལོ་
བསམ་སྒྲོ་ཞིག་བཏང་བ་ཡིན་ན་རྒྱ་ནག་
ནས་བཅན་འཛུལ་གྱིས་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཕྱིན་པ་
དང་། བཅན་ཕྱོད་དུ་འབྱོར་ནས་ལོ་བཞི་
བཅུ་ཞེ་གཅིག་ཕྱིན་ཡོད། ལྷ་གྲུའི་གནས་
སྐབས་སུ་བཅན་ཕྱོད་དུ་འབྱོར་བ་ནམས་
ད་ཆ་སྤྱི་གྲུའི་པ་མ་ཆགས་པ་མ་ཟད། སྤྱི་
པོ་སྤྱི་པོ་ཆགས་རྒྱུ་དུས་ལ་སྤྱི་བས་ཡོད།
ད་དྲང་འབྱུང་འབྱུར་ལོ་བཞི་བཅུ་ལྔ་བཅུ་
སྤྱི་མཐུན་ནས་གལ་སྤྱི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་
ན། འདོད་ན་མ་འདོད་ན་ལྷ་ལྷ་ལ་རིན་པོ་

ཆེན་མོ་ཆོས་འདར་རྒྱ་མེད་པ་ནི་གསལ་
པོ་རེད། ད་བར་བོད་པའི་ནང་རིགས་ཁ་
ཤས་ཀྱིས་ལྷ་ལྷ་ལ་རིན་པོ་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་
རེད་ཅེས་བསམ་མཁན་སྐབས་རེ་ཡོང་
བསྐྱེད་ཀྱི་འདུག ལོ་འགའ་ཤས་གོང་དུ་
བྱེད་ཆོ་ལ་ལྷ་ལྷ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་མེད་པ་
ནང་བཞིན་བཅིས་ནས་ལས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་བ་
ཆོས་འགན་ཁུར་ཆ་ཆང་འབྱེད་ནས་ལས་
ཀ་ལས་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་ཞུ་བྱུང་།
རྒྱ་ཆོའི་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་དུ་མ་འོངས་
པར་ལྷ་ལྷ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་མེད་ན་སྤྱི་
ཀྱིས་བྱེད་རྒྱུ་ཞེས་ཡིག་ཆའི་ནང་བཞེད་པ་
དེ་ནི་ས་བཅད་མ་སྤྱོད་ཅེས་བཞེད་པ་ཞིག་
མིན་པར། མ་འོངས་པར་དེ་འདྲ་བྱུང་ན་དེ་
ལྷ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་བར་ཞིག་བསྐྱིག་
དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།
གལ་ཏེ་ཉིན་གཅིག་སྤྱི་བྱུར་རྒྱ་
བྱ་གི་རྒྱུ་རྒྱ་བྱུར་ན་དེ་དུས་ཕྱིས་
བྱུགས་པ་རེད། ཆོས་སྐད་དུ་ལོ་བརྒྱ་ཚུན་
ཆད་འཆི་ལ་ཉེ། དུས་ནམ་འོང་ཆ་མེད་
ཡིན་དུས་ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུ་འཐུས་མ་
ཤོར་བར་གྲ་སྤྱི་བྱེད་དགོས་གསུངས་པ་
ནང་བཞིན་རེད། གང་ལྟར་མ་འོངས་པར་
ལོ་བཞི་བཅུ་ལྔ་འོ་ན་རྒྱུ་དའི་མི་ཆོས་མ་
འདར་བའི་གནས་ཚུལ་ཡོང་རྒྱུ་ཐག་ཆོད་
རེས་ཡིན་དུས། དེ་ལ་དབགས་པའི་
བསམ་སྒྲོ་བར་རིམ་བསྐྱིགས་ནས་མི་ཐོག་
རྗེས་མས་བྱེད་རྒྱུ་དང་། ལྷ་ག་པར་དུ་
ལྷ་ལྷ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་མེད་ནས་མི་གཅིག་

གིས་བཤད་པ་མིན་པར། བཅན་ཕྱོད་
གཞུང་གི་སྤྱི་ག་འཛུགས་དེ་དང་འབྲེལ་
བའི་རང་དབང་ཅན་གྱི་སྤྱི་ག་འཛུགས་
སམ་ཆོག་པ་སྤྱི་ག་མང་པོ་ཡོད་པ་
ཆང་མས་བྱེད་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་མཐོང་གི་
འདུག མི་རིགས་གཅིག་གི་འཐབ་ཆོད་
མཆོན་རྒྱུ་མི་རིགས་འདྲིའི་སྤྱི་པོ་གནས་
བསྐྱེད་ཡོངས་ཀྱི་འགན་འཁུར་ཁྲུང་
དགོས་པ་དང་། བསམ་སྒྲོ་གཏོང་དགོས་
པ། སྤྱི་ལོ་བས་སྤྱི་ག་ནས་བསྐྱེད་དགོས་
པ་ཆགས་ཀྱི་འདུག དེས་ན་དེའི་རིགས་
ཐད་ལ་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་རྒྱུ་ནི་སྤྱི་བྱུགས་
པ་མིན། རྒྱུ་ཆོའི་ཆང་མས་ཡག་པོ་ཞིག་
བྱུང་ན། དེ་འདྲ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ལྷ་ག་
པོ་ཞིག་བྱུང་ན་དེ་འདྲ་ཡིན་ཞེས་བསམ་
སྤྱོད་ནང་བར་རིམ་བསྐྱིགས། དེ་ནས་རིམ་
པས་མང་ཆོག་ཀྱི་བསམ་སྒྲོ་ཤིས་པར་
བྱེད་དགོས། དཔེར་ན། སྤྱི་བྱུག་ཆོར་
བསམ་སྒྲོ་ཞིག་འཁོར་ན་ཉི་མ་གང་འཁྲུལ་
ལྟར་མ་བྱས་པར་སྤྱི་བྱུང་སྤྱི་ག་ལྷ་གས་
རྒྱག་གི་རེད། འགན་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་
གནས་ཚུལ་ཆ་ཆང་མ་རྟོགས་པའི་
སྐབས་སུ་འཕྲུལ་མེལ་སྤྱི་ཆོག་ནང་
ལས་གང་འཁྲུལ་ལྟར་བྱས་པ་ཡོང་གི་
ཡོད། སལ་ཆེ་བ་ལས་བྱེད་པ་དང་། སྤྱི་
འཐུས་མོས་ཆོག་ཀྱི་འཐུས་མིའི་ནང་དེ་
འདྲ་ཡོད་མི་སྤྱི་བ་མ་རེད་ཅེས་དེའི་ཐོག་
ལ་བཅན་ནས་ཞུ་དགོས་བསམ་བྱུང་།
གཞན་གནས་ཚུལ་དམིགས་བསལ་ཞུ་རྒྱུ་

མི་འདུག་ཆང་མའི་མཁུན་གསལ་རེད།
 ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ལྷ་ ༤ ཆེས་ ༤ ཉིན་སྤྱི་
 འཐུས་སྐབས་བཅུ་གཉིས་པའི་ཐོས་ཚོགས་ཚོགས་
 དུས་བཅུ་བར་བསྐུལ་བའི་བཀའ་སློབ་ལས་ཟུར་
 འདོན་ཞུས་ཤིང་། ཐོས་ཚོགས་ལས་རིམ་གསར་
 འོག་དབང་མེད་ ༤ པ་གསར་མང་ ༩ པའི་ཤོག་
 གངས་ ༣༠ ལྷ་ ༣༡ བར་གསལ།

**ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༡ ལྷ་ ༣ ཆེས་ ༡༥ ཉིན་སྤྱི་
 འཐུས་སྐབས་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚོགས་
 དུས་བཅུ་གཅིག་པར་བསྐུལ་བའི་བཀའ་
 སློབ།**

ད་རིང་འདྲིར་བཅར་དོན་ནི་བསམ་འཆར་
 ཞིག་བཤད་རྒྱ་ཡོད། དེ་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་
 ཐོག་ནས་ཐག་བཅད་ནས་བཤད་པ་ཞིག་
 མིན། གཞུང་འབྲེལ་མ་རེད་ཅེས་ལབ་པ་
 ལའང་། ང་ལ་འགན་ཡོད་པའི་དོན་གནད་
 གཅིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་
 བཤད་ཀྱི་ཡོད། ད་ལྟ་གསར་འོག་ཏུ་
 འགོད་རྒྱུའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་མིན། ད་ལྟ་
 ངའི་ཞུ་འདོད་ཡོད་པའི་དོན་གནད་འདི་
 རོབ་ཅམ་ཞིག་བཀའ་སློབ་ཆོད་དང་། དེ་
 བཞེན་ཚོགས་གཙོ་སྐོས་མང་པོ་ཞིག་
 མཉམ་དུ་སྡོད་ནས་སྐད་ཆ་ཡོང་བསྐྱད་པ་
 ཞིག་རེད། འོ་ལས་སྡོད་ནས་འཛིན་སྐྱོང་
 དང་ཐོས་ཚོགས་གང་གི་ཁྲུང་སྡོད་
 ལའང་མང་གཙོའི་རང་བཞེན་དང་ལྷན་
 པའི་སྤྱི་གཞུགས་ཤིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

བས་ཁྲུང་དང་འགན་གཙོ་ལོ་སྐྱོང་དགོས་
 ཀྱི་རེད། དེ་ཡང་ཡུལ་ལ་བཞེན་པོ་ཆེ་མེད་
 བ་ལྟ་བུའི་བསམ་སློབ་བཏང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་
 བ་དང་། ལས་ཀ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་
 ཅེས་བཤད་བསྐྱད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཆང་མས་
 མཁུན་གསལ་རེད།

དེ་བཞེན་ཁ་སྡོད་ཐོས་ཚོགས་ཀྱིས་
 བཀའ་སློབ་འདམས་སྤྱོད་ཀྱི་ཐད་ལ་
 བཅའ་ཁྲིམས་འགྱུར་བ་བཏང་སྟེ་བཀའ་
 སློབ་ཁྲི་བ་འཁོད་པའི་ཁྲི་བ་དེས་བཀའ་
 སློབ་སྤྱི་བྱིངས་གཞན་རྣམས་ཀྱི་མི་འགོ་
 དམིགས་འཛུགས་བྱས་པར་ཐོས་ཚོགས་
 ཀྱིས་འགྲིག་མ་འགྲིག་བལྟ་རྒྱ་དང་།
 བཀའ་སློབ་ཁྲི་བའི་འོས་དམིགས་ངས་
 བཏོན་རྒྱ་དང་དེ་ལ་ཐོས་ཚོགས་ནས་
 གཏན་འབེབས་གནང་རྒྱུའི་ཐོག་ལ་གཏན་
 འཁེལ་ཡོད། དེ་ནི་ད་བར་དུ་བྱས་པའི་
 བསྐྱར་བཅས་རེད། དེ་ཡང་མང་གཙོའི་རོ་
 བོ་དང་ཐག་ཉེ་དུ་ཕྱིན་པ་ཞིག་རེད། འོན་
 །ཀྱང་ལམ་སློབ་དེ་ད་དུང་སྤྱུ་མཐུད་ནས་
 འགྱུར་བ་འགོ་དགོས་པ་ཞིག་མ་གཏོགས་
 ལས་བཞག་གཏན་དུ་དེ་གའི་ལམ་ནས་
 འགོ་སྐྱོར་རྒྱ་ཞིག་མ་རེད། དེ་ཡང་སྤྱོད་
 འདོགས་བྱེད་མཁན་གཅིག་གི་འོས་ནས་
 བཤད་པ་ཡིན་ན། གྲུང་སྐྱོང་གིས་
 འོས་གཞི་ཞིག་བཏོན་ནས་དེ་ལ་མང་
 ཚོགས་ཀྱི་འོས་ཤོག་སྤྱད་ཏུ་བཅུག་ནས་
 (Rubber Stamp) དང་འབྲེལ་བ་ཞིག་
 བྱས་བསྐྱད་པ་དང་འབྲེལ་བར་ཡུལ་བ་

འིན་པོ་ཆེས་འོས་གཞི་བཏོན་པའི་འོས་
 གཞིའི་ནང་ལ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་མ་
 གཏོགས་ཐོས་ཚོགས་ནས་འོས་སྤྱད་ནས་
 ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་བཞེད་མིན། ཡང་ང་
 རང་སྐྱོར་གྱི་དཀའ་ངལ་གྱི་འོས་ནས་ཆ་
 བཞག་ནའང་། དེ་སྤྱི་མཐུན་བཀའ་སློབ་
 ཀྱི་འོས་གཞི་བཏོན་སྐབས་ང་རང་གི་
 འདོད་པ་ཁེངས་པ་དང་ཡིད་ཆེ་མས་པ་
 ཞིག་ཅ་བ་ནས་ཡོང་གི་མི་འདུག།
 དེ་བཞེན་སྤྱོད་ཀྱིས་ཆང་མའི་
 གནས་ཚུལ་རྟོགས་ཀྱི་ཡང་མི་འདུག་
 པས། དེའི་ཐོག་ལ་འབྲེལ་ཡོད་ལས་
 ཁྲུང་སྡོད་དང་འོས་པ་ཆོ་ལ་སྐད་ཆ་བྲིས་
 ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལའང་དགོ་སྤྱོད་གཉིས་
 ཀྱི་ཡོད་ལྟ་བུ་གང་ལྟར་བྱེད་བའི་པོ་དང་
 འདོད་པ་ཁེངས་པ་ཞིག་ཡོང་གི་མི་འདུག།
 སྤྱི་མ་གཏོགས་ངས་འོས་གཞི་བཏོན་
 རྒྱ་དེ་འགྱུར་བ་འགོ་དགོས་པ་ཞིག་རེད་
 དེས་ན་དེ་རིང་བསྐྱར་བཅས་ཤིག་བཏང་
 བའི་སྐབས་འདྲིར་མ་འོངས་པར་ལོ་ལྷ་དེ་
 སྤྱི་མཐུད་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་སྤྱི་མ་ཅུ་བཞེ་བཅུ་
 སྐོགས་གང་ལྟར་ང་ཆོ་བཅན་ཁྱོད་དུ་ནམ་
 གནས་ཀྱི་རིང་ལ་ཡང་བསྐྱར་འགྱུར་བ་
 བཏང་མི་དགོས་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ཡག་པོ་
 རེད།

འདོན་ཐེངས་ཇེས་མར་སྤྱུ་མཐུད་འགོད་རྒྱ།

ས་རྩ་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དང་། བོད་པའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ཅིག་ལ་ ‘སྤྱི་ནོར་ཡལོང་ས་’ ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གསོལ་སྐྱེལ་གནང་བའི་བོད་མིའི་མང་གཙོ། ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་པར་རིགས་འབྲེམས་སྟུགས་གནང་བ།

༡) ས་རྩ་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༧ ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༢ ཉིན་ས་རྩ་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་“སྤྱི་ནོར་ཡལོང་ས་” ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གསོལ་སྐྱེལ་གནང་བའི་བཅའ་བྱུང་བོད་མིའི་མང་གཙོ། ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་པར་རིགས་འབྲེམས་སྟུགས་གནང་སྐབས།

༢༡ ། བོད་མིའི་སྐོར་གློ་མེད་པའི་དབུ་ཁྲིད་
སྤྱི་ནོར་ཡལོང་ས་’ ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་
མཆོག་དགྲུང་གྲངས་ ༤༠ ལ་མེད་པའི་
ཡ་སྐྱེལ་གྱི་སྟུགས་དང་འབྲེམས་བྱམས་བཅའ་ལོ་
སྤྱད་བཅི་ཞུ་བཞིན་པར་བརྟེན། བོད་མི་མང་
སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོག་གསུམ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤
ལྷ་ ༩ དང་ ༥ པའི་ནང་ས་རྩ་བོད་ཀྱི་མཐོ་
རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དང་། རྩ་སྤྱོད་བོད་
ཁྱིམ་སློབ་གྲྭ། རྩ་སྤྱོད་བོད་ཁྱིམ་སློབ་
གྲྭ། སྤྱི་རྩ་བོད་ཁྱིམ་སློབ་གྲྭ། ཅན་ཉ་ར་བོད་
ཁྱིམ་སློབ་གྲྭ་བཅས་སུ་ “སྤྱི་ནོར་ཡལོང་ས་’

ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་
གསོལ་སྐྱེལ་གནང་བའི་བཅའ་བྱུང་བོད་
མིའི་མང་གཙོ།” ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་
ཐོག་པར་རིགས་འབྲེམས་སྟུགས་གནང་ཡོད།

༡) སྤྱི་རྩ་མཐོ་སློབ།

དེ་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལྷ་ ༩ པའི་ཚེས་ ༢
ཉིན་ཀྱི་སྤྱི་རྩ་ཆུ་ཆོད་ ༡༠༡༠༠ པ་ནས་ཕྱི་རོ་
ཆུ་ཆོད་ ༣༡༠༠ བར་རྒྱ་གར་ཉི་མ་ཙམ་
མངའ་སྡེའི་རྩ་རམས་ས་ལའི་ཉེ་འདབས་སུ་
ཉིན་གཞི་བྱས་པའི་ས་རྩ་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་

སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་ཡོང་གསལ་བརྗོད་
གཞིའི་ཐོག་པར་རིགས་འབྲེམས་སྟུགས་ཞིག་
གནང་ཞིང་། སྤྱི་རྩ་ཆུ་ཆོད་ ༡༠༡༠༠ པའི་
ཐོག་ས་རྩ་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་
ཁང་གི་སློབ་སྤྱི་བ་སངས་ཆེ་རིང་ལགས་
ཀྱིས་ཐོག་མར་མང་མེ་ཞལ་བྱེ་གནང་བ་
དང་། དེ་རྗེས་སློབ་སྤྱི་ས་དབུས་པའི་དགེ་
ལ་ས་རྩ་ས་ཀྱིས་འབྲེམས་སྟུགས་ལ་
གཞིགས་ཞིབ་དང་། རིམ་པས་དུས་ལུན་ཆ་
བཤོས་ཀྱིས་མཐོ་རིམ་རིག་གནས་འཛིན་གྲྭ་
ལོ་རིམ་བཞིའི་སློབ་མ་རྣམས་དང་། གཙུག་
ལག་རབ་འབྲམས་པའི་སློབ་མ། རབ་བྱུང་
རིག་གནས་འཛིན་གྲྭའི་སློབ་མ། ལུང་སྤྱོད་
འཛིན་གྲྭའི་སློབ་མ། ཕྱི་རྒྱལ་བ་བོད་ཀྱི་སྤྱད་
ཡིག་འཛིན་གྲྭའི་སློབ་མ། ནང་རིག་འཛིན་
གྲྭའི་སློབ་མ། དེ་བཞིན་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་
གཞི་རིམ་དགེ་ལྡན་གྱི་ཟབ་སྦྱོང་བ་རྣམས་
བཅས། ཁྱོད་དགེ་ལས་དང་སློབ་མ་གྲངས་
༢༣༠ ཙམ་ནས་འབྲེམས་སྟུགས་ལ་གཞིགས་
ཞིབ་གནང་ཡོད་ལ།

སྤྱི་འཐུས་ཆོག་གསུམ་ལས་ཁུངས་
ཀྱི་ཆེད་བཅར་ལས་བྱེད་ནས་སྤྱི་ནོར་ཡལོང་
ས་’ ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་
གསོལ་སྐྱེལ་གནང་བའི་བཅའ་བྱུང་བོད་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༡ ཉིན་ས་རྩ་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་“སྤྱི་ནོར་ཡལོང་ས་ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གསལ་སྤྲུལ་གནང་བའི་བཅའ་བྱུང་བོད་མིའི་མང་གཙོ།” ཞེས་བའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་པར་རིགས་འབྲེམས་སྟོན་གནང་སྐབས།

༡) རྩ་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲྭ།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༡༣ ཉིན་ས་རྩ་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་དུ་“སྤྱི་ནོར་ཡལོང་ས་ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གསལ་སྤྲུལ་གནང་བའི་བཅའ་བྱུང་བོད་མིའི་མང་གཙོ།” ཞེས་བའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་པར་རིགས་འབྲེམས་སྟོན་གནང་སྐབས།

༢༠༡༥ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༦ ལྷ་ ༩ བའི་ཚེས་ ༡༣ ཉིན་ས་རྩ་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་དུ་“སྤྱི་ནོར་ཡལོང་ས་ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གསལ་སྤྲུལ་གནང་བའི་བཅའ་བྱུང་བོད་མིའི་མང་གཙོ།” ཞེས་བའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་པར་རིགས་འབྲེམས་སྟོན་གནང་སྐབས།

མིའི་མང་གཙོའི་འབེལ་རིམ་གྱི་འབྲེམས་སྟོན་གྱི་པར་རིགས་ཁག་ལོ་སྤྲོད་འབྲེལ་བཤད་གནང་ཡོད།

ད་ཐེངས་ཀྱི་འབྲེམས་སྟོན་སྐབས་ས་རྩ་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་ནས་མཐུན་འགྱུར་དང་གོ་སྐྱབས་གནང་བ་བརྒྱད་མཐོ་སློབ་ཀྱི་སློབ་མ་རྣམས་ལ་སྤྱི་ནོར་ཡལོང་ས་ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་མཛད་འཕྲིན་དང་། བཅའ་བྱུང་བོད་མིའི་མང་གཙོའི་འབེལ་རིམ་སྤྲོད་ལ་གོ་རྟོགས་སྤེལ་སྐབས་བརྒྱད་པ་བཅས།

རིགས་འབྲེམས་སྟོན་གནང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཕྱི་ཚེས་ ༡༣ རེས་གཟའ་ལྷ་བཞུག་གི་སྤྱི་ལོ་ཆུ་ཚོད་ ༩༡:༣༠ ཐོག་རྩ་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲྭའི་ཆོག་ཁམས་ཁང་ནང་བོད་སྐད་ཀྱི་སྤྲེའི་འཛིན་སྲྀར་བྱུང་ཆེ་ཞུན་མིང་ཆུང་ལགས་དང་། རྩ་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲྭའི་འགན་འཛིན་ཚུལ་ཁྲིམས་རྩི་ལགས། སློབ་སྤྱི་བསྐྱེད་འཛིན་ཆོས་སྤྱི་ལགས། དགེ་ཆེ་རྩི་ལགས། དགེ་ཆེ་རྩི་བྱུང་ཆུལ་པོ་ལགས། སློབ་སྐྱེད་བཅས་ཆང་འཛོམས་ཐོག་བོད་སྐད་ཀྱི་སྤྲེའི་འཛིན་སྲྀར་བྱུང་ཆེ་ཞུན་མིང་ཆུང་ལགས་ཀྱིས་དར་ཆོན་གཙོད་འབྲེམས་དང་། མཆོད་མེ་ཞལ་འབྲེད་ཀྱིས་ཐོག་མར་འབྲེམས་སྟོན་དབྱེད་འབྲེད་གནང་བ་དང་། དེ་རྗེས་ཕྱི་ཚེས་ ༡༣ ཉིན་ས་རྩ་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་དུ་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༡༣ ར་ས་ ༡༥ བར་རྒྱ་མཚོ་བོད་ཁྱིམ་སློབ་གྲྭ་ “སྤྱི་ནོར་ཡལོང་ས་ཡ་སྤྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གསོལ་སྤྱོད་གནང་བའི་བཅན་གྱིས་བོད་མིའི་མང་གཞི།” ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་པར་རིགས་འགྲེམས་སྟོན་གནང་སྐབས།

ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཆེད་བཅར་ལས་བྱེད་ཀླམས་
ནས་རྒྱ་མཚོ་བོད་ཁྱིམ་སློབ་གྲྭའི་སློབ་སྤྱོད་
ཁྱིམ་ ༢༥༠ ལྷག་ཙམ་ལ་སྤྱི་ནོར་ཡལོང་ས་
ཡ་སྤྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་
གསོལ་སྤྱོད་གནང་བའི་བཅན་གྱིས་བོད་
མིའི་མང་གཞིའི་འབེལ་རིམ་གྱི་སྐོར་ལ་ཞིབ་
ལྟ་སྟོན་གནང་ཐུབ་ཡོད།

འགྲེམས་སྟོན་ཐོག་ཆོགས་ཏུང་
ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་བཅན་འཛིན་
དཔལ་འབྱོར་ལགས་དང་། རིན་ཆེན་
ལགས། ལྷོ་བཟང་མཆོ་མོ་ལགས། ཨ་ལེ་བྱ་
མོ་ལགས་བཅས་ཆེད་བཅར་གནང་ཡོད་པ་
བཅས།

བར་ཉིན་གྲངས་གསུམ་རིང་བོད་ཁྱིམ་སློབ་
གྲྭའི་འཛིན་རིམ་གསུམ་པ་ནས་བཅུ་གཉིས་
བར་ཆོགས་ཐེངས་ཆ་བཞི་ཀྱིས་འཛིན་
གྲྭ་བར་རིམ་གཞིར་བཟུང་བར་རིགས་
འགྲེམས་སྟོན་དོ་སྟོན་གནང་ཡོད་ཅིང་།
འགྲེམས་སྟོན་ཐོག་སྤྱི་འཐུས་ཆོགས་ཏུང་

༣) རྒྱ་པལ་ཕུར་བོད་ཁྱིམ་སློབ་གྲྭ།

༢༠༢༥ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ལྷ་ ༩ བའི་ཆེས་
༡༦ ཉིན་རྒྱ་པལ་ཕུར་བོད་ཁྱིམ་སློབ་གྲྭ་
གོང་གསལ་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་པར་རིགས་
འགྲེམས་སྟོན་ཞིག་གནང་ཞིང་། དེ་ཉིན་ལྷ་
རྒྱ་ཆེན་ ༩༣༠ ཐོག་རྒྱ་པལ་ཕུར་བོད་
ཁྱིམ་སློབ་གྲྭའི་ཆོགས་ཁང་ནང་དེ་གའི་དགེ་
ལས་སློབ་སྤྱོད་ཆེད་འཛུགས་ཐོག་ རྒྱ་པལ་
ཕུར་བོད་ཁྱིམ་སློབ་གྲྭའི་དགེ་ཆེ་ལྷ་བ་རྒྱ་
མཆོ་ལགས་ཀྱིས་མཆོད་མེ་ཞལ་འབྱེད་
ཀྱིས་ཐོག་མར་འགྲེམས་སྟོན་དབུ་འབྱེད་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༡༥ བར་རྒྱ་པལ་ཕུར་བོད་ཁྱིམ་སློབ་གྲྭ་ “སྤྱི་ནོར་ཡལོང་ས་ཡ་སྤྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གསོལ་སྤྱོད་གནང་བའི་བཅན་གྱིས་བོད་མིའི་མང་གཞི།” ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་པར་རིགས་འགྲེམས་སྟོན་གནང་སྐབས།

གནང་བ་དང་། དེ་ནས་ཕྱི་ཆུ་ཆེད་ ༧།༠༠
 བར་དེ་གའི་སློབ་སྦྱོང་ལ་ཞུགས་པ་དང་
 རིགས་འགྲེམས་སྟོན་རོ་སྟོན་གནང་ཡོད་
 ཅིང་། འགྲེམས་སྟོན་ཐོག་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་
 ཡུང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཆེད་བཅར་ལས་ཁྲེད་
 རྣམས་ནས་སྟོ་བལ་ཡུར་ཐོད་ཁྲིམ་སློབ་
 གྲུའི་སློབ་སྦྱོང་ཁྲིམ་ ༧༥༠ ལྷག་ཙམ་ལ་སྤྱི་
 རྩོལ་ཡོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་
 མཆོག་གིས་གསོལ་སྙམ་གནང་བའི་བཅན་
 རྩོལ་ཐོད་མིའི་མང་གཙོའི་འཕེལ་རིམ་གྱི་
 སྐོར་ལ་ཞེན་པ་དེ་སྟོན་གནང་ཐུབ་ཡོད།
 འགྲེམས་སྟོན་ཐོག་ཚོགས་ཡུང་
 ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་ཁྲེད་བསྟན་འཛིན་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ཟླ ༩ ཚེས་ ༡༩ རྩལ་ཡུར་ཐོད་ཁྲིམ་སློབ་གྲུའི་ “སྤྱི་རྩོལ་ཡོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་
 གསོལ་སྙམ་གནང་བའི་བཅན་རྩོལ་ཐོད་མིའི་མང་གཙོ” ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་བར་རིགས་འགྲེམས་སྟོན་གནང་སྐབས།
 ཆོས་དབྱིངས་ལགས་དང་། ཆོས་གྲགས་ ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ་ལགས་བཅས་ཆེད་
 ལགས། བསྟན་འཛིན་སྟོན་སྟེང་ལགས། བཅར་གནང་ཡོད་པ་བཅས།

༧) སྤྱི་ཐོད་ཁྲིམ་སློབ་གྲུ།

༢༠༢༥ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ཟླ ༩ ཚེས་ ༢༡
 རྩལ་ཡུར་ཐོད་ཁྲིམ་སློབ་གྲུའི་རིང་སྤྱིར་
 གཞིས་ཆགས་སྤྱི་ཆེན་གཞི་བྱས་པའི་སྤྱི་ཆུ་
 ཐོད་ཁྲིམ་སློབ་གྲུའི་གསལ་བཟོད་
 གཞིའི་ཐོག་བར་རིགས་འགྲེམས་སྟོན་ཐོག་
 གནང་བ་དང་། དེ་ཡང་ཕྱི་ཆུ་ཆེད་ ༢༡ རིམ་གྱི་
 སྤྱི་ཆུ་ཆེད་ ༧༥༠ ཐོག་སྤྱི་ཐོད་ཁྲིམ་
 སློབ་གྲུའི་ཚོགས་ཁང་ནང་སློབ་གྲུའི་རིམ་
 སྟོན་པ་དང་སློབ་སྤྱི་གཅིག་ཕྱོགས་དག་
 དབང་ཐུབ་བསྟན་ལགས་དང་། དགེ་ཆེན་
 མ་ཆེ་རིང་ལགས། སློབ་གྲུའི་དགེ་ལས་རྣམས་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ཟླ ༩ ཚེས་ ༡༩ རྩལ་ཡུར་ཐོད་ཁྲིམ་སློབ་གྲུའི་ “སྤྱི་རྩོལ་ཡོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གསོལ་
 སྙམ་གནང་བའི་བཅན་རྩོལ་ཐོད་མིའི་མང་གཙོ” ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་བར་རིགས་འགྲེམས་སྟོན་གནང་སྐབས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༡༣ རྒྱ་ ༡༥ བར་རྒྱ་རྒྱ་བོད་ཁྱིམ་སློབ་གྲྭ་ “སྤྱི་ནོར་ཡལོང་ས་ཡ་སྤྲུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གསོལ་སྤྲུལ་གནང་བའི་བཅན་གྱིས་བོད་མིའི་མང་གཙོ།” ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་པར་རིགས་འབྲེམས་སྟེན་གནང་སྐབས།

བ་བཅས་ཆང་འཛམས་ཐོག་སློབ་གྲྭའི་རེས་སྟེན་པ་དང་སློབ་སྤྱི་གཅིག་སྟོགས་དག་དབང་ཐུབ་བསྟན་ལགས་ཀྱིས་དར་ཆོན་གཙོད་འབྲེམས་དང་། མཆོད་མེ་ཞལ་འབྲེད་ཀྱིས་འབྲེམས་སྟེན་དབུ་འབྲེད་གནང་བ་དང་། དེ་རྗེས་འབྲེམ་ཡོད་ཆོགས་བྱང་ལས་བྱེད་ནས་སྤྱ་མགོན་རྣམ་པར་པར་རིགས་

འབྲེམས་སྟེན་རོ་སྟོད་གནང་བྱུ་མཆོས་ས་གསོལ་ར་འབྲས་སིལ་འདེགས་འབྲུལ་ཞུས་ཏེ། འབྲེམས་སྟེན་དངོས་སུ་འགོ་འཇུགས་གནང་ཡོད་པ་དང་།

ཕྱི་ཚེས་ ༢༡ རྒྱ་ ༢༣ བར་ཉིན་གྲངས་གཉིས་རིང་སློབ་གྲྭའི་འཛིན་རིམ་གསུམ་པ་ནས་བཅུ་པ་བར་འཛིན་གྲྭའི་

ཆོགས་ཐེངས་ཀྱི་དུས་ཆོད་ཆ་བགོས་ཀྱིས་བར་རིམ་གཞིར་བཟུང་སྤྱི་ནོར་ཡལོང་ས་ཡ་སྤྲུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གསོལ་སྤྲུལ་གནང་བའི་བཅན་གྱིས་བོད་མིའི་མང་གཙོ། “Democracy: A gift of His Holiness the Dalai Lama to the Tibetan People” ཞེས་པའི་བརྗོད་ཐུང་གཟིགས་འབྲུལ་དང་། འབྲེམས་སྟེན་བར་རིགས་ཁག་དེ་དེ་བཞིན་རོ་སྟོད་གནང་ཡོད་ཅིང་། སྐབས་དར་སློབ་གྲྭའི་སློབ་ཐུག་ཁྱོན་ ༣༥༠ ལྷག་ཙམ་ལ་གོང་གི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་ཞིབ་སླ་རོ་སྟོད་གནང་བྱུ་པ་བྱང་ཡོད།

འབྲེམས་སྟེན་ཐོག་སྤྱི་འཇུག་ཆོགས་བྱང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ཆེ་རིང་ལྷ་མོ་ལགས་དང་། སློབ་ཐེངས་མཆོ་མོ་ལགས། ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ་ལགས་བཅས་ཆེད་བཅར་གནང་ཡོད་པ་བཅས།

༥) ཅོན་ཏ་ར་བོད་ཁྱིམ་སློབ་གྲྭ།

༢༣། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༢༣ རྒྱ་ ༢༥ བར་ཉིན་གྲངས་གཉིས་རིང་ཅོན་ཏ་ར་བོད་ཁྱིམ་སློབ་གྲྭ་གོང་གསལ་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་པར་རིགས་འབྲེམས་སྟེན་ཞིག་གནང་བ་དང་། དེ་ཡང་ཕྱི་ཚེས་ ༢༣ ཉིན་ཀྱི་སྤྱོད་ཆུ་ཆོད་ ༩༣༠ ཐོག་ཅོན་ཏ་ར་

བོད་ཁྱིམ་སློབ་གྲྭའི་ཆོགས་ཁང་ནང་སློབ་གྲྭའི་རེས་སྟེན་པ་དང་སློབ་སྤྱི་གཅིག་སྟོགས་པ་སངས་ཆེ་རིང་ལགས་དང་། དགེ་ཆེ་ལས་རོགས་བསྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ་ལགས། སློབ་གྲྭའི་དགེ་ལས་རྣམ་པ་བཅས་ཆང་འཛམས་ཐོག་སློབ་གྲྭའི་རེས་སྟེན་པ་དང་

སློབ་སྤྱི་གཅིག་སྟོགས་པ་སངས་ཆེ་རིང་ལགས་ཀྱིས་དར་ཆོན་གཙོད་འབྲེམས་དང་། མཆོད་མེ་ཞལ་འབྲེད་ཀྱིས་འབྲེམས་སྟེན་དབུ་འབྲེད་གནང་བ་དང་། དེ་རྗེས་ཆོགས་བྱང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འབྲེམ་ཡོད་ལས་བྱེད་ནས་སྤྱ་མགོན་རྣམ་པར་པར་རིགས་

འགྲེམས་སྟོན་རོ་སྟོད་གནང་བྱ་བ་མཆོམས།
འགྲེམས་སྟོན་དངོས་སུ་འགོ་འཇུགས་
གནང་ཡོད་པ་རེད།

ཕྱི་ཆེས་ ༡༣ རྗེས་ ༡༩ བར་ཉིན་
གངས་གཉིས་རིང་སློབ་གྲུའི་འཛིན་རིམ་
དང་པོ་ནས་བཅུ་པ་བར་དང་། དམིགས་
བསལ་དགོས་མཁོ་ཅན་གྱི་སློབ་ཕྲུག་
བཅས་ཁྱོད་སློབ་ཕྲུག་གངས་ ༩༠༠ ལྷག་
ཙམ་དང་། ཅན་ཏ་ར་སི་ལྷོ་ཁྱོད་སློབ་གྲུའི་
འཛིན་རིམ་གསུམ་པ་ནས་ལྷ་པ་བར་གྱི་
སློབ་ཕྲུག་གངས་ ༡༠ ལྷག་ཙམ། དེ་བཞིན་
ཇོང་གསར་ཀ་ཞིག་སློབ་གྲུའི་ (Kanishka
School) འཛིན་རིམ་གསུམ་པ་ནས་བཅུ་
གཉིས་བར་གྱི་སློབ་ཕྲུག་གངས་ ༩༠ ལྷག་
ཙམ་ལ་འཛིན་གྲུའི་ཆོག་མཐོང་གི་དུས་
ཆོད་ཆ་བགོས་ཀྱིས་བར་རིམ་གཞིར་བཟུང་
སྤྱི་ནོར་ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་མགོན་ཆེན་པོ་
མཆོག་གིས་གསལ་སྤྱད་གནང་བའི་བཅན་
ཁྱོལ་བོད་མིའི་མང་གཙོ། “Democracy:
A gift of His Holiness the Dalai
Lama to the Tibetan People” ཞེས་
པའི་བརྒྱན་ཐུང་གཟིགས་འབུལ་དང་།
འགྲེམས་སྟོན་བར་རིགས་ཁག་དེ་དེ་བཞིན་
རོ་སྟོད་གནང་བྱ་བ་བྱང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༡༣ རྗེས་ ༡༩ བར་ཅན་ཏ་ར་སི་ལྷོ་ཁྱོད་སློབ་གྲུའི་ “སྤྱི་ནོར་ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་
གསལ་སྤྱད་གནང་བའི་བཅན་ཁྱོལ་བོད་མིའི་མང་གཙོ།” ཞེས་པའི་བརྒྱན་ཐུང་གཟིགས་ཁག་དེ་དེ་གསུམ་འགྲེམས་སྟོན་གནང་སྐབས།

ཇོང་གསར་ཀ་སློབ་པ་རྣམས་ལ་ “སྤྱི་ནོར་ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གསལ་སྤྱད་གནང་བའི་བཅན་ཁྱོལ་བོད་མིའི་མང་
གཙོ།” ཞེས་པའི་བརྒྱན་ཐུང་གཟིགས་ཁག་དེ་དེ་གསུམ་འགྲེམས་སྟོན་གནང་སྐབས།

འགྲེམས་སྟོན་ཐོག་སྤྱི་འཐུས་ཆོགས་ཐུང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཆེ་རིང་ལྷ་མོ་ལགས་དང་། སློ་བཟང་མཆོ་མོ་ལགས། ཆོས་
དབྱིངས་རང་གྲོལ་ལགས། བསྟན་འཛིན་མཐར་ཕྱིན་ལགས་བཅས་ཆེད་བཅར་གནང་ཡོད་པ་བཅས།

10

མཛད་སྒོའི་ཐོག་དམིགས་བསལ་སྐུ་མགྲོན་
 དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་
 འཆ་མས་འཕྲི་དང་སྒྲུགས་གསུང་བཤད་
 གནང་དོན། དེ་རིང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༤ ལྷ་ ༩
 ཆེས་ ༢༥ རྒྱལ་ཕྱོགས་བདེ་ལྷན་ཞིང་གི་
 མགོན་པོ་ཡུཀ་གཟིགས་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྱེང་
 བཅུ་གཅིག་པ་བསྐྱེད་འཛིན་དགོ་འདུན་ལེ་
 ཤེས་འཕྲིན་ལས་ཕྱན་ཚོགས་དཔལ་བཟང་
 པོ་མཆོག་བསྐྱེད་འཛིན་སྐུ་དང་ཡང་སྒྲོས་
 གངས་ཅན་སྐུ་འཛོའི་པན་བདེའི་སྐད་དུ་སྐུ་
 མཆོན་དཔེ་མཛོན་བར་བཞུགས་མི་ལོ་
 ༣༧ འཁོར་བའི་ཡུལ་འཁྱུངས་སྐར་གྱི་
 ཉིན་མོ་དུས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ། དུས་ཀྱི་
 གདན་ས་བཟླ་ཤིས་ལྷན་པོའི་མཁན་མྱ་
 འདུས་མང་ནས་ལོ་འདིར་དམིགས་བསལ་
 ཡུཀ་གཟིགས་པཎ་ཆེན་ཡུལ་ཕྱེང་བཅུ་
 གཅིག་པའི་ཡུལ་འཁྱུངས་སྐར་སྐད་བཅི་
 ལུ་བཞི་ཡུཀ་གཟིགས་པཎ་ཆེན་ཡུལ་ཕྱེང་
 བོད་མ་ཆུས་ཀྱི་སྐབས་ཆེན་ཆུས་ཐར་འཕྲོ་
 མཐུད་མཐུག་སྐྱོད་ཡོད་བའི་ཉིན་འབྲེལ་
 ཁྱད་པར་བཞིག་དུ་གྱུར་ཞིང་། རང་ཅག་
 ཆུས་འདིར་འདུས་ཤིང་ཉིན་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་
 འཕར་ཡངས་པོར་དུས་པས་ཆོས་དང་དཔ་
 ཆོག་འདུན་པ་གཅིག་པས་སྐུའི་འཁྱུངས་
 སྐར་གྱི་མཛད་སྒོར་ལྷགས་པ་ནི་ལས་དང་
 སྐལ་བ་བཟང་པོ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་ལུ་
 བཞིན་ཡོད།

རང་རེའི་ཁ་རྒྱན་ལ་གནས་ལ་ཉི་
 ཟླ་གཉིས་དང་། ས་ལ་ཡུལ་བ་པཎ་ཆེན་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༤ ལྷ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༢༥ ཉིན་དུས་ཀྱི་གདན་ས་བཟླ་ཤིས་ལྷན་པོའི་ཡུཀ་གཟིགས་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྱེང་བཅུ་གཅིག་པ་ཇི་བཅུན་
 བསྐྱེད་འཛིན་དགོ་འདུན་ལེ་ཤེས་འཕྲིན་ལས་ཕྱན་ཚོགས་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་དགྲང་གངས་ ༣༧ ལ་པེའུ་པའི་ཡུལ་འཁྱུངས་སྐར་གྱི་
 དུས་བཟང་གི་ཉིན་འབྲེལ་མཛད་སྒོའི་སྐབས་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་གསུང་བཤད་གནང་སྐབས།

ཞེས་ཞོད་སྟོང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཡུལ་བ་
 ཡལ་སྐས་ཞེས་བོད་གངས་ཅན་ཞིང་དུ་
 ཡོངས་སུ་གྲགས་ཤིང་ཡཔཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྱེང་
 བཞི་བ་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་
 མཆོག་གིས་ཡུལ་དབང་སྐུ་ཕྱེང་ལྷ་པ་
 དག་དབང་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་མཆོག་ངོས་
 འཛིན་གནང་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། རྒྱལ་དབང་
 ཐུག་པ་པོ་སྐུ་ཕྱེང་ན་རིམ་དང་། རྒྱལ་
 གཟིགས་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྱེང་རིམ་ཁྱོད་དབང་
 པན་ཚུན་སྐུ་སྐྱོད་རེས་དང་ཆོས་
 ཕྱོགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འབྲེལ་བ་
 བྱུང་ཡོད། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་དཀྱིལ་
 ནས་བོད་ནང་རྒྱ་གཞུང་གིས་བཅན་འཇུག་
 ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སྤྱད་བཅུད་གཉིས་ཀ་ཡང་
 བའི་གནས་སུ་གྱུར་ཅིང་བོད་མི་ཆུས་

གཞིས་དུས་གཉིས་སུ་དུས་དགོས་བྱུང་
 ཞིང་། ཡལོང་ས་ཡུལ་པས་མགོན་སྐུ་ཕྱེང་
 བཅུ་བཞི་བ་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཐུགས་
 སྟོབས་གོ་ཆ་བཅན་པོས་བོད་ཕྱི་ལོག་ནས་
 བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་། རིག་གཞུང་། བོད་དོན་
 བདེན་པའི་འཐབ་ཅོད་ཆུས་རྒྱལ་སྐུའི་ངོ་
 བོར་བསྐྱར་སྐབས་བྱུང་ཞིང་། ཡུཀ་
 གཟིགས་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྱེང་བཅུ་པས་བོད་
 ནང་ལ་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་། རིག་གཞུང་མི་
 ཉམས་གོང་འབྲེལ་དང་། ཉམས་པ་སོར་
 རྒྱུད་ཀྱིས་ཐུགས་འགན་ཆེ་བཞེས་ཀྱིས་
 མཛད་འཕྲིན་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱུངས་ཡོད།
 དེ་ཡང་ཡུཀ་གཟིགས་པཎ་ཆེན་
 ཡུལ་ཕྱེང་བཅུ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་
 མཆོག་གི་ཁོང་སྐུ་སྐྱེད་ཀྱི་ཁེ་དབང་ཡོངས་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལྷ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡༥ ཉིན་རྒྱ་གར་གློ་སྤྱོད་མེད་པ་གཞིས་ཆགས་སུ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་ཕྱིས་ཀྱི་གདན་ས་བཟུངས་ལྷན་ བོད་ཀྱན་གཟིགས་ལ་པཎ་ཆེན་སྐུ་མེད་བཅུ་གཅིག་པ་རྩེ་བཅུན་བསྐྱོན་འཛིན་དགེ་འདུན་ཡེ་ཤེས་འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཆོགས་དཔལ་བཟང་པོ་ མཆོག་དགྲུང་གྲངས་ ༣༧ ལ་མེད་པའི་ལྷ་སྤྱོད་འཁྲུངས་སྐར་གྱི་དུས་བཟང་གི་རྟེན་འབྲེལ་མཛད་སྤྱིའི་སྐབས།

རྒྱ་གར་གློ་སྤྱོད་མེད་པ་གཞིས་ཆགས་སུ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་ཕྱིས་ཀྱི་གདན་ས་བཟུངས་ལྷན་ བོད་ཀྱན་གཟིགས་ལ་པཎ་ཆེན་སྐུ་མེད་བཅུ་གཅིག་པ་རྩེ་བཅུན་བསྐྱོན་འཛིན་དགེ་འདུན་ཡེ་ཤེས་འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཆོགས་དཔལ་བཟང་པོ་ མཆོག་དགྲུང་གྲངས་ ༣༧ ལ་མེད་པའི་ལྷ་སྤྱོད་འཁྲུངས་སྐར་གྱི་དུས་བཟང་གི་རྟེན་འབྲེལ་མཛད་སྤྱིའི་སྐབས།

མཛད་སྤྱིའི་སྐབས་ལྷན་བཟུངས་ལྷན་གཞིས་ཆགས་སུ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་ཕྱིས་ཀྱི་གདན་ས་བཟུངས་ལྷན་ བོད་ཀྱན་གཟིགས་ལ་པཎ་ཆེན་སྐུ་མེད་བཅུ་གཅིག་པ་རྩེ་བཅུན་བསྐྱོན་འཛིན་དགེ་འདུན་ཡེ་ཤེས་འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཆོགས་དཔལ་བཟང་པོ་ མཆོག་དགྲུང་གྲངས་ ༣༧ ལ་མེད་པའི་ལྷ་སྤྱོད་འཁྲུངས་སྐར་གྱི་དུས་བཟང་གི་རྟེན་འབྲེལ་མཛད་སྤྱིའི་སྐབས།

ཕྱིས་ཀྱི་གདན་ས་བཟུངས་ལྷན་ བོད་ཀྱན་གཟིགས་ལ་པཎ་ཆེན་སྐུ་མེད་བཅུ་གཅིག་པ་རྩེ་བཅུན་བསྐྱོན་འཛིན་དགེ་འདུན་ཡེ་ཤེས་འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཆོགས་དཔལ་བཟང་པོ་ མཆོག་དགྲུང་གྲངས་ ༣༧ ལ་མེད་པའི་ལྷ་སྤྱོད་འཁྲུངས་སྐར་གྱི་དུས་བཟང་གི་རྟེན་འབྲེལ་མཛད་སྤྱིའི་སྐབས།

ཡོངས་ཁྲབ་གསལ་བསྐྱགས་བསྐྱངས་པ་
ནས་བཟུང་། འཛམ་གླིང་ནང་གི་ནང་པ་
ཡོངས་ནས་ཡ་པཎ་ཆེན་སྐུ་བོད་མའི་ཡང་
སྲིད་རོམ་དང་གྲུས་དང་། བཅི་བཀུར་
གཅིག་གྱུར་ཞུ་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་པ་མ་
ཟད། དེར་གི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་ལྷགས་སྟེན་
ཡོད་པའི་མི་སྣ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་གྱིས་ཨ་
རིའི་རྒྱལ་ཡོངས་མང་གཙོ་ཐེབས་རྩ་ཁང་

National Endowment for Democracy
ནས་བྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ལོའི་མང་གཙོའི་
གཞུང་སྒྲགས་དེ་བཞིན་ཕྱལ་བ་བྱས་ཀྱི་
གདན་ས་བཀའ་ཁྲིམ་ལྷན་པོའི་མཁན་རིན་པོ་
ཆེ་ནས་སྐུ་ཚབ་ཞུས་ཏེ་བཞེས་གནང་ཡོད།

སྐབས་དེར་ཡ་པཎ་ས་མཆོག་
གིས་མཆམས་འཛིན་ཞིག་བསྐྱེད་པའི་ནང་།
སྐབས་མ་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་ཁོང་ལ་ནོར་
འབྱུང་མེད་པ་བྱིས་པའི་དུས་ནས་འཆར་
ཡོངས་དང་། མི་དགུས་མའི་འཆོ་བ་སོགས་
ད་ལྟོ་རྒྱལ་ཐུབ་མེད། འོན་ཀྱང་ངོས་
ནས་བྱང་བཞེན་གྱི་སྒྲོལ་ལྷགས་ལ་ཡིད་
ཆེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། མཐར་གཏུགས་ན་
བྱང་བཞེན་ལ་རྒྱལ་ཁོབ་ཀྱི་རེད། དེར་
བརྟེན་ངོས་ནས་དགེ་འདུན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་ལ་
ཆེ་མཐོང་དང་རང་དབང་གི་ཐོག་ནས་འཆོ་
བ་སྐྱེལ་སྐབས་རྒྱུ་ལྡེ་རེ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་
གསུངས་གནང་ཡོད།

འོན་ཀྱང་རྒྱ་ནག་གཞུང་ཕྱོགས་
ནས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དགོས་དབང་གིས་དགྲུང་
ལོ་དྲུག་ཏུ་ཐེབས་པ་ཡ་པཎ་ཆེན་ཆུང་སྲིད་

བྱི་ལོ་ ༢༠༢༤ ལྷ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༢༥ ཉིན་བྱིས་ཀྱི་གདན་ས་བཀའ་ཁྲིམ་ལྷན་པོར་གྲགས་པ་པཎ་ཆེན་སྐུ་བོད་མའི་བཅུ་གཅིག་པ་ཇེ་བཙན་
བསྟན་འཛིན་དགེ་འདུན་ཡེ་ཤེས་འཛིན་ལས་ཕྱན་ཆོགས་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་དགྲུང་བྱངས་ ༣༡ ལ་ཐེབས་པའི་ཡ་པཎ་ཆེན་སྐུ་བོད་མའི་འབྲུངས་སྐར་གྱི་
དུས་བཟང་གི་ཉིན་འཁོལ་མཛད་སྤྱིའི་ཐོག་ཕྱོགས་བཞུགས་སྤྱི་འཐུས་ནས་པ་ལྷན་ཞུགས་གནང་སྐབས།

རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ངོས་འཛིན་གསལ་
བསྐྱགས་མཛད་ནས་ཉིན་གསུམ་གྱི་རྗེས་
བཅོན་ཁྲིད་གྱིས་གསང་ཉར་བྱས་ཏེ་དུས་ད་
ལྟོ་བར་རྒྱུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་།
ཡལ་ཡུམ་སྐུ་འཁོར་རྣམས་གར་ཡོད་ཆ་
མེད་དུ་གྱུར་བས་སྐུ་སྤྱིའི་ཉེན་འགན་སྐོར་སྐོ་
འཆབ་དང་ཡིད་གདུང་བྲག་པོའི་གནས་སུ་
གྱུར་བ་མ་ཟད། དུས་སྐབས་དེར་འཛམ་
གླིང་གི་ཆབ་སྲིད་བཅོན་པ་ལོ་ན་རྒྱུད་ཤོས་
ཤིག་ཆགས་པ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་ཡོངས་
ཁྲགས་སུ་གྱུར། དེ་ནས་བཟུང་ད་ལྟོ་བར་ལོ་
རོ་ ༣༡ རིང་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་
ཞིབ་ཤ་སུས་ཀྱང་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་མེད་
པར་བརྟེན་རྒྱ་གཞུང་གི་བྱེད་བབ་འདི་
རིགས་ལ་འཛམ་གླིང་གི་མི་མང་རྣམས་སྐོ་
འཆབ་དང་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པ་སྐབས་པའི་

གནས་སུ་གྱུར་ཡོད།
འོན་ཀྱང་སྤྱི་བ་སྤྱི་ཁས་མི་ལེན་
མཁན་རྒྱ་ནག་དམར་པོའི་སྲིད་གཞུང་གིས་
དེའི་ཁ་གཏད་དུ་བྱིས་པ་གཞན་ཞིག་གསེར་
བྱས་དགྲུག་འདོན་གྱི་ལམ་ནས་བསྐྱོ་གཞག་
བྱས་པ་དང་། དེ་ཡང་གསེར་བྱས་དགྲུག་
པའི་རྒྱུད་རིམ་ནང་འཆར་གཞི་སྟོན་བཞོད་
ལྟར་གཡོ་སྤྱིའི་འབྲུབ་སྟོན་ཞིག་ལག་བསྟར་
བྱས་སྐོར་སྐབས་དེར་ཡོད་པའི་སྐུ་འབྱུང་
དགོན་གྱི་ཨ་ཀྲུ་རིན་པོ་ཆེས་མིག་མཐོང་
ལག་ཟེན་གྱི་གནད་དོན་ངོ་མ་འཐེན་འདོན་
གནང་ཞིང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཆབ་སྲིད་
ཀྱི་ལག་ཆ་ཆེད་བསྐྱོ་གཞག་བྱས་པར་ར་
འཛོད་ཡོང་གི་ཡོད། སྐབས་དེའི་གསེར་
བྱས་དགྲུགས་འཐེན་གནང་མཁན་འགྲོག་
མི་བྱམས་པ་སྐོ་གྲོས་གྱིས་སྤྱིང་ཉེ་བའི་སྐོ་

དཀྱུས་མའི་འཆོ་བ་སྐྱེལ་ཞིང་། རྒྱན་ལྷན་གྱི་བྱིས་པ་ལྷར་སློབ་སྦྱང་གི་གོ་སྐབས་ཆ་ཆར་སློང་ལུས་ཡོད། དེར་བརྟེན་བྱིའི་ཤུགས་རྒྱུན་གྱིས་སུན་གཅེར་བཟོ་སྐབས་ཁོང་མཉེས་པོ་གནང་གི་མི་འདུག་ཅེས་བཤད་ཡོད། བྱི་ལོ་ ༡༠༡༠ ལའི་ནང་རྒྱུད་བྱིས་པའི་དུས་ནས་སློབ་སྦྱང་གི་གོ་སྐབས་ཐོབ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ད་ཆ་མཐོ་སློབ་མཐར་མོན་ཏེ་ལས་གནས་སུ་ཞུགས་ཡོད་པར་བརྟེན་ཡོད། ཁོང་དང་ཁོང་གི་ནང་མི་ཚོས་རྒྱན་ལྷན་གྱི་འཆོ་བ་སྐྱེལ་བཞིན་པའི་སྐབས་བྱི་ནས་སུན་གཅེར་བཟོ་མཁན་ཆོ་ལ་འདོད་བབ་རྩ་བ་ནས་མེད་སྟོར་བཤད་པ་ཅུ་མ་ལས། དོན་དུ་དཔང་ཉམས་དང་ཞིབ་ཁྱ་གང་ཡང་གསལ་བཤད་བྱ་རྒྱུ་མེད་སྟེ་སྟབས། བོད་མི་གཙོས་བྱང་བཤེན་ལ་རྒྱུ་སྐྱོར་གནང་མཁན་ཡོངས་ནས་ལཔ་ཆེན་རྒྱུད་སྤྱི་ལོ་ལྷོ་མེ་རྒྱུ་ལོ་བཅོམ་འོག་ཏུ་བཀག་ཉར་བྱས་ཡོད་པར་དོས་འདྲིན་མི་བྱེད་ཀ་མེད་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། ལགོང་ས་མཆོག་གི་བྱུག་དེབ་གསར་པ་བོད་དང་བོད་མིའི་མགྱོམ་ཆབ་ཅེས་པའི་ནང་། དོས་ལ་མཁྱེན་རྒྱ་ཡངས་པའི་མི་སྤྱེ་ཞིག་ཐེ་བའི་རྒྱ་རིགས་ཁ་ཤས་ཀྱིས། པཎ་ཆེན་དགེ་འདུན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་རྒྱ་ནག་སྐུ་ས་ཆེན་པོའི་དཔལ་མེད་མེད་ཀྱི་ཉི་མ་ཆེན་གཞི་ཞིག་ཏུ་བཟང་བཅོན་ཀྱི་ནུས་པར་ཉར་ཡོད་ཚུལ་བརྟེན་བྱུང་། ཞེས་གསུངས་ཡོད། མདོར་ན་ལྷན་གཞིགས་ལཔ་ཆེན་དགེ་འདུན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་

བྱི་ལོ་ ༡༠༡༠ ལྷ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡༥ ཉིན་རྒྱ་གར་གྱི་ཕྱོགས་སྤེལ་གོ་བ་གཞིས་ཆགས་སུ་རྒྱུན་གཞི་བྱས་པའི་བྱིས་ཀྱི་གདན་ས་བཟུ་ཤིས་ལྷན་པོར་ལྷན་གཞིགས་ལཔ་ཆེན་རྒྱུ་ལོ་བཅོམ་བྱུ་ཅིག་པ་རྒྱུ་བཅོམ་བཟུན་འདྲིན་དགེ་འདུན་ལེ་ཤེས་འཛིན་ལས་ལྷན་ཚོགས་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་དགུང་བྱངས་ ༣༧ ལ་ཐོབ་པ་པའི་ལྷན་འཐུངས་སྐར་ཀྱི་དུས་བཟང་གི་རྟེན་འབྲེལ་མཛད་སྟེ་འཐོབ་པས།

མ་མཆོག་ད་ལྟ་གང་དུ་བཞུགས་ཡོད་མེད་དང་། སྤྱི་ལོ་གསལ་བཞེས་དང་། མཛད་སྦྱོང་རིམ་གནང་གི་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་ཐད་བོད་དང་བོད་མི་གཙོས་འཛམ་གླིང་མི་མང་གི་མདུན་དུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་གསལ་པོ་བཟོ་དགོས་པ་གོ་སྐབས་འདི་བརྒྱུད་ནས་ནན་བསྐྱེལ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།

རང་ཅག་བཅན་བྱོལ་བའི་དུས་ལུན་འདིའི་ནང་ལགོང་ས་ལྷན་པས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་རྒྱལ་སྤྱི་ཆེན་མཛད་འཛིན་དང་། གནས་ལུལ་རྒྱ་གར་གཞུང་དང་མི་མང་བཅས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་འོག་དཔེ་ན་སྤེལ་གོ་བ་གཞིས་ཆགས་ལྟ་བུ་མཆོན་ན་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་བསྟོན་གནས་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད་གི་ཡོད། དེས་མཆོན་པའི་གདན་ས་ཁག་དང་།

གཞིས་ཆགས་གཞན་ཁག་སེར་སྤྱི་མི་མང་བཅས་ནས་སུ་མཐུན་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་། རིག་གཞུང་། རྒྱ་ཡིག་བོད་ཀྱི་བཤེན་པའི་འཐབ་རྩེད་བཅས་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་རྒྱུའི་འདུན་པ་བརྟན་པོ་འཆང་སྟེ་སོ་སོས་གང་འདྲིན་གྱིས་ཞབས་ཏོག་སྤུབ་དགོས་པ་གལ་ཆེ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པས་ཆང་མས་དེ་ལྷར་གནང་རོགས་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

བྱིས་ཀྱི་གདན་ས་བཟུ་ཤིས་ལྷན་པོའི་མཁན་པོ་གཞིག་རྒྱུ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་མཁན་པོའི་མཛད་ཁུར་བཞེས་པའི་ལས་ལུན་ནང་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་། རྩི་བྱུག་གདན་ས་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་གནང་ཕྱོགས་སོགས་གང་ཅིའི་ཐུགས་འགན་ཆེ་བཞེས་ཀྱིས་བྱུག་ལས་གཞེངས་སུ་ཐོན་པ་གནང་སོང་བས་

བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ཁྲུང་དང་རྒྱ་
 གར་རྒྱལ་ཁྲུང་བཏང་བ་དང་སྐྱུག་ས་བོད་
 བསྟན་མིང་མི་རིགས་ཆེད་ལུས་སྟོག་
 ལོངས་སྟོང་དང་བཅས་པ་ཆོས་གཏོང་
 གནང་མཁན་རྒྱལ་གཅིས་དཔལ་བོ་དཔལ་
 མོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་སྟོབས་དང་མཛད་རྗེས་
 ལ་རྗེས་བྲན་ཐུངན་གྲུས་འདུང་གིས་དག་
 བཅད་སྐར་མ་གཅིག་ཞུས་པ་དང་། ད་ལྟ་
 བོད་ནང་རྒྱ་གཞུང་གི་བཅའ་ལྟར་སྐྱུག་སྟོང་
 སྟོང་བཞིན་པ་རྣམས་ལ་གདུང་སེམས་
 མཉམ་བསྐྱེད་ཞུས་སོང་།

དེ་རྗེས་དབལ་ལྷན་བདེ་སྲུང་
བཀའ་ལློན་མཆོག་དང་། ཆེ་བལྟོད་སྐྱེ་
མཁའ་རྒྱལ་གཉིས་ནས་གསུང་བཤད་
གནང་བ་དང་། སྐྱེ་མཁའ་གཙོ་མོ་དབལ་
ལྷན་སྲིད་ཆབ་བཀའ་ལློན་ལྷང་ར་ཐང་ལམ་
སྐྱེ་ལ་མ་མཆོག་དང་། དམིགས་བསལ་སྐྱེ་
མཁའ་རྒྱེ་སྤྱི་འབྲས་ལྷན་ལས་སྐྱེ་ཆབ་སྤྱི་
འབྲས་བསྐྱེད་བ་ཡར་འཕེལ་མཆོག་ནས་ཆེ་
བལྟོད་སྐྱེ་མཁའ་རྒྱལ་གཉིས་ལ་ཕྱག་རྟགས་
འབུལ་གནང་བ་དང་། བདེ་སྲུང་བཀའ་ལློན་
མཆོག་ནས་ཆོགས་བཅར་བའི་སྐྱེ་ཆབ་
ཀུན་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་ཕྱག་རྟགས་
དང་ཕྱག་འཁྱེར་འབུལ་གནང་ཡོད།

དེ་བཞིན་དམིགས་བསལ་སྐྱེ་
མགྲོན་ཁྱིམ་ཞིབ་པ་གཞན་རྣམ་གཉིས་

༡༣། གྲུ་ལོ་ ༣༠༣༥ ལྷ་ ༤ ཆེས་ ༣༤
 ལྷ་ལོ་ཆུ་ཆོད་ ༥།༠༠ རོག་པོད་མིའི་སྤྱི་ག་
 འཇུགས་བདེ་སྤྱང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལོ་སྤྱི་ག་
 རོག་པོད་རང་དབང་འཐབ་ཅོད་པའི་ལྷན་
 འཛུམས་ཞེས་པའི་ཆོག་ས་ཆེན་ཞེས་
 བཞུགས་སྐར་དྲ་སའི་ཉེ་འདབས་སུ་ཆགས་
 པའི་འཛིན་སྐྱོང་སྐྱོང་བརྟེན་ཁང་གི་ཁྱི་སྤང་
 ཆོག་ས་ཁང་དུ་དབུ་འབྱེད་གནང་བ་ཡོད་པ་
 དང་། དབུ་འབྱེད་མཛད་སྐོའི་རོག་སྐུ་མཁོན་
 གཙོ་པོར་སྤྱིད་ཆབ་ཞེས་རིག་བཀའ་སྐྱོན་
 ལྷང་ར་ཐར་ལས་སྐྱོལ་མ་མཆོག་དང་།
 དམིགས་བསལ་སྐུ་མཁོན་དུ་ཁྱིམས་ཞེས་
 པ་གཞན་ལྷ་བ་ལུན་སྤྱིད་མཆོག་ ཁྱིམས་
 ཞེས་པ་གཞན་འབགས་པ་ཆེ་རིང་མཆོག་

གྱི་འབྲུག་རྒྱན་ལས་སྐྱུ་ཆ་བ་གྱི་འབྲུག་
 བསྟན་པ་ཡང་འཕེལ་མཆོག་ཆེ་བལྟོང་སྐྱུ་
 མཐོན་དུ་ཨ་འབྲུག་ཆང་ཆོས་སྐྱིད་ལགས་
 དང་བསྟན་འཛིན་བསོད་ནམས་ལགས་
 བདེ་སྲུང་བཀའ་ལློན་རྒྱ་རི་སྐྱོལ་མ་མཆོག་
 བོད་མིའི་སྤྱིག་འཇུགས་ཀྱི་བྱང་ཆེ་ཆམ་པ་
 ཆོག་ས་བཅར་བ་རྒྱམས་བཅས་སྟོན་
 འཛོམས་ཐོག་སྐྱུ་མཐོན་རྒྱལ་ལས་སྐྱུ་བར་
 མཐོང་ཁོལ་རིན་པོ་ཆེ་གདན་ཁུམ་དང་རྟེན་
 བྱང་མཇལ་དང་བསྟོན་གནང་རྗེས་གནས་
 རྒྱང་སྐྱུ་དབྱངས་སྤྱིང་གི་དགེ་འདུན་པ་
 རྒྱམས་ནས་ཞལ་འདོན་གསུང་གདོན་གནང་
 ཡོད།

དེ་རྗེས་ཆང་མ་སྐྱ་བཞེངས་ཐོག་

དང་བདེ་སྤྱང་བཀའ་ཁྲོན་ནས་རིམ་བཤས་
 དབྱས་གཙང་ཆོལ་ཁའི་དབྱས་རྒྱན་ཆོག་གས་
 གཙོ་དང་། མདོ་ཁམས་ཆུ་བཞི་སྤང་བྱག་
 དབྱས་རྒྱན་ཆོག་གས་གཙོ། མདོ་སྤང་ཆོལ་
 ཁའི་དབྱས་རྒྱན་ཆོག་གས་གཙོ་བཅས་སོ་
 སོར་བྱག་ཉག་མཉམ་འབྲེལ་གནང་རྗེས། དཔལ་
 ལུན་བདེ་སྤྱང་བཀའ་ཁྲོན་མཆོག་ནས་སྤྱི་
 མཐོན་རྒྱལ་ལ་བྱག་ཉག་མཉམ་འབྲེལ་གནང་
 བ་དང་སྤྱི་མཐོན་གཙོ་བོ་མཆོག་ནས་
 གསུང་བཤད་གནང་། མཐར་བདེ་སྤྱང་བྱང་
 ཆེ་གཤམ་རིན་ཆེན་ལགས་ཀྱིས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་
 ལུང་གསུང་བཤད་གནང་བ་བཅས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལྷ་ ༩ ཆེས་ ༢༩ ཉིན་བོད་མིའི་སྤྱི་གཙོ་འཐུགས་བདེ་སྤྱང་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་བཞུགས་སྐྱོད་ཤིང་ཉེ་འདབས་སུ་ཆགས་པའི་
 འཛིན་སྲོང་སྲོང་བདར་ཁང་དུ་བོད་དབང་འཐབ་ཅོད་པའི་ལྷན་འཛོམས་ཞེས་པའི་ཆོག་མཆོག་ཆེན་སྐབས།

བཟླ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ལགས་ནས་སྐབས་བཅུ་བདུན་པའི་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་དམ་འབྲུག་ལྷན་ཁག་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལྷ་ ༩ ཆེས་ ༡༩ ཉིན་གྱིས་ཆོག་མཆོག་ཁང་ནང་དཔལ་ལྷན་ཆོག་གས་གཙོ་མཆོག་པོ་བསོད་ནམས་བསྐྱེད་འཕེལ་མཆོག་གི་
 མདུན་དུ་བདམས་ཐོན་སྤྱི་འཐུས་བཟླ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ལགས་ནས་སྐབས་ ༡༧ པའི་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་དམ་འབྲུག་ལྷན་ཁག་

འགྱོར་མཆོམས། ཆོག་གས་བྱང་ལས་ཁུངས་
 ནས་ལམ་ལུགས་བཞིན་དེ་འབྲེལ་དབྱས་
 འོས་བསྐྱེད་ལས་ཁང་ལ་ཡིག་ཆུང་བུལ་བ་
 དང་། དབྱས་འོས་བསྐྱེད་ལས་ཁང་ནས་
 བཅོམ་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་
 ཆུན་ ༥༧ པའི་ནང་གསལ་ ༩ པའི་དགོངས་
 དོན་ལྟར། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ མིའི་བོད་མི་མང་
 སྤྱི་འཐུས་སྐབས་ ༡༧ པའི་ཡུ་རོབ་སྤྱི་
 འཐུས་དངོས་གཞིའི་འོས་བསྐྱེད་སྐབས་ཀྱི་
 སྤྱུག་ཐོའི་བང་རིམ་དང་པོ་བཟླ་ཤིས་བདེ་
 ལེགས་ལགས་ནས་ཆོག་གས་བྱང་ལས་
 ཁུངས་སུ་ལས་ཁུངས་དམ་འབྲུག་ལྷན་
 འབྲེལ་གཞུགས་དགོས་པའི་བརྗོད་བྱ་བཏང་

༢༢། ། བོད་མི་མང་ཡུ་རོབ་སྤྱི་འཐུས་
 ཐུབ་བསྐྱེད་དབང་ཆེན་མཆོག་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤

ལྷ་ ༩ ཆེས་ ༡༠ ཉིན་ནས་སྐབས་ ༡༧ པའི་
 སྤྱི་འཐུས་ནས་ཅ་དགོངས་ལྷན་པའི་སྤྱན་རྒྱ་

A group of seven people, including Buddhist monks and laypeople, are standing in front of a large display cabinet. The cabinet is filled with various religious artifacts, including framed portraits, certificates, and small objects. A large portrait of a Buddhist leader is prominently displayed in the center of the cabinet. The group consists of six men and one woman, all dressed in traditional Buddhist robes or modern attire. The setting appears to be a museum or a place of religious significance.

[illegible]

དང་བསྐྱོན་འབྲུལ་ཁྱུ་རྗེས། ཉེན་འབྲུང་
གསོལ་ང་དང་། འབྲས་སེལ་འདེགས་
འབྲུལ་ཁྱུ་ཉ། ཐངས་འདིའི་དམ་འབྲུལ་
མཛད་སྒོ་ལེགས་བྱུང་བྱུང་ཡོད།

དུ་མིད་བྱས་ཅུང་གུ་ཡངས་བཏང་བ། མོད་
ལ་ཆོས་སྒོ་བྱེ་བའི་ལོ་དེར་ཁེལ་ཡོད་པས་
དུས་སྐབས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན།

མུང་དུས་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གནས་
 བསྐྱར་གསལ་མེ་མྱེ་མཆེད་བཞིན་པའི་དུས་
 གྲུབས་ཡིན་པས། བ་མས་ཀྱ་ནག་གི་སློབ་
 གྲུང་བཏང་ན་བོད་མིའི་གོམས་གཤེས་
 བརྒྱུ་སྐྱེའི་ཉེན་ཁ་མཐོང་སྟེ། ལོ་བརྒྱད་
 ནས་དགོན་པར་བཞག་སྟེ་སློབ་སྦྱང་འགོ་
 བཙུགས་ཤིང་། རིས་པས་གསེར་རྩ་ལྔ་རིག་
 ནང་བརྟན་སློབ་སྦྱང་ནས་དཔེ་ཆ་སློབ་
 གཉེར་བྱས། ༡༩༩༡ ལོར་ཀྱ་ཀར་ལ་
 གྲུབས་བཙེལ་དུ་བསྐྱེབས་ནས་ཤེས་རབ་
 དགའ་ཚལ་སློབ་སྦྱང་དུ་སློབ་གཉེར་བྱས་པ་

དང་། ཁོར་དུ་སློབ་མ་གསར་བ་ཚོར་བོད་
ཡིག་དག་ཀྱི་ཡང་བྱས།

ལས་ཀའི་ཉམས་སྲོང་དང་སྤྱི་ཚོགས་
ཞབས་ཞུ།

༡༩༩༩ ལོ་མཇུག་ནས་བོད་ཀྱི་བར་ཆེན་
གསར་ཁང་དང་། ཨ་རིའི་བོད་སྐད་རྒྱུད་
འཕྲིན་ཁང་གི་གསར་འཕྱོད་བ་བྱས། བཅོན་

བྱོལ་བོད་མིའི་ཁྲིམས་ཚུད་པའི་སྤྱི་བརྒྱུད་
སྤྱི་ཕྱི་ཐེངས་གཉིས་ལ་མཉམ་ཞུགས་བྱས་
ནས་བཅོན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཁྲིམས་དང་ལམ་
ལུགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཚུད་བ་བྱས། ༢༠༡༣ ལོ་
མཇུག་རྗེས་རྒྱ་ལྷོ་སྤྱི་ཐོབ་ཀྱི་ལུ་
རྒྱུ་ལྷོ་སྤྱི་ཐོབ་བོད་ཀྱི་ཚོས་རིག་
འཛིན་སྤྱི་ཁང་གི་དྲུང་ཆེ་དང་ཤེས་ཡོན་
འགན་འཛིན་བྱས། དེ་བཞིན་སྤྱི་ཐོབ་གར་
ལྷོ་སྤྱི་ཐོབ་རྗེས་ཀོབ་ནས་ས་གནས་ཚུ་བཞི་

སྤྱི་ཐོབ་གི་ནང་ལ་ལས་ཀ་བྱས་པ་དང་།
ཁམས་པའི་སྤྱི་ཐོབ་ཚོགས་ཀྱི་སྐབས་དང་པོའི་
དྲུང་ཆེ་བྱས་པ་སོགས། ཚོགས་པ་སྤྱི་ཚོན་
མང་པོའི་ནང་ལ་ཀ་བྱས་སྤྱི་དང་། ༢༠༢༠ ལོར་
ཡུ་རོབ་དང་ཨ་ཕི་རི་ཀའི་སྤྱི་འཐུས་ལོས་
གཞིར་ལངས་ནས་དངོས་གཞིའི་ཨང་
གསུམ་པ་སྤྱི་ཐོབ་ནང་བསྐྱེད་པ་བཅས་
ངོ་སྤྱོད་མདོར་བསྡུས་སུ།

ཅིས་ལོ་ ༢༠༢༥...༢༩ ལོའི་སྤྱི་ཐོབ་ཅིས་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་ཅིས་ཁྲར་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུང་གི་ལས་དོན་མཇུག་བསྐྱེད་བཤུ་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༤ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་ཅིས་ཞིབ་ཕྱེད་པོའི་ཚོགས་ཚུང་ནས་ཅིས་ལོ་ ༢༠༢༥...༢༩ ལོའི་སྤྱི་ཐོབ་ཅིས་ཞིབ་ལས་ཁང་མ་ལག་དང་
བཅས་པའི་ཅིས་ཁྲར་ཞིབ་འཇུག་གིས་ལས་དོན་མཇུག་བསྐྱེད་ཞུས། སྤྱི་ཐོབ་ཚོགས་དྲུང་བཅོད་ནས་ཤིང་ཆེ་ལགས་བརྒྱུད་ཚོགས་དྲུང་ལས་
ཁང་སུ་འབྲུལ་སྐྱབས།

༢༠༡༩ ལོ་སྤྱི་ཐོབ་ཅིས་ཞིབ་ལས་ཁང་མ་
ལག་དང་བཅས་པའི་ཅིས་ལོ་ ༢༠༢༥...༢༩
ལོའི་ཅིས་ཁྲར་ཞིབ་ལས་ཁང་གི་ཅིས་ཞིབ་ཕྱེད་པོའི་
ཚོགས་ཚུང་ནས་ཟླ་བ་བདུན་མ་ཐེན་ཅམ་

རིང་ཅིས་ཞིབ་གནང་ཞུས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༩
ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་ལས་དོན་ཡོངས་སུ་
ལེགས་བྱས་ཀྱིས་མཇུག་བསྐྱེད་གནང་
ཡོད།

དེ་ལང་ཅིས་ལོ་ ༢༠༢༥...༢༩
ལོའི་སྤྱི་ཐོབ་ཅིས་ཞིབ་ལས་ཁང་མ་ལག་
དང་བཅས་པའི་ཅིས་ཁྲར་ཅིས་ཞིབ་ཕྱེད་
པོའི་ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་གཙོ་སྤྱི་འཐུས་
སློབ་དཔོན་བྱུང་བ་སྤྱི་ཐོབ་མཚན་མཚོག་
དང་། ཚོགས་དྲུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁང་གི་
དྲུང་གཞིན་ཟླ་བ་ལགས། ཚོགས་མི་འཕྲོད་
བསྐྱེད་ལས་ཁང་གི་དྲུང་གཞིན་ཡེ་ཤེས་
སློབ་མ་ལགས་བཅས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༥
ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༩ ཉིན་ནས་ལས་དོན་དངོས་
སུ་འགོ་འཇུགས་གནང་ཞུ། སྤྱི་ཐོབ་ཅིས་
ཞིབ་ལས་ཁང་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་ཅིས་
ལོ་ ༢༠༢༥...༢༩ ལོའི་ཅིས་ཁྲར་ཞིབ་ལས་
ཁང་བར་ཟླ་བ་བདུན་མ་ཐེན་ཅམ་རིང་ཞིབ་
བཤེར་དང་། འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཕྱེད་ཐེངས་
མང་ཆེད་འགྲུགས་ཀྱིས་དོགས་འདི་སོགས་

གནང་ནས་ཚོགས་ཚུང་གི་ལས་དོན་
 ཡོངས་སུ་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་བ་དང་། བཅན་
 ཁྱེད་ཀྱི་མེད་གཞུང་དབུལ་འདྲུ་འགོད་
 དང་། ལོ་འཁོར་སྤྱོད་ཅིས། དབུལ་ཅིས་
 ལྷན་འཛིན་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་གཤིས། ལེའུ་
 བཞེས་སུ་ཀྱིས་ཚོགས་ཚུང་གི་ལས་

བཞེས། དོན་ཚན་བཅུ་པའི་ནང་གསལ་
 གཉིས་པའི་དགོངས་དོན་ལྟར། དེ་ཉིན་ལྷ་
 ཚུ་ཚོད་ ༡༠།༣༠ རོག་ཚོགས་ཚུང་གི་
 ཚོགས་གཙོ་དང་། ཚོགས་མི་རྣམས་ལྷན་
 འཛིན་ལྷན་འཛིན་གཙོ་དང་། ཚོགས་མི་རྣམས་

བསྐྱོམས་དང་། ལྷན་ཐོན་བྱུང་ཆེ་བསོད་
 རམས་རྩི་རྩེ་ལགས་བརྒྱད་ཚོགས་བྱུང་
 ལས་ཁུངས་སུ་བུལ་གནང་ཡོད་པ་བཅས།

སྤྱི་དབུལ་ལུལ་ཚོས་འཁོར་སྤྱོད་ཆེས་བཅུ་པའི་སྤྱི་མཆོད་ཆེན་མོའི་གར་འཆས་མཛད་པའི་ཐོག་དབུལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་ཆེད་
 བེས་གནང་བ།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལྷ་ ༥ པའི་ཆེས་ ༢༤ ཉིན་སྤྱི་དབུལ་ལུལ་ཚོས་འཁོར་སྤྱོད་ཆེས་བཅུ་པའི་སྤྱི་མཆོད་ཆེན་མོའི་གར་འཆས་མཛད་སྐབས།

༢༡། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལྷ་ ༥ པའི་ཆེས་
 ༢༤ ཉིན་སྤྱི་དབུལ་ལུལ་ཚོས་འཁོར་སྤྱོད་
 ཆེས་བཅུ་པའི་སྤྱི་མཆོད་ཆེན་མོའི་གར་
 འཆས་མཛད་ཅིང་སྤྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ཐར་
 སོགས་ལས་གསལ་བ་ལྟར། ཐོན་ཆེན་པོའི་
 ཡར་ངོའི་ཆེས་བཅུ་ལྷ་སྤྱོད་ཆེན་མོ་

བརྒྱ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་དུས་ཆེན་ཁྱད་པར་
 ཅན་ཡིན། སྤྱོད་དཔོན་རིན་པོ་ཆེས་ཞེ་རྒྱས་
 དབང་བྲག་གི་མཛད་པ་དང་། ལྷན་ཐོར་དང་
 ལྷན་ཐོར་མ་ཡིན་པའི་དངོས་གྲུབ་བརྟེན་བ།
 གདུག་པ་ཅན་རྣམས་ཆར་བཅད་ཅིང་བཅོ་
 དུ་བསྐྱོམས་བ་སོགས་ཀྱི་མད་དུ་བྱུང་བའི་

མཛད་པ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཉིས་བསྟན་པའི་
 དུས་ཀྱི་ཐོན་ཆེན་མོའི་ཆེས་བཅུ་པའི་
 ཞེ་ཡར་ངོའི་སྤྱོད་དུས་དབུལ་ལྷན་
 མཐའ་མཛད་པའི་ཆེ། རངས་རེ་
 དགོངས་རེ་ཐོད་ཀྱི་དོན་ལ་བྱོན། ཉི་ཟེར་
 འཆར་སྤྱད་མདངས་ལ་ཆེབས་ཏེ་བྱོན།
 ཡར་ངོའི་ཆེས་བཅུ་དག་ལ་དངོས་སུ་བྱོན།
 འཕྲོ་དོན་སྟོབས་ཆེན་མཛད་པའི་ལྷན་ཐོན་
 ཅན། ཞེ་རྒྱུན་བརྒྱ་འབྱུང་གནས་ལ་གསོལ་
 བ་འདེབས། བསམ་བ་ལྷན་གྱིས་འབྲུབ་
 པར་བྱིན་གྱིས་ཆོབས། ཞེས་དང་། ཁྱད་
 པར་ཐོད་ཀྱི་རྩེ་འབངས་སུ་གསལ་བ།
 གདུག་སྤྱོད་མོས་པའི་གདུང་བྲག་པོ་
 ཡིས། ཡིད་གཉིས་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་
 གསོལ་བ་འདེབས། ཞེ་རྒྱུན་སྤྱོད་ཆེས་
 འཕྲོ་འབྱུང་མེད་པར་གཟིགས། ཞེ་རྒྱུན་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལྷ་ ༥ པའི་ཆེས་ ༡༤ ཉིན་སྤྱི་དཔལ་ཡུལ་ཆོས་འཁོར་སྤྱི་དུ་ཆེས་བཅུ་ལྔ་ལྟུང་ཆེན་མོའི་གར་འཆས་མཛད་སྐབས་
དཔལ་ཡུལ་ཆོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ཆེད་བཅར་གནང་སྐབས་།

པར་འབྱུང་གནས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།
།བསམ་བ་ལྷན་གྱིས་འབྲུག་པར་བྱིན་གྱིས་
ཆོབས། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་བོད་
འབངས་ནམས་དང་འབྲེལ་བ་དམིགས་
བསལ་ཞིག་ཡོད་པས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་
པས་འཇུག་ན་བྱིན་ཆུབས་དང་དུས་ངན་
བཞོག་པའི་ཐུགས་རྗེ་དམིགས་བསལ་ཞིག་

འབྱུང་བ་གདོན་མི་ཟ་ཞིང་། ། དེ་རིང་བོད་
ལྷ་ ༤ ཆེས་ ༡༠ ཉིན་ནི་གྲུ་རུ་རིན་པོ་ཆེའི་
རྩ་འབྲུལ་དང་གྲུ་རུ་ཉག་གས་ཀྱིས་ཟ་རྟོར་རྒྱལ་
ཆོན་འབངས་ནམས་གྲུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་
དད་པ་ཆད་མེད་སྟེ། རྒྱལ་པོས་རྒྱལ་
ཆོས་སོགས་ལུལ་ཏེ་ནང་བ་སངས་རྒྱལ་
པའི་ཆོས་ལ་ཞུགས་པའི་དུས་ཁེལ་ཀྱི་ཡོད།

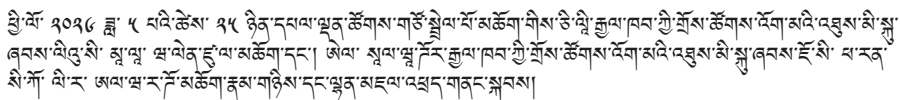
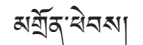
ཆེས་བཅུ་ལྔ་ལྟུང་ཆེན་མོ་འདི་ནི་བོད་གངས་
ཅན་ལྗོངས་སུ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་
ཁང་ཉིན་དང་བཞེན་བ་བཅས་ལེགས་པར་
ལུབ་རྗེས། ཆོས་རྒྱལ་ཁྱི་སྤོང་ལྷུ་བཅན་
དང་། སྟོན་དཔོན་ཆེན་པོ་པར་སྐྱ་ལཱ་འི་
དུས་སོག་མར་བསམ་ཡས་སུ་ཆེས་བཅུ་ལྔ་
མཆོད་བ་བྱུང་བ་དང་། རྗེས་སུ་གཏེར་སྟོན་
གྲུ་རུ་ཆོས་དབང་གི་རྒྱ་དུས་སུ་ཆེས་བཅུ་ལྔ་
སྟུབ་མཆོད་ཆེན་མོ་དང་འབྲེལ་གྲུ་རུ་མཆོན་
བརྒྱད་ཀྱི་གར་འཆས་དར་བྱུང་ཆེན་པོ་བྱིན་
ཏེ། ཕྱིས་སུ་གཏེར་སྟོན་པར་སྤྱི་དུ་དང་།
ལྷག་པར་དུ་རྒྱལ་དབང་ལྷ་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་
དུས་སུ་ཅེ་པོ་བྱང་ནམ་རྒྱལ་གྲུ་ཆོད་དུ་ཆེས་
བཅུ་ལྔ་གར་འཆས་རྒྱས་པར་བཅུགས། བོད་
དུ་ཆེས་བཅུ་ལྔ་དུས་ཆེན་དང་བསྟན་གྲུ་རུ་
མཆོན་བརྒྱད་ཀྱི་གར་འཆས་ཆོས་བརྒྱད་
རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་ནང་དར་སྟོན་བྱུང་
འདུག འདི་ནི་སྟོན་དཔོན་པར་འབྱུང་གནས་
ཀྱིས་གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་ཁམས་དང་
འཆས་པར་སྐྱ་ཡི་བཀོད་བ་བརྒྱད་བསྟན་
པའི་ཚུལ་མཆོན་བ་གསུངས། གྲུ་རུ་མཆོན་
བརྒྱད་ནི། གྲུ་རུ་མཆོ་སྟེན་དོ་རྩེ། རྩ་གོ་
ལའི་མཆོ་སྤྱི་དུ་པར་འབྱུང་སོ་ལས་
འབྱུངས་པའི་ཚུལ། གྲུ་རུ་ལྷ་ཁྱེད་གོ།
གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་བསྟན་བ་
གསལ་བར་མཛད་པའི་ཚུལ། གྲུ་རུ་སྟོན་ལྷན་
མཆོག་སྟེ། རིག་པའི་གནས་ལྷ་ལ་མཁས་
པར་སྦྱངས་ཏེ་གྲུ་བ་ཐོབ་པའི་ཚུལ། གྲུ་
པར་སྦྱངས་ཏེ་གྲུ་བ་ཐོབ་པའི་ཚུལ། གྲུ་
པར་སྦྱངས་ཏེ་གྲུ་བ་ཐོབ་པའི་ཚུལ། གྲུ་

ལ་བཏགས་པའི་ཚུལ་བཅས་སྟོན། ཆོས་
བཅུའི་དུས་ཆེན་ཉིན་སྐབས་པ་དང་ཆོགས་
མཆོད་སོགས་ཀྱི་དགེ་བས་ཡུལ་ཕྱགས་སུ་
བཀའ་ཤིས་པ་འབྱུང་བ་དང་། ཉེས་སྟོན་དང་
བར་ཆད་ཞི་བར་བྱེད་ཅིང་། བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཆོགས་གསོག་པ། འདོད་པའི་དོན་
ནམས་ཡིད་བཞིན་དུ་འབྱུང་བའི་ཕན་ཡོན་
ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པ་བཤད།
དེ་ཉིན་སྒྲིང་དབལ་ཡུལ་ཆོས་
འཁོར་སྒྲིང་དུ་ལས་སྐབས་རྗེ་རི་མགོ་སྐུལ་སྐུ་
རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དབུ་བཞུགས་སོག་ཆོས་

བཅུའི་སྐྱབ་མཆོད་ཆེན་མོའི་གར་འཆས་
མཛད་ཅིང་། དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་ཆོག་པ་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་
བསྟན་འཕེལ་མཆོག་དང་། གཞན་ཡང་བོད་
མི་མང་སྤྱི་འཐུས་དབང་འདུས་རྩི་ཆེ་མཆོག་
སྡེ་དགེ་བླ་མོད་སྐུ་འཁྱེད་ཆེ་ཆེ་ལགས།
ས་གནས་གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་
མིན་པའི་ལས་སྡེ་རྣམ་པ། ས་གནས་སེང་
སྤྱི་མང་ཆོག་པ་བཅས་ཕེབས་གནང་འདུག

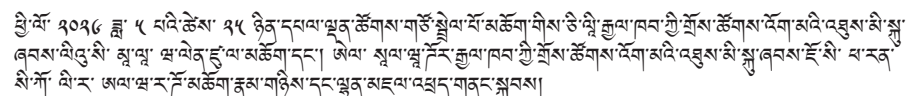
མཆོག་དང་། དཔལ་ལྷན་ཆོག་གས་གཞིན་
སྒྲོལ་མ་ཆེ་ངེད་མཆོག་རྣམ་གཉིས་ནས་
ཆོག་གས་གཙོའི་ལས་ཁུངས་སུ་སྟོན་ཅི་མེད་
ཀའི་ཅི་ལྷོ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གྲོས་ཆོག་གས་འོག་
མའི་འཇུག་མི་སྐྱེ་ཞབས་ལེན་གྱི་སྐུ་ལྷ་ སྐུ་
ལེན་རྩེ་ལ་ (Hon. Luis Mala Valenzu-
ela, Deputy from Chile) མཆོག་དང་།
ཨལ་ སྐུ་ལྷ་ཤོར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གྲོས་
ཆོག་གས་འོག་མའི་འཇུག་མི་སྐྱེ་ཞབས་འོ་གྱི་
བ་རན་གྱི་ཀོ་ ལི་ར་ ཨལ་སྐུ་ལྷ་ཤོར་ (Hon.
Jose Francisco Lira Alvarado,
Deputy from El Salvador) མཆོག་
རྣམ་གཉིས་དང་ལྷན་མཇུག་འཇུག་གནང་
སོང་།

༡༡། གྲི་ལོ་ ༢༠༢༤ ཟླ་ ༥ པའི་ཆེས་ དཔལ་ལྷན་པོད་མི་མང་གྲི་འཁུས་ཆོག་པ་
 ༢༥ ཅིན་གྲི་ཕྱི་རྒྱ་ཆོད་ ༣༡༠༠ པའི་ཐོག་ གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་

སྐབས་དེར་དཔལ་ལྷན་ཆོག་ས་
གཙོ་མཆོག་གིས་ལྟོ་ཨ་མི་དེ་ཀའི་ཁྱོས་
ཆོག་ས་འཕུས་མི་རྣམ་པ་གཉིས་ཐོད་མི་
མང་སྲི་འཕུས་ལྷན་ཁང་དུ་ཐེབས་པར་
འཆམས་འདི་དང་སྒྲགས། སྲིད་སྲོད་གི་
དམ་འབུལ་མཛད་སྒྲུའི་ཐོག་ལྟོ་ཨ་མི་དེ་
ཀའི་ཁྱོས་ཆོག་ས་འཕུས་མི་རྣམ་པ་གཉིས་
མཉམ་ཞུགས་སྐད་བཞུགས་སྐར་དུ་ཐེབས་
པ་དེར་ཐོད་དོན་ཐོག་རྒྱབ་སྲོར་གྱི་རྣམ་པ་
མཆོན་ཆེད་གཤམ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་
བསྐྱད་ཡོད་པའི་སྐོར་དང་། ཐོད་མི་རྣམས་
བཅན་བྱོལ་ལ་བྱར་ནས་ལོ་ངོ་ ༤༤ ལྷག་
འགོ་བའི་རིང་རྒྱ་གར་དང་། ཨ་རི། ཡུ་ཤོ་བ།
ཨེ་ཤེ་ཡ། ལྟོ་ཨ་མི་དེ་ཀའི་རྒྱལ་ཁབ་
སོགས་ཀྱིས་མཐུན་འགྱུར་རྒྱབ་སྲོར་གནང་
བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་ཅིང་། དུས་ཆོད་དེའི་
རིང་ཐོད་མིའི་བླ་ན་མེད་པའི་དབུ་ཁྲིད་སྲི་

དབལ་ལྷན་ཆོག་གས་གཞིན་སྟོན་པ་
མ་ཆེ་རིང་མཆོག་གིས་ད་ལན་ལྟོ་ཨ་རི་
ཀའི་གྲོས་ཆོག་གས་འཇུག་མི་རྣམས་པ་གཉིས་
པོ་ད་མི་མང་སྤྱི་འཇུག་ལྷན་ཁང་དུ་ཐེབས་པ་
དེས། པོ་ད་མི་ལྷིག་འཇུག་མི་གཞིས་

ཁྲེས་བོད་མིའི་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་ཁམས་
ཡིན་པ་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་བརྟེན་པ་
ལྷགས་ཆེ་སྤྲད་ཀྱི་ཡོད་པའི་སྐོར་དང་། ཁོང་
རྣམས་པ་བཞུགས་སྐར་དུ་བོད་དོན་ལ་རྒྱབ་
སྐྱོར་སྤྲད་པེབས་པ་དེས། རྒྱལ་ཁབ་སྤྱོད་པས་
ཆེ་ཆུང་སྤྱི་འདུ་ཞིག་ཡིན་ཅུང་རྒྱལ་སྤྱིའི་
ཁྲིམས་སྤྱིག་ཁག་ལ་བརྩེ་སྤྲད་བྱ་རྒྱ་གཤམ་
ཆེན་པོ་ཡིན་པར་གསལ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།
གཞན་ཡང་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཞོན་

མཆོག་གིས་ལྷོ་ཨ་མི་རི་ཀའི་རྒྱལ་ཁབ་མང་
ཆེ་བ་བོད་དང་འདྲ་བར་དེ་སྤྱིའི་བྲག་
གཞོན་དང་། རིག་གཞུང་གཏོར་སྐྱོན་
སོགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་གཅིག་མཚུངས་
ཐུངས་ཡོད་པའི་སྐོར་དང་། བོད་ཀྱི་གནད་
དོན་ནི་སྤྱིའི་བཅན་འཇུག་ཙམ་མ་ཡིན་པར།
བོད་མིའི་ངོ་ཤོ་མཆོན་པའི་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་
སྐད་ཡིག་རིག་གཞུང་དང་བཅས་པ་ཅ་མེད་
གཏོར་བཞིན་པའི་གནས་སྤངས་ཤིག་

ཆགས་ཀྱི་ཡོད་སྐོར་སོགས་གསུངས་སོང་།
དེ་རྗེས་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་སྤྱོད་པོ་
མཆོག་གིས་སྐུ་མགྲོན་རྣམས་པ་བྲོས་ཚོགས་
ཀྱི་ཚོགས་ཁང་ནང་གཟིགས་སྐོར་སྤྱོད་
དང་ཆབས་ཅིག་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་
ཚོགས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་དང་། ལས་དོན་གནང་
སྤྱོགས་སྐོར་ངོ་སྤྲོད་གནང་ཡོད་པ་བཅས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་སྤྱོད་པོ་མཆོག་གིས་ཨིན་ཡུལ་བྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་སྐྱེ་ཁམས་ཆུང་ཞིག་དང་མཇལ་འཕྲད་གནང་བ།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལྷ་ ༥ པའི་ཆེས་ ༢༡ ཉིན་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་སྤྱོད་པོ་མཆོག་གིས་ཨིན་ཡུལ་དལ་ཚོལ་ཚོགས་པའི་བྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་
ལཱ་མ་སྐུ་ཀེ་རི་ (Kerry McCarthy) མཆོག་དང་། ཨིན་ཡུལ་བྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་བོད་དོན་རྒྱལ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་ཚོགས་མི་ལཱ་མ་སྐུ་ལེ་ར་ཉོ་བ་
ཉུའུ་ (Wera Hobhouse) མཆོག་རྣམས་གཉིས་དང་ལྷན་མཇལ་འཕྲད་གནང་སྐབས།

འཐུས་མི་བོད་དོན་རྒྱལ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་
ཚོགས་མི་ལཱ་མ་སྐུ་ལེ་ར་ཉོ་བ་ཉུའུ་
(Wera Hobhouse) མཆོག་དང་ཁོང་གི་
སྐུ་ཆེ་སྐུ་ཞབས་མེ་ལམ་ཉོ་བ་ཉུའུ་ (Wil-
lam Hobhouse) ལགས་བཅས་དང་
ལྷན་མཇལ་འཕྲད་གནང་ཡོད།

གཞི་རྩའི་ཁོང་རྣམས་མིད་སྐྱོར་
དམ་འབུལ་མཛད་སྤྱིའི་སྐུ་མགྲོན་དུ་ཕེབས་
ཡོད་པ་དེ། སྐབས་དེར་ཨིན་ལེན་བོད་ཀྱི་
སྐྱེ་ཁམས་དོན་གཙོད་ཁང་གི་བྱུང་ཆེ་བསྟན་
འཛིན་ཀྱན་དགའ་ལགས་ཆེད་ཕེབས་
གནང་འདུག

༢༢། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལྷ་ ༥ པའི་ཆེས་
༢༡ ཉིན་གྱི་ཕྱི་ངོ་ཆུ་ཆོད་ ༩།༠༠ པའི་ཐོག་
དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་
གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་
མཆོག་དང་། དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཞོན་

སྤྱོད་མ་ཆེ་རིང་མཆོག་རྣམས་གཉིས་ནས་སྤྱི་
འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཚོགས་ཁང་ནང་ཨིན་
ཡུལ་དལ་ཚོལ་ཚོགས་པའི་བྲོས་ཚོགས་
འཐུས་མི་ལཱ་མ་སྐུ་ཀེ་རི་ (Kerry McCar-
thy) མཆོག་དང་། ཨིན་ཡུལ་བྲོས་ཚོགས་

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་
གིས་ཐོག་མར་ཨིན་ལེན་བྲོས་ཚོགས་
འཐུས་མི་རྣམས་པ་བཞུགས་སྐར་དྲ་རམས་
ལར་ཕེབས་པར་འཆམས་འདྲི་དང་སྤྱགས་
གསུངས་དོན། ང་ཆོ་རྒྱ་གར་ལ་བཅན་བྱོལ་

བཏང་ཡོད་སྟོར་གསུངས། རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གི་དབང་བསྐྱར་ཡོག་བོད་ནང་བོད་མི་ཚོར་འབྲད་པའི་དཀའ་ངལ་ཁག་གསལ་སྟོན་གྱིས་བོད་ནང་གི་ད་ལྟའི་རྩ་བ་གནས་སྐབས་སྟོར་རོ་སྟོད་གནང་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་བོད་ལྷག་རྣམས་རྒྱའི་གཏན་འཇགས་སྟོབ་གྲུའི་ནང་བཅན་ཤིང་ཐོག་སྟོབ་འཇུག་ཤིང་བཅུག་སྟེ། བོད་ཀྱི་ཆོས་

དང་། སྐད་ཡིག་རིག་གཞུང་སྟོབ་སྟོར་བྱ་རྒྱའི་རང་དབང་འཕྲོག་བཞིན་པ་སོགས་རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་བོད་མི་རིགས་ཅ་མེད་དང་། མི་རིགས་མཉམ་སྲེས་གཏོང་རྒྱའི་སྲིད་བྱས་ལག་བསྟར་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པའི་སྟོར་སོགས་ཀྱི་ཐོག་གསུངས་སོང་།

དེ་རྗེས་སྤྱི་མགོན་ཆེན་པོ་ལྷོ་མ་

ཆོག་གི་ཆོག་ཁང་ནང་གཟིགས་སྟོར་སྟེ་ཁྲིད་དང་། དགོང་ཕྱི་ལྷུ་ལྟ་སྟེ་ཆོག་འཐུས་མི་རྣམས་ལ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་བཞུགས་སྐར་དྲ་རམ་ས་ལ་མེག་ལྷན་བོད་ཀྱི་གསོལ་སྟོན་ཁང་དུ་གསོལ་སྟོན་ཞིག་བཤམས་ཡོད་པ་བཅས།

སྐབས་ ༡༩ པར་བདམས་ཐོན་སྤྱི་འཐུས་རྣམ་པས་ལས་ཁུར་དམ་འབྲུལ་ཞུས་པ།

༢༠༡༦ ལྷོ་ལོ་ ༣༠༣༦ ལྷ་ ༥ ཚེས་ ༣༡ ཉིན་གྱི་ཕ���ང་ཆུ་ཚོད་ ༩།༡༥ ཐོག་བར་བཀལ་ཆོག་གཙོ་སྤྱི་འཐུས་ལྷ་བ་ཆེ་རིང་མཆོག་གིས་ཆོས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་སྟོང་བཅན་ཆོམས་ཆེན་དུ་ཁྲིམས་ཞིབ་བ་ཆེ་བ་ཡེ་ཤེས་དབང་མོ་མཆོག་གི་བྱང་དུ་ལས་ཁུར་དམ་བཅའ་འབྲུལ་བཞེས་གནང་བ་དང་། དེ་རྗེས་ཕ���ང་ཆུ་ཚོད་ ༡༠།༠༠ པའི་ཐོག་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལྷོ་མ་ཆོག་ཁང་གི་ཁང་ནང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་ ༡༩ པར་བདམས་ཐོན་སྤྱི་འཐུས་རྣམ་པས་རེ་རེ་བཞིན་བར་བཀལ་ཆོག་གཙོ་སྤྱི་འཐུས་ལྷ་བ་ཆེ་རིང་མཆོག་གི་བྱང་དུ་ལས་ཁུར་དམ་འབྲུལ་ཞུས་གནང་ཡོད།

སྐབས་དེར་བར་བཀལ་ཆོག་གཙོ་མཆོག་གིས་གསུངས་དོན། དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྟོང་མཆོག་མི་མང་གིས་མང་

ལྷོ་ལོ་ ༣༠༣༦ ལྷ་ ༥ ཚེས་ ༣༡ ཉིན་གྱི་ཕ���ང་ཆུ་ཚོད་བར་བཀལ་ཆོག་གཙོ་སྤྱི་འཐུས་ལྷ་བ་ཆེ་རིང་མཆོག་གིས་ཆོས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་སྟོང་བཅན་ཆོམས་ཆེན་དུ་ཁྲིམས་ཞིབ་བ་ཆེ་བ་ཡེ་ཤེས་དབང་མོ་མཆོག་གི་བྱང་དུ་ལས་ཁུར་དམ་བཅའ་འབྲུལ་བཞེས་གནང་སྐབས།

མོས་ཆད་མཐོ་ཤིང་ཐོག་ནས་ཐངས་གཉིས་བར་སྲིད་སྟོང་དུ་བདམས་ཐོན་བྱང་བ་དང་། དུག་སྟེལ་སྤྱི་འཐུས་རྣམ་པ་ཆང་མ་ལོགས་སྐབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་སྤྱི་འཐུས་སུ་བདམས་ཐོན་བྱང་བར་འཆམས་འཛིའི་བཟ་

ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་རིང་ནས་བཟུང་ལོ་ལྟའི་རིང་ར་ཆོ་ཆང་མས་གཙོ་བོ་དེ། སྤྱི་ནོར་ལགོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་ཁྲིན་བསམས་པའི་ཐོག་ནས་མགོན་པོ་གང་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་དགོངས་

དང་ལམ་སྟོན་གཞིར་བཟུང་། གཙོ་པོ་
གཞིས་ལུས་མི་མང་དང་། ཡང་སྐོས་སུ་མི་
མང་གི་མངོན་འདོད་གཞིར་བཟུང་བོད་
བསྟན་སྲིད་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱུག་
ལས་གནང་དགོས་པ་དེ་རང་ཆོ་ཆང་
མའི་འགན་གཙོ་པོ་དེ་ཆགས་བསྟན་ཡོད་
རེད། དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་རང་ཆོ་ཆང་མས་
རྒྱས་པ་མཉམ་སྦྲེང་གི་ཐོག་ནས་བྱུག་
ལས་གནང་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

ཅ་བའི་ནང་མི་གཅིག་ཡིན་ནའང་
རེད། སྤྱི་ཚོགས་ཆེ་ཆུང་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་
ནའང་རེད། བསམ་ཚུལ་མཐུན་དང་མི་
མཐུན་དེ་འདྲ་ཉན་ཉན་ཡོད་སྲིད་པ་རེད།
ཡིན་ནའང་མཐའ་མའི་རྟོག་བསྐྱེད་ས་དེ་ཅ་
རྟོན་རང་གི་ཐོག་ལ་རྟོག་བསྐྱེད་ནས་བྱུག་
ལས་གནང་བྱུག་པ་ཡིན་ན། གཞིས་ལུས་
མི་མང་གི་དབར་གྱི་ལྷག་བསམ་རིམ་ལྟར་
སུ་མཐུད་གནས་བྱུག་པ་དང་། བོད་ཀྱི་
བདེན་མཐའ་གསལ་བྱུག་པ། ལྷག་དོན་དུ་
སྤྱི་ནོར་ཡགོང་ས་ཡསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་
མཆོག་དགྲུང་ལོ་མཐོན་པོར་ཐེབས་བསྟན་
དུས། སྟན་སུན་མེད་པར་བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་ཚོས་མང་ཆོག་གི་མངོན་འདོད་
གཞིར་བཟུང་བྱུག་ལས་གནང་སྟེ། ཐུགས་
བདེ་པོའི་རང་བཞུགས་སུ་བརྒྱུད་ཉན་ཉན་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལྷ་ ༥ ཚེས་ ༣༡ ཉིན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཚོགས་ཚོགས་ཁང་ནང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་ ༡༩ བར་བདམས་ཐོན་སྤྱི་འཐུས་
ནམ་པས་རེ་རེ་བཞིན་བར་བཞུལ་ཚོགས་གཙོ་སྤྱི་འཐུས་ལྷ་བཆོ་རིང་མཆོག་གི་བྱང་དུ་ལས་ཁུངས་དམ་འབྲུལ་སྐབས།

ཆོས་ཞབས་འདེགས་ཆེན་པོ་འབྲུག་རྒྱ་ཡོད་
རེད་བསམས་ཀྱི་འདུག དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་
ལོ་ལྷའི་རིང་རང་ཆོ་ཆང་མས་སོ་སོའི་རང་
རྒྱས་གང་སུ་ཀྱི་ཐོག་ནས་བསྟན་སྲིད་དོན་
དུ་ཞབས་སྤྱི་ཞུ་བར་རྒྱུར་རེ་བ་དང་། ཡིད་
ཆེས། སྟོན་ལམ་རྒྱག་གི་ཡོད། ཐུགས་རྩེ་
ཆེ། དམ་འབྲུལ་གྱི་ལས་རིམ་འདི་ནས་བྱུག་
པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོང་།

ད་ལྟའི་སྐབས་ ༡༩ བའི་བོད་མི་
མང་སྤྱི་འཐུས་སྟན་ཆོག་སུ་ཁྱོན་སྤྱི་
འཐུས་གྲངས་ ༢༥ ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་
ཆོལ་ཁ་རེ་ནས་སྤྱི་འཐུས་བཅུ་རེ་དང་།

ཆོས་བརྒྱད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་གཡུང་རྱུང་
ཐོན་བཅས་ནས་སྤྱི་འཐུས་གཉིས་རེ། ལྷོ་
བྱང་ཨ་རི་ཁུལ་ནས་སྤྱི་འཐུས་གཉིས། ཡུ་
རོབ་དང་ཨ་ཕི་རི་ཀའི་ཁུལ་ནས་སྤྱི་འཐུས་
གཉིས། རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་སྤྱད་པའི་ཨེ་
ཤི་ཡ་དང་ཨོ་སེ་གེ་ལེ་ཤི་ཡའི་ཁུལ་ནས་སྤྱི་
འཐུས་གཅིག་བཅས་ཡིན་ཞིང་། སྐབས་
འདིར་སྤྱི་འཐུས་གསར་པ་གྲངས་ ༡༩
ཐེབས་ཡོད་པ་བཅས།

སྐབས་ ༡༩ པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་བཟེས་གཞིན་འོས་འདམས་གནང་བ།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༡ ཉིན་རྒྱ་བཅན་ཁྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྐྱེད་སྤྱི་གཞི་དགོངས་དོན་ལྟར། འོས་བསྐྱེད་ལས་ཁང་གི་གཙོ་སྐྱོང་འོག་སྐབས་ ༡༩ པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་བཟེས་གཞིན་འོས་བསྐྱེད་དོན་བཞིན། སྤྱི་འཐུས་སྐྱོལ་མ་ཆེ་རིང་མཆོག་གི་སྐབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་བཟེས་ཐོན་དང་། སྤྱི་འཐུས་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ཚོགས་གཞིན་དུ་བདམས་ཐོན་བྱུང་བ།

༢༡། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༡ ཉིན་རྒྱ་བཅན་ཁྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྐྱེད་སྤྱི་གཞི་དགོངས་དོན་ལྟར། འོས་བསྐྱེད་ལས་ཁང་གི་གཙོ་སྐྱོང་འོག་སྐབས་ ༡༩ པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་བཟེས་གཞིན་འོས་བསྐྱེད་དོན་བཞིན། སྤྱི་འཐུས་སྐྱོལ་མ་ཆེ་

རིང་མཆོག་གི་སྐབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་བཟེས་ཐོན་དང་། སྤྱི་འཐུས་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ཚོགས་གཞིན་དུ་བདམས་ཐོན་བྱུང་སོང་། དེ་ཡང་འོས་བསྐྱེད་ལས་ཁང་གི་གཙོ་སྐྱོང་འོག་ཚོགས་གཙོ་འོས་ཁྲིམས་

ནས་འོས་ཤོག་མང་རིམ་ཅེ་བཞི་གས་ཀྱིས་སྤྱི་འཐུས་སྐྱོལ་མ་ཆེ་རིང་མཆོག་ལ་འོས་གངས་ ༢༢ དང་། སྤྱི་འཐུས་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ལ་འོས་གངས་ ༢༠༡ ཅིས་མེད་ ༣ པཅས་བྱུང་སྟེ། སྤྱི་འཐུས་སྐྱོལ་མ་ཆེ་རིང་མཆོག་གི་སྐབས་ ༡༩ པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་བཟེས་ཐོན་དང་། དེ་རྗེས་ལྷ་མཐུད་ཚོགས་གཙོ་གཞིན་པ་འོས་འདམས་ཀྱིས་སྤྱི་འཐུས་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ལ་འོས་གངས་ ༢༢ དང་། སྤྱི་འཐུས་ཀྲུང་དགེ་ལེགས་མཆོག་ལ་འོས་གངས་ ༢༠༡ ཅིས་མེད་ ༣ པཅས་བྱུང་སྟེ། སྤྱི་འཐུས་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ཚོགས་གཞིན་དུ་བདམས་ཐོན་བྱུང་བ་བཅས་དབུས་འོས་བསྐྱེད་ལས་ཁང་གི་འགན་འཛིན་མཆོག་གིས་གསལ་བསྒྲགས་གནང་སོང་།

གསར་དུ་བདམས་ཐོན་བྱེད་བའི་སྐབས་ ༡༥ པའི་རྟེན་མའི་སྤྱི་འཐུས་ནམ་པའི་ལོ་ལྷན་གྱི་བརྒྱུས།

མིང་། མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ།

མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་གྱི་ལོ་
༡༩༧༩ ལོར་ཁམས་རེ་ཁེ་རུ་སྤྱེས། དེར་
སློབ་ཆུང་སློབ་གྲུང་བསྟོད་རྒྱུ་ནི་ཆ་རི་བཟ་
ཤིས་ཆོས་སྤྱི་དུ་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་ཏེ་སྟོན་
འགྲོ་བསགས་སྤྱང་དང་ཆོ་ག་བྲག་ལེན་
སོགས་ལ་སྦྱངས། གྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ལོར་
ཡཞོང་ས་མཆོག་གི་གསེར་ཞལ་མཇལ་
རྒྱུའི་སྐལ་བཟང་ཐོབ། ཡུལ་ས་རྩེ་གྲུབ་
དབང་བརྒྱ་ཉིད་བྱ་རིན་པོ་ཆའི་ཐུགས་
བསྐྱེད་ལས་བྱེད་བ་རྒྱ་གར་གྱི་ཕྱོགས་སྤེལ་
ཀོབ་གཞིས་ཆགས་སུ་ནམ་པའི་སྤྱི་དུ་གི་
བཞུགས་མདོ་རྒྱུད་གོང་འོག་དང་། ཆོས་
འབྱུང་། རྒྱལ་རབས། དེག་གནས་བཅས་
ལ་སྤྱང་བཅོམ་གང་ལེགས་བྱས་འབྲས།

ཡུལ་ས་རྩེ་གྲུབ་དབང་རིན་པོ་ཆའི་དུང་
ནས་ “མཐའ་བལ་སྤྱི་བའི་དབང་ལྷན།”
དང་། བར་ཕྱིན་རབ་འབྲས་པ་ (Bachelor Degree)” ཞེས་པའི་ལག་འཁེར་
བཀའ་བློན་སྤྱི་ལོ་ཐོབ་བྱེད་། ཡཞོང་ས་
མཆོག་གི་དུང་ནས་ “དེས་གསང་ལེགས་
བཞུགས་མཛོད་འཆང་ (Master of Buddhist Philosophy)” གི་ལག་འཁེར་ཞུ་
རྒྱུའི་སྐལ་བཟང་ཐོབ། བཞུགས་གྲར་སྒྲོར་
དཔོན་དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་མཆན་གནས་
རིམ་སྤྱི་ལོ་དག་ཆེན་གྱི་སྤྱི་ཞུ་བསྐྱབས།
གྱི་ལོ་ ༢༠༠༣ ལོར་ལོ་ ༣ རིང་
ནམ་པའི་སྤྱི་དུ་གི་ཆོགས་ཆེན་དག་བསྐྱོས་
གྱི་འགན་འཁུར་ཞབས་ཏོག་གང་ལེགས་
ཞུས། གྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོར་མཁན་པོ་མངའ་
གསོལ་དང་བྲག་འཁེར་ “མདོ་རྒྱུད་དེས་
དོན་བསྟན་པའི་སྤྱང་བྱེད་ཆེན་པོ་ (Doctorate in Buddhist Philosophy)” ལག་འཁེར་སྤྱི་ལོ་ཐོབ་བྱེད་ཡོད།
ཡཞོང་ས་མཆོག་དང་། ཡུལ་ས་རྩེ་གྲུབ་
དབང་རིན་པོ་ཆེ། ཡུལ་ས་རྩེ་སྤྱི་ལོ་ཐོབ་བྱེད་
འབྲས་རིན་པོ་ཆེ། ཡུལ་ས་རྩེ་ཞེ་ཆེན་རབ་
འབྲས་རིན་པོ་ཆེ། སྤྱི་ལོ་སྤྱི་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་
རིན་པོ་ཆེ་སོགས་གྱི་དུང་ནས་དབང་ལུང་

ཁྱིད་སོགས་ཞུ་རྒྱུའི་སྐལ་བཟང་ཐོབ། གྱི་ལོ་
༢༠༠༩ ལོར་རྟེན་མའི་ཆོས་བརྒྱུད་གྱི་གྲ་
བཅོམ་སྤྱི་ལོ་གསུམ་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱིས་
བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་ ༡༩ པ་དང་།
དེ་རྗེས་སྐབས་ ༡༥།༡༦།༡༧ པ་བཅས་ལ་
རྟེན་མའི་སྤྱི་འཐུས་སུ་འོས་འདེམས་བྱེད་།
སྐབས་ ༡༥ པར་སྤྱི་འཐུས་ཆོགས་གཙོ་
གཞོན་པ་དང་། སྐབས་ ༡༦།༡༧ པའི་སྤྱི་
འཐུས་ཆོགས་གཙོར་འོས་འདེམས་གྱི་ལས་
འཁུར་ཞུས། དེའི་རིང་བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་ལྷན་ཆོགས་གྱི་ལས་དོན་སྤྱི་དང་།
ཁྱེ་བྲག་བྱེད་ཨ་རི་དང་། ཡུ་ཤོ་གྱི་ཁོང་
སོགས་ཡུལ་གྱི་དུ་མར་བཅར་ཏེ་བོད་གྱི་
ཆོས་དང་། ཆབ་སྤྱི་དུ་དེག་གཞུང་སོགས་
ལ་སྤྱི་ལོ་ཐོབ་ཞབས་འདེགས་སྤྱོད་མེད་ཞུས།
དེ་བཞིན་སྤྱི་འཐུས་དོན་གདན་སྟོན་ལས་
ཆེན་མའི་ལས་དོན་སོགས་ལ་ཞབས་ཏོག་
ཞུས་ཡོད། ད་ལྟ་སྐབས་ ༡༥ པའི་སྤྱི་འཐུས་
ཆོགས་གཞོན་གྱི་ལས་འཁུར་ཞུ་བཞིན་
ཡོད་པའི་ལོ་ལྷན་གྱི་བརྒྱུས་སུ།

མིང་། མཁན་པོ་འཇམ་དཔལ་བསྟན་འཛིན།

མཁན་པོ་འཇམ་དབལ་བསྟན་འཛིན་ཀྱི་
ཤར་མི་ཉག་ནགས་ལྷན་སྡེ་བ་རུ་འཆར།
རང་དགོན་ནས་མཐོང་བརྟུན་ལྷག་བཞེས་
དང་རིག་གནས་སྤངས། རིས་བས་ཆོས་ཀྱི་
གྲོང་ཁྱིམ་ཞིག་ལ་སྤྱོད་ནས་མི་ལོ་བཅུ་ལྷག་
རིང་ལ་ཆོས་རྗེ་ལྷ་མཁེ་མདུན་དབང་ལུང་
གདམས་ཁྲིད། མདོ་སྟགས་རིག་གནས་

དང་བཅས་པར་སྤངས་འབྲས་ཅེ་གས་སུ་
 གྱེན་ཏེ་བཟོ་སྐྱེད་དམ་བཅའ་སྤངས་གཉིས་
 དང་། བཀའ་པོད་དམ་བཅའི་བར་
 སོན། ཡ་སྤྱབས་རྩེ་རྩོགས་ཆེན་བརྒྱ་སྐལ་
 བཟང་མཆོག་ནས་སྦྱར་དཔོན་གྱི་མཆོན་
 གནས་དང་། རྒྱལ་འཕགས་བསྟན་བདག་
 མཆོག་ནས་མཁན་པོའི་མཆོན་གསོལ།
 ཡ་སྤྱབས་རྩེ་རྩོགས་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་
 འཕགས་ལུལ་རྩོགས་ཆེན་དཔོན་པའི་ལས་
 ཐོག་མཁན་པོར་བསྐྱོས་གནང་བཞིན་
 འཕགས་ལུལ་སྤྱི་སེང་བཤད་གྲུའི་དགོ་ཆན་
 གནང་རིང་ལོ་རིམ་དགུའི་སློབ་ཆན་ཡོངས་
 རྩོགས་སློབ་བྱིད་དང་། བཤད་གྲུའི་འཛིན་
 རིམ་གོང་ལོག་གཏན་འབེབས། རིམ་བས་
 རྒྱན་ལས་ཆོགས་གཙོ། སྤྱི་སྤྱོད་ཁྱད་ཡིག་
 དཔོན་པའི་སྤྱི་བྱུང་འགན་འཛིན། རྩོར་
 གནད་ཡོཅས་རྩེ་སྤྱི་མའི་འདས་མཆོད་སློན་

ལམ་ཆེན་མོའི་རྒྱན་ལས་བསྐྱད་མར་ཐངས་
གཉིས། རྟིང་མ་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་འཛིན་
སྟེང་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་མི། བཅའ་ས་
དེབ་ལ། ས་བཤད་ནོར་བུའི་འཕྲེང་བ། མོ་
རྒྱས་ཀྱན་གསལ་མེ་ཡོང་། ཡུལ་དབང་
ཆོགས་ཆེན་བ། བྱ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་རྗེས་བླ་
སོགས་ཡོད། སྐབས་ ༡༩༡༧ བསྐྱད་མར་
ལྷ་འགྲུང་རྟིང་མའི་སྤྱི་འཐུས་སུ་ཐངས་
གཉིས་འདེམས་ཐོན་བྱུང་བ་བཞིན་སྐབས་
བབ་ལས་དོན་ཆེ་སྤྲུལ་འདག་དང་། བྱང་
པར་འཛིག་ཉེན་ཆེ་བའི་མོད་ཀྱི་སྐྱད་ཡིག་
རིག་གཞུང་རྒྱད་འཛིན་ཆེད་ཡང་ཡང་
གཞིན་བསྐྱལ་དང་། བཏོ་སྤྲོང་། གྲོས་ཆོད།
ཅི་བ་བཅས་ཀྱིས་འགན་ཁུར་འཐུས་ལོར་
མེད་བ་གནང་ཡོད་འདུག ད་ལྟ་སྐབས་ ༡༩
བའི་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ལས་འཁུར་ལྷ་བཞིན་བ་
བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་སྟིང་བསྐྱས་སུ། །

གསལ་དུ་བདམས་ཐོན་པའི་སྐབས་ ༡༩ པའི་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་འཇུག་ནས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མིང་བཏུས།

མིང་། བསྟན་པ་ཡར་འཕེལ།

༣༧ །བཀའ་བརྒྱད་སྤྱི་འཇུག་བསྟན་པ་
ཡང་འཕེལ་ནི། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་བོད་
མདོ་ཁམས་ཆབ་མདོ་རྫ་རྒྱུད། རྒྱ་ཆོན་ཞེས་
པའི་ཁྲོད་ཆོར་སྤྱེས། རྩེ་དུས་དོན་བརྒྱད་
དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་གདན་ས་མཆོན་
ཉིད་དགོན་ནས་རྒྱལ་ཆོས་འཁོར་སྤྱིར་དུ་
ཆོས་ཁྲུགས་ཀྱིས་འབྲུག་ལུགས་ཆོས་སྤྱོད་
སློ་འདོན་ནས་བརྩམས་ཏེ་དགོན་པའི་འདོན་

ན་དབྱངས། འཆས་གར་སྟབས་སོགས་ལ་
 ཟུངས། དེ་རྗེས་ཡུལ་བ་མདོ་ཁམས་བ་
 ཆེན་པོའི་གདན་ས་ཁམས་བ་སྐར་དཔལ་
 ལུན་ཆོགས་ཆོས་འཁོར་གླིང་དང་། གསེར་
 ཉ་མ་རུང་ཆོས་སྐར་བཅས་སུ་གཞུང་ཆེན་
 ཁག་ལ་སློབ་གཉེར་བྱས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༡
 ལོར་བཅན་ཁྱིམ་དུ་འབྱོར་ཏེ་རྒྱ་གར་སྟོ་
 རྟོགས་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་བླ་ཆོང་དུ་

ཆོས་ཁྱུགས་ཀྱིས་དེ་ལོ་དགེ་ལྷན་པའི་གཞུང་ཆེན་རིགས་ལས་ཁག་ལ་ལོ་མང་རིང་སྤྱད་བཅོལ་བྱས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། བརྒྱུ་རྒྱུ་ཆོས་རིག་ནང་ཆོས་བཅས་ལ་ལོ་ངོ་ལྔ་རིང་སྤྱད་བཅོལ་བྱས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་བསྐབས་པ་མཐར་མོན་ཏེ་བོད་གཞུང་གིས་རིག་ལས་ཁྲུངས་ནས་མཐོ་རིམ་རིག་གནས་རབ་འབྱམས་པའི་བྲག་ཁྲེང་ཐོབ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ནས་ལོ་གསུམ་རིང་རང་གཞུང་ཆོས་རིག་ལས་ཁྲུངས་སུ་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི། གཡུང་

བྱང་བོན་དང་བཅས་པའི་དགོན་ཕྱེ་ཁག་ ༡༠༠ ལྷག་གི་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་མཛེས་སྤྲིན་བྱས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་སྐབས་ ༡༥ པའི་བོད་མི་མང་བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱི་འཐུས་སུ་ཐོག་མར་འདེམས་ཐོན་བྱང་བ་ནས་བཟུང་། སྐབས་ ༡༩ དང་ ༡༩ པའི་བཅས་སུ་སྤྱད་བོད་མི་མང་བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱི་འཐུས་སུ་འདེམས་ཐོན་བྱང་བ་བཅས་ལོ་ངོ་བཅོ་ལྔ་རིང་། ཁྱོས་ཆོག་ཆོག་སྤྱད་ཀྱིས་གཅིག་ཀྱང་མ་ཆད་པར་ལས་རིམ་ཁག་ལ་ཆ་ཤས་ལྷངས་པ་ཟད། སྐབས་དུས་མོ་མོར་གཞུང་དོན་ས་བགོས་ཕྱོགས་སྤྱོད། རྒྱ་གར་གྱི་

དཔོན་རིགས་མངའ་འཕྲད། གཞན་ཡང་ཨ་རི། ཁེ་ན་ཏ། འཇར་མན། རྒྱ་རན་སི། སྤུ་ལཱ། ཏོ་ལན། སུད་སི། ཨོ་སུ་ཁོ་རིས་ཡ། ཐའེ་ཐན་བཅས་སུ་ཆེད་བཅར་གྱིས་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་རོ་སྤྱོད། བོད་དོན་བདེན་མཐའ་གསལ་ཐབས་སུ་རང་རྒྱས་གང་ཡོད་ཀྱིས་ལས་དོན་འགན་འཁུར་ཞུ་སྤྱད་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་སྤྱད་སྐབས་ ༡༩ པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སུ་འདེམས་ཐོན་བྱང་སྤྱོད་ལྷའི་ཆར་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་ལས་འགན་སྐབས་བཞིན་པ་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱོད་བསྐྱུས་སུ།

མིང་། ཀུན་དགའ་བསོད་སྟོབས།

གྲས་པ་ཀུན་དགའ་བསོད་སྟོབས་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ཟླ་ ༠༡ ཆོས་ ༠༡ ཉིན་མདོ་ཁམས་ཕྱེ་དགེ་འདོ་མདའ་རྫོང་ཁོངས་སུ་སྐྱེས།

ཆུང་དུས་ནས་པ་ཡུལ་གྱི་སློབ་གྲྭ་ལ་ལོ་མང་རིང་སློབ་སྦྱང་བྱས། ཕྱིས་སུ་བོད་གཉེར་སྐར་དགོན་དུ་ཆོས་སྤྱོད་ཁྱུགས་རྒྱུའི་སྐལ་བཟང་གི་ལོ་སྐབས་ཐོབ་ཅིང་། འགྲོ་མགོན་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཞལ་འདོན་དང་མཐོང་བ་བརྒྱུད་པའི་བྲག་ལེན་སོགས་ལ་སྤྱད་བཅོལ་བྱས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་རྒྱ་གར་འབགས་པའི་ཡུལ་ལ་བཅོལ་བྱོལ་དུ་འབྱོར་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གདན་ས་ཆེན་མོ་དཔལ་སྤྱངས་ཤེས་རབ་སྤྱིང་གི་བཞུགས་ཁུགས་ཏེ་ལོ་ངོ་དུ་མའི་རིང་རྒྱལ་བ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་ལོ་སློབ་སྦྱང་བྱས། གཞན་ཡང་འབགས་

ཡུལ་སྤོ་སྤོགས་མེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲྭ་ཆུང་དུ་དགེ་ལྷན་པའི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་སློབ་གཉེར་བྱས་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ཡ་སྐབས་ཇེ་ཡོངས་དགེ་མི་འབྱུར་རིན་པོ་ཆའི་བཀའ་མངགས་འོག་གནས་མཆོག་རྩོམ་གདན་དུ་གསར་བཞེངས་གནང་བའི་གཉེར་སྐར་དགོན་པའི་སྤྱི་བྲུབ་འགན་འཁུར་འཛིན་གྱི་ལས་འཁུར་ལྷངས། དུས་དེ་ནས་བཟུང་ད་ལྟའི་བར་གཉེར་སྐར་དགོན་པའི་སྤྱི་བྲུབ་འགན་འཛིན་དང་། སྐབས་ ༡༩ དང་། ༡༩ པའི་བོད་མི་མང་བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་འགན་ཁུར་གཅིང་མ་ཞུས། ད་ལྟ་སྐབས་ ༡༩ པའི་བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱི་འཐུས་

གསར་དུ་བདམས་ཐོན་བྱང་བའི་སྐབས་ ༡༩ བའི་ས་སྐྱའི་སྤྱི་འཐུས་ཆུང་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟིང་བརྒྱས།

བོད་ཤར་ཁྱོད་གས་སྒྲར་ཁམས་སྒྲར་སྒོ་མ་
 མདའ་ཚང་གི་མདའ་འབངས་ལྷ་འདུས་ལོ་
 མོ་ནང་ས་སྒྲར་ཚང་གི་ཁྱིམ་རྒྱུད་དུ་སྒྲེས།
 རང་ལོ་བརྒྱད་ཐོག་དཔལ་ལྷན་སྒྲར་མགོ་
 དཔོན་བཅེ་ཆེན་བཤའ་སྒྲུབ་ཐེག་མཆོག་
 མིང་དུ་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ནས་དབྱངས་
 གསལ་ཕྱི་མོ་སྒྲར་འགོ་ཆུགས། རང་ལོ་བཙེ་
 ལཱི་ཐོག་རབ་འབྱམས་བ་སེ་དལ་དཔལ་
 ལྷན་གཙོས་པའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མཱི་
 ཞབས་རྒྱལ་རེག་ནས་བརྟ་དག་དང་ནང་
 ཆོས་སོགས་ལ་སྒྲར་བ་གནང།

གྲུ་ལོ་ ༢༠༡༠ ལོར་དབལ་ས་སྐུ་
 ལསྐྱབས་མགོན་ལགོད་མ་ཁྱི་ཆེན་རིན་པོ་
 ཆེ་མཆོག་གིས་ས་སྐུའི་གཞིས་ཆགས་

གྱི་ལོ་ ༣༠༡༩ ལས་པོད་མི་མང་
 གྱི་འབྲས་སྐབས་ ༡༩ དང་ ༡༥ བཅས་ལ་
 ས་སྐྱའི་གྱི་འབྲས་སུ་འདེམས་ཐོན་བྱུང་སྟེ་
 གྱི་འབྲས་རྒྱན་ལས་དང་ཚོགས་ཚུང་ཁག་
 གི་ལས་དོན། རྒྱ་གར་གཙུག་པོའི་གྱི་རྒྱལ་
 དུལ་བྱ་ཁག་ཏུ་ཐོས་ཚོགས་འབྲས་མི་
 མངའ་འབྲས་དང་པོད་དོན་ལྷ་གཏུག་
 ཚོགས་གྱི་ལས་དོན་འབྲས་ཤོར་མེད་པ་
 ལུས། ད་ལྟའི་ཆར་སྐབས་ ༡༩ པའི་གྱི་
 འབྲས་གྱི་ལས་འབྲས་ལྷ་བཞིན་པ་བཅས་
 གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟོང་བསྟན་སུ། །

མིང་། མཁན་པོ་ཀུན་གྲག་དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས།

མཁན་པོ་ཀུན་གྲག་དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས་
མཆོག་ནི། བོད་ཁམས་མདོ་སྨད་ས་ཡི་ཐིག་
ལེ་ཏེ་རྟོར་དཀར་མཛེས་ཀུན་གྲག་གིས་དུ།
ཡལ་དདུལ་སྤྱོད་ཆང་བུ་སྒོ་བཟང་ཆེ་རིང་
དང་། ཡུམ་ཀུན་གྲག་བསྐྱེད་ལྡན་ཆང་གི་བུ་
མོ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་མཆོག་གིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྤྱི་ལོ་
༡༩༧༩ ལོར་སྐྱེ་འབྱུངས།

༡༽ ཤེས་ཡོན་དང་སྒྲོབ་གཉེར་གྱི་བརྒྱན་
རིམ།
ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་ནས་བཟུང་ས་གནས་
སྒྲོབ་གྲར་ཞུགས་ཏེ། གཞི་རིམ་ནས་མཐོ་
རིམ་སྒྲོབ་མའི་བར་རིམ་བཞིན་གསན་
བསམ་ལེགས་བར་གནང་སྟེ་སྒྲོབ་མཐར་
ཕྱིན། ༡༩༩༩ ལོར་དཀར་མཛེས་རྒྱ་བར་མ་
ལྷོ་བའི་སྒྲོབ་རྒྱུ་གསུམ་བའི་དགེ་ལྡན་གྱི་
ཐུགས་འགན་བཞེས། ༡༩༩༩ ལོར་ཆབ་
སྤྱི་དྲུག་གི་ཆེན་པས་འབགས་ཡུལ་དུ་མེགས་
ཏེ། དཔལ་ལྷོ་གསར་བཞུགས་ཆེན་མོར་

གཞུང་ཆེན་བཀའ་བོད་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོབ་
གཉེར་གྱི་དབུ་བཙུངས།

བཀའ་རམས་བའི་མཆོན་གནས།
༢༠༠༢ ལོར་དབུ་ཆང་མདོན་གསུམ་གྱི་
གཞུང་ལ་གསན་སྦྱོར་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་བཀའ་
རམས་བའི་བྱུག་ཁྲིར་བཞེས།

བཀའ་བཙུ་བའི་མཆོན་གནས།
༢༠༠༥ ལོར་གཞུང་ཆེན་བཀའ་བོད་དུག་ལ་
གསན་སྦྱོར་ལེགས་གྲུབ་གྱིས་བཀའ་བཙུ་
བའི་མཆོན་གནས་བཞེས།

སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བྱུག་ཁྲིར། ༢༠༠༧
ལོར་གཞུང་ཆེན་གྲགས་ཆེན་བཙུ་བའི་
གསན་སྦྱོར་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་ཆེན་མོན་སྒྲོབ་
དཔོན་གྱི་བྱུག་ཁྲིར་བཞེས།

མཁན་པོའི་མཆོན་གནས། ༢༠༠༧
ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༢ ཉིན། རྫོང་གསར་གཙུག་
ལག་སྒྲོབ་གཉེར་ཁང་གི་འཛིན་སྦྱོར་ལྷན་
ཆོགས་ནས་སྤྱི་མོས་ཐོག་གཞུང་ཡུགས་
རབ་འབྱམས་སྤྱི་བའི་མཁན་པོའི་ཆོད་བན་
བཅིངས།

༢༽ མཛེད་འགན་དང་བྱུག་ལས།
བལ་ཡུལ་ཁ་ཁྲ་རིགས་བཞུགས་པའི་མཁན་པོར་
མངའ་གསོལ་བ་ལྟར་ལོ་རྒྱུག་ལྷན་ཅམ་
རིང་ལས་ཐོག་མཁན་པོའི་ཐུགས་འགན་
བཞེས།

བོད་ཁྲིམ་སྒྲོབ་གྲར་ལྷ་གྲུབ་སྒྲོབ་
དཔོན་གྱི་ཐུགས་འགན་ལོ་རྒྱུག་ཅམ་རིང་
བཞེས་ཏེ་སྒྲོབ་མ་མང་པོ་གསོ་སྦྱོར་གནང་།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་བོད་ཀྱི་ཆོས་
བ་པོའི་མཐུན་ཆོགས་སུ་ཞུགས་པ་དང་།

༢༠༠༠ ལོར་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་འགན་བཞེས།

༣༽ བཙུངས་ཆོས་ཁག
<<གངས་སྤྱོད་ས་གསེར་རི་པོ་བྱང་པོ་རྒྱ་
ལ།>>

<<བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཀྱན་བདུས་
རགས་བསྐྱུས།>>བོད་ནས་བར་སྐྱེན་བྱས།
<<བལ་ཡུལ་ཁ་ཁྲ་རིགས་མཁན་པོ་བསྐྱེད་
འཛིན་གྱི་རྣམ་ཐར་ལེགས་བཞུགས་མཆོད་
སྤྱིན།>>

<<མཁན་ཆེན་ཀྱན་དགའ་དབང་ཐུག་གི་
རྣམ་ཐར།>> བོད་ནས་བར་སྐྱེན་བྱས།

<<ཨ་མའི་བྱ་རིན།>>
<<སྒྲོག་ལས་འཕོས་པའི་རྟོགས་སད་
ཀྱི་མེ་ལྗེ།>>

<<ཐོ་རིགས་དང་རྟགས་རིགས་ཀྱི་
དཀར་འགྲེལ་སྒོ་ཐོས་འབྲེད་བའི་ལྟེ་མིག་>>
<<ཀྱན་མཁུན་གྱི་རམས་བའི་རྣམ་ཐར་
མཁས་ཀྱན་དགའ་བའི་མཛེས་རྒྱ།>>

<<རྟགས་སྦྱོར་རིག་འཕྲུལ་སྤྱང་བ།>>
<<ཀུན་གྲག་དབུ་མའི་ལྷ་བའི་གད་
རྒྱུངས།>>

<<དཔལ་ས་སྤྱིའི་རྒྱ་བོད་འབྲུག་གསུམ་
དང་ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་བཙས་ཀྱི་ཆོས་སྤེམ་མཆོན་
ཐོ་ཀྱན་བདུས།>>

<<བསྐྱེད་སྤྱོད་རྟགས་གསུམ་གྱི་བི་ལན་ཀྱན་
བདུས།>>

གསུམ་རིང་འགན་ཁུར་ཞུས་པ་དང་། ཚུ་
སྐར་སྐབས་ ༡༩ དང་སྐབས་ ༢༠ ཚུ་སྐར་
དབུས་རྒྱན་གྱི་ལས་ཁུར་ཞུས།

དེ་རྗེས་ཐོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་
སྐབས་ ༡༩ དང་ ༡༩ གཉིས་རིམ་པས་
འདེམས་ཐོན་བྱེད་སྤྱོད་གཞིས་བཞུགས་ཐོད་
མིའི་བདེ་སྤྱད་ཆེད་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་དཔོན་

རིགས་ཁག་གཅིག་པའི་ཆབ་སྲིད་ཆོག་པས་
པ་ཁག་ཏུ་ཞུ་གཏུགས་ཐེངས་མང་ཆེད་
བཅར་ཞུས། གཞན་ཡང་ཐོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་རྒྱན་ཆོག་པས་ཀྱི་མང་ཆོག་པས་ཅིས་
ཁའི་ཆོག་པས་རྒྱུ་སྐབས་ ༩ པའི་ཆོག་པས་མི་
དང་། བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་ཞིབ་ཆོག་པས་
རྒྱུ་གི་ཆོག་པས་མི། སྲོན་ཅིས་འཆར་ཅིས་

ཆོད་དཔག་ཆོག་པས་རྒྱུ་གི་ཆོག་པས་གཅི་
གཞན་ཡང་ཆོག་པས་རྒྱུ་ཁག་མང་ཐོར་
མཉམ་ཞུགས་དང་། སྤྱི་འཐུས་སྐབས་
གཉིས་རིང་སྤྱི་འཐུས་སྤྱི་འཐུས་རྒྱན་ལས་
ཀྱི་ལས་ཁུར་ཞུས་ཡོད་པ། ད་ལྟ་སྐབས་
༡༩ པའི་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ལས་ཁུར་ཞུ་བཞིན་པ་
པ་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིར་བཏུས་སུ།

མིང་། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཨ་ཤུག་ཆེ་བརྟན།
དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཨ་ཤུག་ཆེ་བརྟན་
ནི་རྒྱུ་རྒྱུ་ནས་ལི་ཐང་དགོན་ཆེན་གྱི་
ཆོས་སློང་ཞུགས་ཤིང་། རྒྱུ་ལོ་
༡༩༩༡ ལོར་རྒྱ་གར་ལ་བཅོན་ཕྱོད་དུ་
འབྱོར་ཏེ་འབྲས་སྤངས་སློང་མང་གྲ་ཆོད་གི་
ཆོས་སློང་ཞུགས། གཞུང་ལུགས་རབ་
འབྲས་སྤྱི་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་དུ་

མ་རྒྱལ་བཞིན་བརྟན་ནས་གཞུང་ཆེན་
བཀའ་ཐོད་ལྷ་ལ་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན།
༢༠༡༥ ལོར་དགེ་ལུགས་རྒྱུ་སྤྱོད་ཆེན་
མོ་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགེ་བཤེས་ལྷ་
རམས་གནས་རིམ་དང་ཐོད་མཆོན་གནས་
ཐོག། ༢༠༡༡ ལོ་ནས་རིམ་དགེ་ལུགས་པའི་
གྲ་བཅོན་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱིར་ལུགས་
ཆེན་གྱིས་སྐབས་ ༡༥ དང་། སྐབས་ ༡༩
དང་སྐབས་ ༡༩ བཅས་སུ་དགེ་ལུགས་སྤྱི་
འཐུས་ལ་བདམས། ༢༠༡༩ ལོར་རྒྱལ་སྤྱིའི་
དགེ་ལྷན་རྒྱན་ཆོག་པས་ནས་དགེ་ལུགས་
ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་བའི་བརྟན་བཞུགས་དང་
བཀའ་བློན་རྗེས་བཞུགས་ཀྱི་རྒྱན་ལས་ཆོག་པས་
རྒྱུ་གི་ཆོག་པས་གཅོར་བསྐྱོས། དེ་བཞིན་
མོན་ལྷོ་མདོ་ཁམས་རྒྱུ་བཞི་སྐར་དུག་གི་
དྲུང་ཆེད་དང་། འབྲས་སྤངས་སློང་མང་གྲ་ཆོད་
གི་འཐུས་མི། མདོ་ཁམས་ལི་ཐང་དབུས་སྤྱི་

ཁབ་རྒྱན་ལས་ཁང་གི་སློབ་སྟོན་པ་བཅས་
གནད་། ད་ལྟ་མདོ་ཁམས་རྒྱུ་བཞི་སྐར་དུག་
གི་དབུས་ཡོས་བསྐྱོད་ཆོག་པས་རྒྱུ་གི་ཆོག་པས་
གཅོད་དང་། བཀའ་སྤྱིའི་ཐོད་ཀྱི་རྒྱལ་དར་
དང་རྒྱལ་ཉལ་རྒྱལ་སྤྱི་ཆོག་པས་རྒྱུ་གི་
ཆོག་པས་གཅི། ཐོད་མི་མང་དགེ་ལུགས་སྤྱི་
འཐུས་བཅས་ཀྱི་ལས་དོན་སྐྱབ་སྤྱོད་ཡིན།
སྐབས་དེ་དག་གི་རིང་ལ་ལྷན་པས་མགོན་
དོན་གྱི་བདག་པོའི་བཀའ་དགོངས་དང་
མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་རང་ཁུས་གང་སྟོབས་
ཀྱིས་ལས་དོན་ཆེ་པ་རྒྱུ་གསུམ་རི་སྟེད་
ཅིག་བསྐྱབས་ཡོད། ད་ལྟ་སྐབས་ ༡༩ པའི་
སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ལས་ཁུར་ཞུ་བཞིན་པ་བཅས་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིར་བཏུས་སུ།

གསར་དུ་བདམས་ཐོན་བྱུང་བའི་སྐབས་ ༡༩ པའི་གཡུང་བྱང་བོན་གྱི་སྤྱི་འཐུས་ནམ་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིར་བཏགས།

མིང་། དགེ་བཤེས་ཨ་ཤྲོང་འཛོམས་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན།

དགེ་བཤེས་ཨ་ཤྲོང་འཛོམས་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་
ནི་མདོ་ཁམས་ནག་ཚུ་རྟོར་སྤྱོད་ཆེན་དུ་སྤྱེས་
ཤིང་ཆུང་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་སློབ་དང་། བར་
དག་སྟན་པའི་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ། ཨ་
ཤྲོང་གཡུང་བྱང་མཐོང་ཐོལ་སྤྱིར་ཆོག་ས་
ཆེན་དབུ་མཛད། ཆོ་ག་བྲུག་ལེན་སོགས་
སློབ་སྦྱང་ལོ་མང་རིང་བས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥
ལོར་རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་ནས་བཟང་བྱ་བཙོ་
ལཱ་འཛིན་དུ་གདན་ས་སྤོར་རིང་གཡུང་བྱང་
བོན་གྱི་མདོ་སྤྱུག་སེམས་གསུམ་གྱི་
གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་ཐོས་བསམ་སློབ་སྦྱོར་
ཀྱི་སློབ་སྦྱང་དང་། ལུང་མོང་རིག་གནས་

བར་དག་སྟན་པའི་ ཅེས་དཀར་ནག་ ཐེག་
རྒྱལ་ཆོན་སྤོར་དང་བཅས་པ་སློབ་སྦྱང་
མཐར་ཐིན་ཏེ་ ༡༩༩༩ ལོར་རབ་འབྱམས་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཆོན་རྟགས་
ཐོབ།

ལས་ཀྱི་ཉམས་སྦྱང་སྤྱོད་སྤྱོད།
གཡུང་བྱང་བོན་གྱི་དཔེ་མཛོད་དང་། གཡུང་
བྱང་བོན་གྱི་བ་རྒྱ་ སྤོར་རི་ཆོང་གི་རྒྱན་
ལས། གདན་ས་སྤོར་རི་གྲ་ཆོང་གི་སྤྱི་
གཉེན་ཆེན་མོ། ས་གནས་འཐུས་ཆོག་གས་ཀྱི་
ཆོག་ས་མི་དང་ཆོག་ས་གཞོན་བཅས་སྐབས་
གསུམ་རིང་ལས་ཁུར་ཞུས། གསོ་རིག་
འབྲམ་བཞེད་འགན་འཛིན་ལྷན་ཆོག་གས་ཀྱི་
བྱང་ཆེ། ཕྱི་སྤྱིར་བོན་ཆོག་གས་ཀྱི་བྱང་ཆེ།
བོད་ཀྱི་བོན་པོའི་ཆོག་གས་པའི་རྒྱན་ལས་
དང་། བོན་སློ་ཅོམ་སྤྱི་གཞུང་གི་ཅོམ་
སྤྱི་གཞུང་མི། ཕྱི་འཐུས་ཡིན་སྐབས་སྤྱི་
ལྷན་གྱི་ཆོག་ས་ཆུང་མང་པོའི་ཆོག་གས་གཙོ་
དང་བྱང་ཆེ་བཅས་ཀྱི་ལས་ཁུར་ཞུས།
གཞན་ཡང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་བོད་དོན་ཁུ་
གཏུགས་མང་པོ་ཆེད་བཅར་ཞུས།

རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆོག་གས་འདུའི་སྤྱོད།

རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་རིག་པའི་བཟོ་སྐྲུག་ཆོག་གས་
ཆེན་ཁག་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་བོན་གྱི་བཟོ་སྐྲུག་
དང་། གཞན་ཡང་མཐོ་སློབ་ཁག་ལ་རྒྱལ་
རབས་ལོ་རྒྱུས་རིག་གནས་སོགས་བཟོ་
སྐྲུག་གཏམ་བཤད་དུ་མང་བས་དང་བྱེད་
བཞིན་ཡོད།

ཅོམ་རིག་སྤྱོད། སྤྱི་སྤྱིར་དབུད་
ཅོམ་ལོ་རྒྱུས་དེབ་སྤྱིར་གཉིས་དང་། བོད་ཀྱི་
ལོ་རྒྱུས་རིག་གནས་ནམ་ཐར་སོགས་དེབ་
གངས་བཅུ་ལྷག་ཅོམ་སྤྱི་གཞུང་། བོད་མི་
མང་སྤྱི་ཆོག་གས་སྤྱི་མང་གཙོ་དང་འབྲེལ་བའི་
དེབ་གཉིས་ཅོམ་སྤྱི་གཞུང་། གཞན་ཡང་
བོན་སློ་གཙོ་པའི་བོད་ཀྱི་ནང་གི་དུས་དེབ་
དང་བ་རྒྱ་སོགས་ལ་ཅོམ་རིག་སྤྱོད་སྤྱོད་
སྤྱིའི་དང་སྤྱིའི་བཞིན་ཡོད།

ད་ལྟའི་ལས་གནས། དབུས་
གཡུང་བྱང་བོན་གྱི་འགན་འཛིན་ལྷན་
ཆོག་གས་ཀྱི་ཆོག་གས་མི། བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་བཅས་བྱེད་སྤྱུག་ཡིན་པ་བཅས་ཀྱི་
ལོ་རྒྱུས་སྤྱིར་བཏགས་སུ།

མིང་། བར་ཆེ་དབང་བཟའ་ཤིས།

༡༩༩༡ ལོ་ལྷོ་ ༡༩༩༠ ལྷོ་ ༤ ཆེས་ ༡༥
ཉིན་འོ་ལན་ཇི་ཐོན་གཞིས་ཐོབ་རྒྱལ་གསར་
བར་སྐྱེས་ཤིང་། རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
ཐོན་གཞིས་ཉིན་སྐྱོབ་དང་། དེ་ནས་རིམ་
བཞིན་སྐྱོན་ཏེ་གཏན་སྐྱོབ་བཅས་སུ་སྐྱོབ་
སྐྱོང་བྱས། ལྷོ་ལོ་ ༢༠༠༡ ལོར་ཡ་སྐྱབས་རྩེ་
སྐྱོན་རིམ་མཁན་སྐྱོབ་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་
ནས་གཞུང་རྒྱུ་ཐོན་གྱི་ཨ་ཁིད་སྐྱོན་འགྲོ་

འབྲུམ་དགུ་བསགས་སྐྱོང་དང་འཕོ་ཁྲིད་
གདམས་པ་སོགས་ཞུས་པ་མ་ཟད། གཞུང་
རྒྱུ་ཐོན་གྱི་དགེ་བཤེས་མཁས་དབང་
ནམས་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
འབྲུང་ལོ་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོར་ལ་སྐྱོབ་སྐྱོང་
བྱས། ལྷོ་ལོ་ ༢༠༡༣ ལོར་ཡ་དབང་གཞིན་
བསྐྱོན་སྐྱོན་རིམ་སྐྱོང་དུ་གསོ་རིག་སྤེ་ཆོན་
ཀྱི་སྐྱབས་དང་ཐོའི་ཞང་ཐོད་གསོ་རིག་སྐྱོ་
མཉེད་སྐྱོར་སྐྱོབ་སྐྱོང་བྱས།

ལྷོ་ལོ་ ༢༠༠༣ ལོ་ནས་ ༢༠༠༤ ལོར་
ས་གནས་ཐོད་ཀྱི་གཞོན་ནུ་སྐྱོན་ཆོགས་ཀྱི་
དབུས་གཉེར་བྱས། རང་ལོ་ཉིད་ལྷོ་སོན་
མཆོམས་འོ་ལན་ཇི་ཐོན་གཞིས་ས་གནས་
འཕུས་མིང་འོས་འདམས་རྒྱུ་དོན་བཞིན།
ལྷོ་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོ་ནས་ ༢༠༠༤ ལོར་དབུས་
གཉེར་དང་། ལྷོ་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོ་ནས་ ༢༠༡༣
ལོར་ཆོགས་མི། ལྷོ་ལོ་ ༢༠༡༣ ལོར་ཆོགས་
གཙོའི་ལས་ཁུར་ཞུས། ལྷོ་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོ་ནས་

༢༠༠༤ ལོར་ཐོན་གཞིས་ས་གནས་རང་
བདེན་ཆོགས་རྒྱུ་གི་ཆོགས་གཙོའི་ལས་
ཁུར་ཞུས། གཞན་ཡང་ས་གནས་འཕུས་
ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་གཙོ་དང་། ས་གནས་
རང་བདེན་ཆོགས་རྒྱུ་གི་ཆོགས་ལ། ཐོད་ཀྱི་
ཐོན་ཐོ་ཆོགས་པའི་འགན་འཛིན་སྐྱོན་
ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་མི། ས་གནས་མདོ་
ཁམས་རྒྱ་བཞི་སྐྱོང་དུ་གཞི་གི་ཆོགས་གཙོ་
སོགས་ཀྱི་ལས་ཁུར་ཞུས།

ལྷོ་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོར་སྐྱབས་ ༡༤
པའི་གཞུང་རྒྱུ་ཐོན་གྱི་སྤྱི་འཕུས་འོས་
འདམས་རྒྱུ་བ་དང་། ད་ཆ་ཐོད་ཀྱི་ཐོན་ཐོ་
ཆོགས་པའི་འགན་འཛིན་སྐྱོན་ཆོགས་ཀྱི་
ཆོགས་མི་དང་ས་གནས་ཐོད་ཀྱི་གཞོན་ནུ་
སྐྱོན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་པའི་འགན་འཁུར་ཞུ་
བྱས་དང་། དེ་བཞིན་ད་ལྟ་སྐྱབས་ ༡༥ པའི་
སྤྱི་འཕུས་ཀྱི་ལས་ཁུར་ཞུ་བཞིན་པ་བཅས་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་འཕུས་སུ།

གསར་དུ་བདམས་ཐོན་རྒྱུ་པའི་སྐྱབས་ ༡༥ པའི་དབུས་གཙོའི་སྤྱི་འཕུས་རྒྱུ་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་འཕུས་སུ།

མིང་། བཟའ་ཁང་སྐྱོལ་མ་ཆེ་རིང་།

༡༩༩༡ ལོ་གངས་སྐྱོང་ཆོས་སྤྱི་དགཉིས་
ཀྱི་སྐྱོན་མེད་པ་ཡ་གོང་ས་ཡ་སྐྱབས་མགོན་
ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དབུ་འཁྲིད་པའི་བཅའ་
བྱུང་ཐོད་གཞུང་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་པའི་
བཞིན་ཉག་ཅིག་ལས་བསྐྱབ་པ་མཐར་སོན་
རྗེས་དབྱིན་ཐོད་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་དགེ་ཆུན་
འོས་སྐྱོང་དང་མཐོ་སྐྱོབ་ལེགས་ཐོན་བྱུང་།

༡༩ མེ་ལོ་ ༢༤ དགེ་ཆུན་ཀྱི་

འགན་ཁུར་ཞུས་འབྲས་ལྷོ་ལོ་ ༢༠༠༠ ལོར་
ཐོད་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུར་ནས་མི་
ལོ་ ༢༥ མ་འོངས་ཐོད་ཀྱི་སོན་ཅའི་ཤེས་
ལོན་ཐོག་ཞབས་ཞུ་བསྐྱབས་པའི་གཞེངས་
བསྐྱོང་ཀྱི་བྱ་དགའ་ཐོབ།

༢༩ ༢༠༠༡ ལོར་ཨ་རིར་ (Ful-
bright Scholarship) ཐོག་དམིགས་
བསལ་དགོས་མཁོ་ཅན་ཀྱི་ཤེས་ལོན་ཆེད་

ལོ་གཅིག་སྟོན་བསྐྱོད་སྐབས་སྟོན་སྟོང་གི་
 ཞོར་དུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྟོན་སྒྲུབ་ནམས་ལ་བོད་
 འོན་གོ་ཉེགས་སྟེལ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཐོབ།
 ༣༽ དབུས་གཙང་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་
 ཁའི་དབུས་རྒྱན་སྐབས་དགུ་པ་དང་བཅུ་
 པའི་ཆོག་གཙུག་ལོ་འགན་ཁུར་ལོ་ ༤ དང་
 སྟོན་སྟོན་པའི་འགན་ཁུར་སྐབས་གཉིས་ཁྱེ་
 ལུས།
 ༤༽ ཐོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་བཅུ་
 གསུམ་པ་དང་བཅུ་བཞི། སྐབས་བཅོ་ལྔ་པ།
 བཅུ་དྲུག་པ། བཅུ་བདུན་པ་བཅས་ལ་སྤྱི་

འཐུས་སྤྱི་འདེམས་ཐོན་གྱིས་སྤྱི་འཐུས་རྒྱན་
 ལས་དང་གྲོས་ཆོག་གསུམ་པ་ཆོག་གསུམ་རྒྱུར་མང་
 ཡོད་ནང་འགན་ཁུར། དེ་བཞིན་གྲོས་ཆོག་གསུམ་
 རྩ་ཆེས་ནང་མང་ཆོག་གསུམ་ཀྱི་མདོན་འདོད་
 དང་རེ་འདུན་འཛིན་སྟོང་བཀའ་འགན་ཁུར་སྟོན་
 མེད་གིས་བདེ་སྤྱུག་སེལ་ཐབས། རང་ཁྱིའི་
 ལུ་སྟོ་ས་བཞོས་ཕྱོགས་བསྐྱོད་རྒྱ་གར་དང་
 ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་ཏུ་ཆད་ལུས་མེད་པར་བཅར་
 བསྐྱོད་གྱིས་བོད་ཀྱི་རྩ་བུ་གི་གནས་
 ལྷངས་ལུ་གཏུགས་ཀྱི་ལས་འོན་ནམས་རང་
 ལུས་གང་ཐུབ་ལུས། ༢༠༢༡ ལོར་སྐབས་

༡༢ པའི་སྤྱི་འཐུས་ཆོག་གསུམ་གཞོན་དུ་
 འདེམས་ཐོན་གྱིས་ཆོག་གསུམ་གཞོན་གྱི་ལས་
 ཁུར་སྐབས་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཆོག་གསུམ་
 མའི་བོད་དོན་རྒྱལ་སྟོང་ཆོག་གསུམ་ཆེན་ཐེངས་
 བརྒྱད་པ་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ས་ཨ་ཤིང་ཁོན་དང་།
 ཐེངས་དགུ་པ་ཉི་འོར་རྒྱལ་ས་ཁོག་གྱི་འོ་རུ་
 ཆོག་གསུམ་ཐུབ་པ་བཅས་ལས་བོད་ཀྱི་གནད་
 དོན་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་བསྐྱབས་ཐུབ་པ་བྱུང་
 ཡོད། ད་ལྟ་སྐབས་ ༡༩ པའི་ཆོག་གསུམ་གཙུག་
 ལས་འཁུར་ལུ་བཞིན་པ་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
 ལྷིང་བསྐྱུས་སྤྱ།

མིང། འཐུས་རམས་པ་རིག་འཛིན་ལྷན་གྲུབ།

ཐོད་གཙང་ལ་སྟོད་བྱང་རམ་རིང་རྫོང་མཆོ་
 སྤྱ་ལུང་ཞེས་པར་པ་རྩོམ་ཆེ་དབང་དང་མ་
 ལྷ་མོ་ཆེ་རིང་གཉིས་ཀྱི་བྱར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤
 ཟླ་ ༡༠ པའི་ ༢ ཉིན་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩
 ལོར་བཅན་ཕྱོད་དུ་འབྱོར་རྒྱུས། སྤྱ་རྒྱ་བོད་

ཁྱིམ་སྟོན་གྲུ་ནས་འཛིན་གྲུ་དགུ་པ་བར་
 གཞི་རིམ་སྟོན་སྟོང་དང་། དེ་ནས་ཕྱི་
 ལོ་ ༢༠༠༤ ལོར་ལྷན་དབུས་བོད་ཀྱི་
 གཞུག་ལག་སྟོན་གཉེར་ཁང་ནས་ནང་དོན་
 རིག་པ་དང་། ཐོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་ཆོས་
 རིག་ལེགས་སྤྱད། དཔྱེན་ཅི། མིན་དོན་ཆོན་
 རིག་ཐོག་ལྷ་སྤྱི་བསྟན་བཅོས་དང་། ལྷ་རྩ་ཆ་
 སྟོན་དཔོན་མཐར་ཕྱིན། དེ་རྗེས་མཆོན་ཉིད་
 རིག་པ་དང་ཉམས་ཞིབ་རིག་པའི་ཐོག་ཁྱད་
 འཕགས་སྟོན་དཔོན་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡
 ལོར་འཐུས་རམས་པ་ཐོན། སྟོན་ཞོར་དུ་ཕྱི་
 ལོ་ ༢༠༠༢-༢༠༠༩ ལྷན་འཛིན་གྲུ་ལས་
 དུས་དེབ་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་གཞི་ཆོག་གསུམ་མི། ༢༠༠༢-
 ༢༠༠༩ ཐོད་ཀྱི་གཞོན་ནུའི་ནང་ཆོས་མཐུན་
 ཆོག་གསུམ་ཀྱི་རིག་གཞུང་འགན་འཛིན་དང་།

༢༠༠༩-༢༠༡༡ ཆོག་གསུམ་གཙོ། ༢༠༡༡-
 ༢༠༡༣ རྟེན་མའི་སྟོན་གཉེར་བདེ་དོན་ལྷན་
 ཁང་གི་དབུས་གཉེར། ༢༠༡༠-༢༠༡༤ ལྷན་
 ས་གནས་འོས་བསྐྱོར་ཆོག་གསུམ་རྒྱུ་གི་ཆོག་གསུམ་
 མི། ༢༠༡༣-༢༠༡༣ ལྷན་འཛིན་གཉེར་བདེ་
 དོན་ལྷན་ཆོག་གསུམ་ཀྱི་ཆོག་གསུམ་གཙོ། ༢༠༡༣-
 ༢༠༡༥ རྒྱལ་སྤྱིའི་ན་གཞོན་གྲོང་འཕེལ་དང་
 གཉེར་སྤྱད་ཆོག་གསུམ་པའི་བོད་རིགས་འཐུས་
 མི། ༢༠༡༣-༢༠༡༤ ལྷན་བོད་ཁྱིམ་སྟོན་
 རྒྱུར་ཆོག་གསུམ་པའི་དབུས་གཉེར། ༢༠༡༣-
 ༢༠༡༤ ཐོད་རིགས་མཐོ་རིམ་སྟོན་མའི་
 ཆོག་གསུམ་ཆེན་གྱི་སྤྱི་ཁྱབ་འབྲེལ་མཐུད་པ།
 ༢༠༡༤ ལས་རྒྱལ་སྤྱིའི་དབུ་མའི་ལས་མི་
 མང་ལས་འགུལ་ཁང་གི་དབུས་རྒྱན། ད་
 བར་ཡིག་བསྐྱར་དང་ཆོས་སྤྱི་གཞི་བཞུགས་པའི་

དེ་བ་དང་དབྱུང་ཚུལ་སྤྲོ་མང་པར་སྦྱར་དང་
འབྲེམས་སྤེལ་ཞུས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལོ་
ནས་དྲུ་ལའི་ཁླ་མ་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་

གི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སློབ་དཔོན་དང་།
༢༠༢༡-༢༠༢༤ བར་སྐབས་བཅུ་བདུན་
པའི་སྤྱི་འཐུས་དང་། ད་ལྟ་སྐབས་ ༡༩ པའི་

སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ལས་འཁུར་ཁུ་བཞིན་པ་
བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྲོད་བསྟན་སྟེ།

མིང། བསྟན་འཛིན་ཚས་འཛིན།

འབྲེམས་པའི་སློབ་མཐར་སོན། ཁོ་མོའི་
དབྱིན་ཡིག་ཚུལ་རིག་ཐོག་གཞུག་ལག་རབ་
འབྲེམས་པའི་བྲག་འབྲེར་ནི་རུ་གཞུག་ལག་
སློབ་གཉེར་ཁང་ (Jawaharlal Nehru
University) ནས་ཐོབ་ཡོད་ལ། ཁེ་ན་ཏ་
Canada ནང་ཆགས་པའི་ St Fx Uni-
versity གཞུག་ལག་སློབ་གྲུང་ (Global
Change Leaders program) སློབ་
བྱུང་ཡང་ཡིན།

མཐོ་སློབ་འབྲེམ་ཞོར་སྤྱ་རྩ་ར་སི་
བོད་སྤྱུག་ཚོགས་པ་ (Tibetan Stu-
dent's Association of Madras) དང་
ཕྱི་ལི་ནི་རུ་གཞུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་
Tibet Forum ནང་རྒྱུར་ཐག་གིས་མཉམ་
ཞུགས་བྱས་ཡོད།

ལས་རིགས་སྤྱི་བདེ་དང་།
མདུན་ལམ་སློབ་གསོ། འཛིན་སྐྱོང་བཅས་
ཀྱི་ཐད་ལོ་རྩིས་ཅན་གྱི་ཉམས་སྦྱོང་ལྡན་
ཡོད་ལ། དབུས་བོད་མིའི་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་
བོད་མིའི་མདུན་ལམ་སློབ་སྦྱོར་ཁང་གི་
འགན་འཛིན་གྱི་འགན་འཁུར། དེ་བཞིན་

གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་སྡེ་དབུས་
བྱང་མེད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འཁུར་འགན་
འཛིན་ལས་གནས་ཐོག་ཞབས་ཞུ་བྱས་སྤྱིང།
དེས་མ་ཐད་རྒྱ་གར་དང་བོད་མིའི་གཞིས་
ཆགས་ཁག་གི་སློབ་གྲུང་། ལས་རིགས་
སྤྱི་བདེ་རྩིས་ཀྱི་ཁག་གི་མི་སྡེ་
༥༠༠༠ ལྷག་གཞན་ཡང་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྱ་
ཁེ་ན་ཏ་ (Canada) དང་ཨོ་སི་གྲོ་ལི་ཡ།
(Australia) ཡུ་རོ་བ་ (Europe) བཅས་
ཀྱི་ཚོགས་སྡེ་ཁག་ལ་ཐབས་སྤྱི་དང་སློབ་
སྦྱོར་ཡང་ཞུས་སྤྱིང་ཡོད།

ད་ལྟའི་ཆར་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལྷ་
གྲུབ་སྤྱི་བདེ་རྩིས་ཀྱི་ཁག་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་
འགན་འཛིན་གྱི་ལས་འགན་བཞེས་པའི་
ཐོག་མི་རིགས་འདྲ་མིན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་
སྐྱོར་ཁྱབ་སྤེལ་ཞུ་ཞུས་དང་། སྐབས་བཅུ་
བདུན་པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལས་ཐོག་
གཞོན་ཤོས་ཀྱང་ཡིན། ད་ལྟ་སྐབས་ ༡༩
པའི་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ལས་འཁུར་ཁུ་བཞིན་པ་
བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྲོད་བསྟན་སྟེ།

གྲུས་མོ་བསྟན་འཛིན་ཚས་འཛིན་ནི་དབུས་
བོད་མིའི་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་བསྟན་གནས་
ཆགས་ཡུལ་རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་ཁུལ་གྱི་
ས་གནས་རྟ་རམ་ས་ལ་རུ་སྦྱེས་ཤིང་། རྒྱང་
དུས་བཅན་གྱི་ལ་ནང་གི་བོད་མིའི་སློབ་གྲུ་
སྤྱ་ཤོས་ཏེ། རྟ་སྦྱོང་བོད་ཁྱིམ་སློབ་གྲུ་ནས་
འཛིན་རིམ་བཅུ་པ་དང་། གོ་བལ་བྱུར་བོད་
ཁྱིམ་ནས་འཛིན་གྲུ་བཅུ་གཉིས་ཐོག་རྩིས་སྤྱ་
རྩ་ར་སི་ཡི་ཤུའི་མཐོ་སློབ་ (Madras
Christian College) ནས་དབྱིན་ཡིག་
ཚུལ་ཡིག་ཐོག་ཉི་ལའི་གཞུག་ལག་རབ་

མིང་། ལྷ་བ་ཆེ་རིང་།

༡༩༤༣ ནས་ ༡༩༥༡ བར་ཁལ་ཉིར་དང་
 སིམ་ལ་གཏན་སློབ་ནང་བཅུ་དཔོན་དང་སྤྱི་
 བའི་ཚན་བདག་དང་། ༡༩༥༡ ཟླ་བ་ ༩
 ནས་ ༡༩༥༣ བར་དབུས་གཞོན་རུའི་ཡིག་
 ཚང་གི་གད་ཆགས་དང་ཡིག་སྒྲིལ།
 ༡༩༥༩ ནས་ ༡༩༦༤ བར་མེག་ལྷན་གཞོན་
 རུའི་རུ་དཔོན་དང་རྟ་ས་གཞོན་རུའི་ས་
 གནས་རྒྱན་ལས། ༡༩༦༤ ཁོར་ཡོངས་
 སྤྱི་སློབ་བྱ་དབུ་བཅུགས། ༡༩༦༤ ནས་
 ༡༩༩༣ བར་བོད་གཞུང་དབུས་སློན་ཅིས་
 ཁང་རྟ་སྤྱི་ཡན་ལག་སློན་ཁང་གི་དབུས་
 གཉེར་དང་ཅིས་ལ། ༡༩༩༣ ནས་ ༢༠༠༡
 བར་རྟ་ས་ས་གནས་འགོ་འཛིན། ༡༩༩༤
 ནས་ ༡༩༩༥ བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཡོངས་མང་གཙོ་
 ཚོགས་བའི་སྤྱི་གཞི་འདོན་བྱེད་ཆེ། ༡༩༩༦
 ཁོར་སྤྱི་འཐུས་དང་རྟ་ས་ས་གནས་འགོ་
 འཛིན་གཉེས་སུ་འོས་འདེམས་བྱེད་ཡང་སྤྱི་
 འཐུས་ལས་འཐུར་བཞག་ནས་རྟ་ས་བདེ་
 རོན་གྱི་ལས་འཐུར་ཞུས། ༡༩༩༥ ཁོར་

ཉིན་བོད་མངའ་འབྲེལ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་
 གཞིན་དང་སློབ་སྦྱོར་པའི་ལས་འཁུར།
 ༡༩༩༩ བ་མའི་ཚོགས་ཆུང་དབུ་འཇུགས་
 དང་སློབ་སླུག་བསྐྱེལ་རྒྱའི་སྤུས་འཁོར་སྤྱོད་
 རིན་ཆེན་མཁའ་འགྲོ་ལགས་ནས་མཐུན་
 འགུར་ཞུས། ༡༩༩༩ ནས་ཉིན་བོད་འབྲེལ་
 མཐུད་ཚོགས་པ་ (BTMS) རང་ལས་སྡེ་
 འབྲེལ་མིན་ཐོག་འགན་འཁུར་ཞུས། ༢༠༠༡
 ལོར་གྲུ་རུ་དང་མངའ་སྡེར་ས་ཡོམ་བྱུང་
 གྲླབས་བཀའ་འབྲེལ་བཞིན་ས་ཡོམ་ངལ་
 སློབ་དྲང་སྤྱོད་བའི་འགོ་འཁྲིད་ཆེ་བ་ ༩ རིང་
 ཞུས། ༢༠༠༥ ནས་ ༢༠༡༢ བར་འདམ་ག་
 ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ། ༢༠༠༡ ནས་
 ༢༠༠༩ བར་སྤྱི་ཞོར་ཡལོང་ས་ཡ་སྤྱབས་
 མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་སྤྲུགས་བཅེ་ཆེན་
 པོའི་ཐད་བསྐྱོས་སྤྱི་འཐུས་སུ་བཀོད་
 བསྐྱེད་ཀྱིས་བཞུགས་པ་བཞིན་ཡོ་ལཱའི་རིང་རྒྱུན་
 ལས། དེ་ནས་སྤྱབས་ ༡༩༡༥༡༡༩༡༡༢
 བཅས་ལ་དབུས་གཙང་རྒྱ་ཆེ་མི་མང་ནས་
 སྤྱི་འཐུས་སུ་འོས་འདེམས་བྱུང་།

༡༠༠༣ རྣམ་ ༡༠༠༤ བར་གཞོན་
 གླེས་ཚར་ལུལ་ཞེན་གྱི་ལས་འགུལ་སྟེལ།
 ༡༠༠༣ ལོ་ནས་བཅུན་མ་ལོ་དང་ཤེས་ཆད་
 གནས་བབ་གྱིས་བཅུན་དགོན་སྤྲིག་
 འཛུགས་གང་དུའང་མ་ཚུད་བ་རྣམས་
 བདག་སྐྱོང་བྱེད་ཆེད་བཅུན་དགོན་བསམ་
 གཏན་ཆོས་སྤིང་དང་ ༡༠༠༣ ལོར་བོད་
 དེགས་ལས་མེད་ཆོགས་བ་དང་། ༡༠༠༥
 ལོར་རྟ་ས་ནང་ཆོས་རོ་སྤྲོད་ཆོགས་ཚུང་།

༡༩༠༡ ལོ་ནས་ ༡༩༡༤ བར་བོད་རིགས་
 གཞིན་སྐྱེས་ཆོར་ཡལ་པ་མཆོག་ནས་
 དམིགས་བསལ་ནང་ཆོས་རིམ་སྤྱོད་གནང་
 ཆུའི་བཀའ་བཞེས་བཟང་པོ་ཐོབ་པ་བཞིན་
 རྟེན་བོད་ཁྱིམ་སློབ་གྲྭ་དང་རྟེན་ས་ནང་
 ཆོས་རིམ་སྤྱོད་ཆོག་སྤྱོད་ཆུང་ནང་འགན་འཁུར་
 ཞུས། ༡༩༠༥ སློབ་མ་ཤེལ་ཤེང་བཟོ་ལས་
 ཁང་འགོ་འཛུགས་ཀྱི་ད་ལྟ་བར་ཆོས་
 གསུམ་བོད་རིགས་གསར་འབྱོར་དང་ལས་
 མེད། ཉལ་ཐག་ཆང་རག་ངན་གོམ་གྱི་ནད་
 བ་བཅས་བོད་མི་བརྒྱ་རྒྱུ་ལ་ལས་ཀ་
 སྤྱོད་ཐུབ་བ་བྱུང་། ༡༩༠༦ ལོར་དབུ་མའི་
 ལམ་གྱི་མི་མང་ལས་འགྲུལ་ཁང་འགོ་
 བཙུགས། ༡༩༡༡ ནས་༡༩༡༤ དབུ་
 གཙང་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་ཆོག་སྤྱོད་འགན་
 འཁུར་དང་ ༡༩༡༥ ནས་དབུ་གཙང་
 དབུ་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་ཆོག་སྤྱོད་འགན་
 འཁུར་ཞུས་ཡིན། ༡༩༠༠ ནས་ ༡༩༡༥
 བར་ཀུན་པན་ལས་ཁང་གི་འགན་འཛིན་
 ལྷན་ཆོག་གྱི་འཐུས་མི་དང་ ༡༩༡༥ ནས་
 དེས་སྟོན་པའི་འགན་འཁུར་ཞུས། ༡༩༡༡
 ལོར་ཨིག་ཱོ་མཐོ་སློབ་ལན་ལག་འགོ་
 བཙུགས། ༡༩༡༤ ལོར་བོད་ཀྱི་གཞིན་བྱ་
 ལྷན་ཆོག་གྱི་སྤྱི་ཆོག་སྤྱོད་ཞབས་ཞུ་དང་
 ༡༩༠༡ ལོར་ཨ་རིར་སྤྱི་ཆོག་སྤྱོད་ཞབས་ཞུའི་
 གཞེངས་རྟགས་བཅས་སྤྱི་ཁོར་ཡལ་པ་
 ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དབུ་
 བཞུགས་ཐོག་གསོལ་རས་ཐོབ། ༡༩༤༥
 ནས་ ༡༩༥༤ བར་བོད་རིགས་གཞིན་སྐྱེས་

བདག་མེད་དང་ཉལ་ཐག་ཆང་རག་ངན་
གོམས་པ་གཙུག་པོ་མེ་དཀའ་ངལ་ཅན་

གངས་ ༣༠ ལྷག་ཙམ་སོ་སོར་བདག་སྐྱོང་
ལྷན། ༥་ལྷ་སྐབས་ ༡༩ པའི་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་

ལས་འཁུར་ལྷ་བཞིན་པ་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
སྤྱིང་བསྟུས་སུ།

མིང། ལྷོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་སྤེ་ཐར།

གྲུས་པ་ལྷོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་སྤེ་ཐར་ ༡༩༩༩
ལོར་བཞུགས་སྐར་རྩ་རམ་ས་ལར་སྤྱེས།
རྩ་སྤྱོད་བོད་སྐད་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱི་བ་གྲ་
མཐར་ཕྱིན་ཏེ་རྒྱ་གར་གྱི་ཕྱོགས་ཅེན་ཡེ་ལོ་
ཡ་ལ་མཐོ་སྤྱོད་ནས་ (B.Sc. Computer
Science) ལྷོག་ཁྲུང་ཆོན་རིག་གི་གཙུག་
ལག་རབ་འབྲམས་པ་ལེགས་ཐོན་གྱིས་

གསེར་གྱི་རྟགས་མ་ཐོབ། གྲུས་པས་སྤྱི་
མཐུད་དེ་དབྱིན་ཡུལ་རྒྱལ་ས་ལོན་ཏོན་མཐོ་
སྤྱོད་ནས་མཉེན་ཆས་བཟོ་སྐྱོན་རིག་པའི་
(Software Engineering) སྤྱོད་སྐྱོང་
བྱས།

༢༠༡༡ ལོར་ད་བར་གྲུས་པ་བོད་
དོན་ལས་འགུལ་བསྐྱོ་གནས་ཁང་གི་འཐུལ་
ལས་རིག་པའི་འགན་འཛིན་བྱེད་བཞིན་
ཡོད། འདས་པའི་ལོ་ ༡༥ ལྷག་རིང་བྱ་རྒྱུ་
བདེ་སྤང་དང་འབྲེལ་བའི་བོད་དང་རྒྱལ་
སྤྱིའི་གསར་ཁང་གི་འདི་ཅིང་ཁག་ལ་ལན་
འདེབས་བྱས་དང་བྱེད་ཐུས་ཐོག་རྒྱལ་སྤྱིའི་
བྱ་རྒྱུ་རང་དབང་ཆོགས་པ་མང་པོ་དང་
ལྷན་དུ་བྲག་ལས་ལྷ་སྤྱོད་ཡིན་པ་མ་ཟད་
དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཉེན་གཞི་བྱས་པའི་ Wired
UK ཞེས་པའི་དུས་དེབ་ཁང་གིས་མ་འོངས་
པའི་འཛམ་གླིང་དེ་བཟང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་

ཐབས་ཐད་བྲག་ལས་གནང་མཁན་གསར་
གཏོང་པ་ ༢༩ གི་ཁོངས་སུ་མིང་འདོན་ཆེ་
བསྐྱོད་བྱང་ཡོད་པ་མ་ཟད་ཨ་རིའི་ཁེ་ལི་
སྤྱོད་ཀྱི་ཡའི་ཟུར་གེ་ལེ་མཐོ་སྤྱོད་ (Berke-
ley) ལྷ་ཡོད་པའི་བྱ་རྒྱུ་བདེ་འཇགས་
(Citizen Clinic) ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ལོ་
གཉིས་རིང་ ༢༠༡༩-༢༠ བར་བསྐོ་བཞག་
བྱང་།

གཞན་ཡང་གྲུས་པས་ “བཅན་
ཕྱོལ།” ཞེས་པའི་བཅན་ཕྱོལ་བོད་མིའི་བཟོ་
གཞིས་སྤྱོད་གསུམ་འཇུགས་སྤྱོད་ཀྱི་པར་
རིས་དཔེ་དེབ་ཅིག་འབྲེམས་སྤེལ་བྱས་
ཡོད། ༢༠༡༡ ལོར་ ༢༠༡༩ བར་སྐབས་
༡༧ པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ལས་
ཁུར་ལྷན་པ་དང་། ༥་ལྷ་སྐབས་ ༡༩ པའི་
སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ལས་འཁུར་ལྷ་བཞིན་པ་
བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བསྟུས་སུ།

མིང་། མི་འགྲུར་དོན་རྗེ།

༡༢༡། །གྲུས་མི་འགྲུར་དོན་རྗེ་བོད་ལྗོངས་མངའ་རིས་མངའ་ཁུལ་མཐོ་ཁྲིང་དུ་སྐྱེས། བཅན་ཁྱོལ་དུ་འབྱོར་ཉིད་ལ་ཡོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་དབུ་འཁྱུང་བའི་བོད་གཞུང་དང་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་མཐུན་འགྲུར་བཀའ་བློན་འོག་གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་མཐོ་སློབ་ཐོན། ༡༩༥༩ ལོར་གཞུང་ཞབས་སུ་ཞུགས། མི་ལོ་ཉིལ་པོ་ ༣༥ རིང་གཞུང་ཞབས་ཞུས་ཁོང་གི་ཁོངས་འགན་ཁུར་ཆེ་གས་ལྷི་དོན་བྱུང་ཆེ། ལ་ཡོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོར་འཆར་འབུལ་བྱས་ཀྱི་ལོ་ལྷན་པོ་ཆེ་དཔོངས་

དོན་ ༡༩༩༡ ལོར་ལྷི་ལི་སྐྱེ་ཆབ་དོན་གཅོད་དང་། ༡༩༩༥ ལོར་བཀའ་འགག་གི་ཆབ་སྲིད་བྱུང་ཆེ། ༡༩༩༥ ལོར་བྱུག་རྟགས་རིན་པོ་ཆེ་དཔོངས་དོན་ཨིན་ལེན་སྐྱེ་ཆབ་དོན་གཅོད་དང་། དེ་རྗེས་ཡུ་རོབ་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ། རྒྱ་ཨ་ཕི་རི་ཁ་བཅས་ནང་སྐྱེ་ཆབ་དོན་གཅོད་ཀྱི་ལས་འགན་ལོ་ ༡༥ རིང་ཞུས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལོར་བྱུག་རྟགས་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་དཔོངས་བཀའ་ཁྲི་སློབ་དཔོན་ཐམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་དཔོངས་འགག་སྐབས་ ༡༣ དང་ ༡༣ བཅས་སུ་བཀའ་བྱུང་གི་འགན་ཁུར་ཞུས། དམ་གཅོད་དབུས་གཅོད་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་ཆོལ་ཁའི་མང་ཆོགས་ཀྱི་བྱུགས་རེ་བཞིན་གྲོས་ཆོགས་སྐབས་ ༡༩ དང་ ༡༥ བཅས་སུ་ཆོལ་ཁའི་སྤྱི་འཐུས་སུ་འདེམས་ཐོན་བྱུང་། ལས་ཡུན་འདིའི་ནང་གཙོ་བོ་མང་ཆོགས་ཀྱི་མདོན་འདོད་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་དམ་བཅའ་བཅས་དམ་འཛིན་གྱིས་ལ་ཡོང་ས་མཆོག་གི་མཆན་སྟོན་དང་རྒྱལ་ཆེན་མཛད་འཕྲིན་ལ་ཕྱི་ནང་སུ་ཐད་ནས་དོ་ཕོག་འབྱུང་གཞིའི་

ངན་འཆར་རིགས་ལ་དངོས་བྱགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་གདོང་ལེན་ཐེ་ཆོས་མེད་པ་ཞུས་དང་ཞུ་བཞིན་མཆིས།

ལ་རྒྱལ་བའི་དཔོངས་གཞི་དང་བོད་མིའི་སྤྱི་ག་འཛུགས་ཀྱི་བོད་དོན་བདེན་མཐའ་གསལ་ཐབས་སུ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་མཛད་བྱས་ལ་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོའི་ཐོག་ལོ་མང་སྤྱི་འཐུས་སྤྱོད་ལ་གཞིགས་ཏེ་འཛིན་སྐྱོང་ལ་དགེ་སྤྱོད་ལོ་བསྐང་དང་བྱར་གྱི་མཉམ་འདེགས་ཞུ་འོས་གྲོས་ཆོགས་ཅམ་དུ་མིན་པ་གོ་སྐབས་ནས་བྱུང་ལ་གནད་དོན་འདི་ཐོག་མང་ཆོགས་ལ་འང་གོ་བསྐྱོན་གསལ་བཤད་ཞུས་ཤིང་། རྒྱ་ཆེ་མང་ཆོགས་ནས་བོད་བསྟན་སྲིད་མི་རིགས་བཅས་ཀྱི་ཆེད་ཁྲིམས་མཐུན་དང་། བང་བདེན། ཆེ་མཐོང་ལྡན་པའི་དཔོངས་འཆར་དང་ལས་འགྲུལ་ནམ་བུ་དང་ལ་གྲས་ཅི་ཆེན་པོའི་ངང་རྒྱ་སྐྱོར་ཞུས་དང་ཞུ་བཞིན་ཡོད། ད་ལྟ་སྐབས་ ༡༩ པའི་དབུས་གཅོད་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ལས་འཁུར་ཞུ་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བསྐྱས་སུ།

མིང་། ཀོང་ཅུ་མཆོ་འཇམ་མེད་།

ཉམས་སྦྱང་།

མི་ ༡༩ ལྷན་པོད་མིའི་སློབ་འཁུགས་ཀྱི་སྤྱི་
ཞུའི་ཞབས་འདེགས་བསྐྱབས།

སློབ་སྦྱང་།

ཇ་སྤྱོད་བོད་བྱིས་དང་། ཨ་རི་གཙུག་ལག་
སློབ་ཆེན། (University of Vermont)

ལས་ལུལ།

ལས་བྱེད་བདག་གཉེར་ཁང་དུ་བྱང་ཡིག་
དང་། དབུས་གཉེར།

རྫོང་གླིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས་
སུ་ཅིས་བྱང་།

བདེ་སྤང་ལས་ཁུངས་སུ་འཛིན་སློང་ལས་
དོན་ཁག

ནང་སྤྱོད་ལས་ཁུངས་སུ་ (Cath-
olic Relief Service) ཟས་སློབས་
རོགས་སློང་སྤེ་ཆན་དུ་ཟས་རིགས་
འབྲེམས་སྤེལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཅིས་ཁྱ་ཉར་
འཛིག་དང་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་ཅིས་ཞིབ་པར་
ལན་འདེབས།

བཀའ་བྱང་ཡིག་ཆ་དུ་མི་ལོ་ ༣༠
མིན་ཅས་བཀའ་ལག་སྐབས་གསུམ་གྱི་ཐད་
ཀར་སྐངས་འཛིན་འོག་ཞབས་འདེགས་
ཞུས། དེ་ཡང་བཀའ་ལག་ལྷན་རྒྱས་སུ་
བཅར་ཉེ་གོས་གཞི་གོས་ཆོད་ཁག་ཆོག་ཐོ་
བརྒྱབ་རྒྱ་དང་། དབུས་ས་གཉིས་སུ་ཡིག་
འབྲེལ། འཛིན་སློང་ལས་དོན། བཀའ་བྱང་
སྤྱོད་དང་། ལས་བྱེད་གནས་སྤོས་བཀོད་
སློབ་སྤེ་ཆན་ལས་དོན་ཆེ་མ་རྒྱུད་གསུམ་ཐ་
དག་ཡིག་ཆ་ཉར་ཆགས། གཏན་འཇགས་
ཐབས་བྱས་འཆར་འགོད་ཆོགས་རྒྱུད་གི་
ལས་བྱེད།

ལོ་གཅིག་རིང་སྤང་ལོར་སྤྱི་སྤྱི་ལས་ཁུངས་
སུ་བྱང་ཡིག་དང་། དབུས་གཉེར།
འཛིན་སློང་ལས་དོན་ཁག
ཉི་ལྷུ་དར་རྒྱས་གླིང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་
ལས་ཁུངས་སུ་བདུན་གཉིས་རིང་ས་གནས་
འགོ་འཛིན་གྱི་ལས་འགན་བསྐྱབས།

དུས་སྤང་ལག་འཁུར་སློབ་སྦྱང་།

སྤྱི་ཞུའི་ཞབས་འདེགས་བསྐྱབས་པའི་
སྐབས་གཞུང་འབྲེལ་ཐོག་དང་སྤྱོད་རོས་
ནས་དུས་སྤང་ལག་འཁུར་སློབ་སྦྱང་གནང་
བ་ཁག་ཅིག

རྒྱ་གར་གཞུང་གི་ཟབ་སྦྱོང་བཞེ་གནས་ཁང་
(IIPA) དུ་འཛིན་སློང་དང་འབྲེལ་བའི་
བཀོད་བྱས་དང་སྐངས་འཛིན་ཐོག

རྒྱ་གར་མཐོ་སློབ་ (OP Jindal Global
University) དུ་འགོ་འཁུར་དང་། རྒྱལ་
སྤྱིའི་འབྲེལ་ལམ། དབྱིན་སྐད་ཟབ་སྦྱང་།

རྫོང་གླིང་དུ་ Aptech བཞེ་གནས་ཁང་དུ་
ལས་ཁུངས་གོལ་རྩིས་ཀྱི་བུའུ་ཀར་ལག་
འཁུར་སློབ་སྦྱང་བྱས། ད་ལྟ་སྐབས་ ༡༩
པའི་སྤྱི་འབྲུས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ཞུ་བཞིན་པ་
བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱོད་བསྐྱབས།

མིང། སོག་ལྷོད་དངོས་གྲུབ་དོན་མེ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་གཞུང་ཞབས་

སུ་འཕྱོད་རྗེས་ལ་དྲགས་བསོད་ནམས་སྤིང་བཅོ་གྲུའི་འགོ་འཛིན་དང་། དེ་ནས་མཉམ་འབྲེལ་བྱང་ཆེ། ར་སྤྱར་བྱེད་མཉམ་ལས་བཅོ་འགོ་སྤང་ཉོག་བདེ་དོན། མོན་ལྷོ་ས་གནས་འགོ་འཛིན། སྤང་ལོར་ལྷོ་ཕྱོགས་གཞིས་སྤྱི། ཉང་སྤིང་བྱང་འཕར་དང་བྱང་ཆེ། དེ་རྗེས་སྤེལ་ལྷམ་དང་སྤྱད་སི་སྤྱ་ཆབ་དོན་གཅོད་བཅས་སུ་ཐེམ་བ་རིམ་འཛུགས་ཀྱི་ལོ་ ༢༠ ཅམ་ཞབས་ཞུས་རིང་འཛིན་སྤྱོད་སྤེལ་གསུམ་གང་ཅིར་གོང་རིམ་ནས་བསྐྱུགས་བརྗོད་དང་། དམིགས་བསལ་

གནས་སྤང། ལས་བྱེད་ཅེ་སྤྱད་གཞེངས་ཉལས་སོགས་བསྐྱེལ་ཐོབ་བྱང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོར་བོད་མིའི་སྤྱི་ག་འཛུགས་ནས་ལུགས་མཐུན་བཞེས་ཡོལ་ཐོན་རྗེས་སུ་དབུས་གཙང་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ནས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་ ༡༥ པར་ཆད་མཐོའི་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ལས་འགན་ཞུས་པ་དང་། ད་ལྟ་སྐབས་ ༡༩ པའི་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ལས་འཁུར་ཁྱེད་བཞིན་བ་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བསུས་སུ།

མིང། ལྷག་པ་ཆེ་རིང་།

གུས་པ་ལྷག་པ་ཆེ་རིང་ནི་བོད་ཡུལ་གཙང་མག་རིང་སྤྱེས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་རྒྱ་གར་འབྱོར། ༥གོང་ས་མཆོག་དང་བཅན་བྱོལ་གཞུང་གི་བཀའ་ཁྲིན་འབའ་ཞིག་

ལ་བརྟེན་ནས་མ་སུ་རི་བོད་ཁྲིམ་སློབ་གྲར་སློབ་སྤྱོད་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཐོབ། མ་སུ་རི་བོད་ཁྲིམ་ནས་གཞི་རིམ་འཛིན་གྲ་བརྩ་བ་ཐོན་རྗེས་སྤྱ་ཏ་དབུས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་དུ་འཛུལ་ཞུགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རྩིས་རིག་ནང་དོན་རིག་པ་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་ཏེ་སློབ་དཔོན་འཛིན་གྲ་མཐར་ཕྱིན། དེ་རྗེས་བོད་ཀྱི་བད་སྤྱོད་ཐོག་ཉམས་ཞིབ་བྱས་ཏེ་འབུམ་རམས་པ་མཐར་ཕྱིན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༡ ལོར་སྤྱ་ཏ་བོད་ཀྱི་མཐོ་སློབ་ཉིད་དུ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རྩིས་རིག་དགོ་ཆུན་ཀྱི་ལས་ཁུར་ཁྱེད་འགོ་ཚུགས་པ་ནས་ད་ལྟ་ཡང་ཞུ་མུས་ཡིན།

༡༩ འདས་པའི་ལས་ཀའི་ཉམས་སྤྱོད་སྤྱིང་བསུས་ནི།

- ༡ ས་གནས་རང་བདེན་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་བཞེས་གཞིན་ཐེངས་ལྷ་ཅམ་བྱས།
- ༢ འོས་བསྐྱེལ་བྱང་ཡིག་བྱས།
- ༣ དགོ་ལུགས་ཀྱི་དབུལ་གཉེར།
- ༤ སློབ་སྤྱུག་བདེ་དོན་ཀྱི་ཆུན་བདག།
- ༥ དགོ་ལུགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ།
- ༦ གཞི་རིམ་སློབ་གངས་ ༢༠ ཅམ་ལ་ཤེས་རིག་ལྷ་སྐོར་ལ་ཕྱིན།
- ༧ སློབ་གྲ་དེ་དག་གི་སློབ་སྤྱུག་དགོ་ལས། བ་མ་བཅས་ལ་གཏམ་བཤད་དང་རྩི་བ་རྩིས་ལན་ཞུས།

༩ མཐོ་སློབ་ཁག་གི་མཁས་པའི་བསྐོ་སྡོད་
མང་པོར་ཞུགས་ཤིང་གཏམ་བཤའ་སྤེལ་
སྟུང་།

༩ དབུས་བོད་མིའི་སློབ་འཛུགས་ཀྱི་ཤེས་
རིག་ལྷན་ཁང་གི་ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན་དང་
ཤེས་ཡོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི།

༡༠ དབུས་བོད་མིའི་སློབ་འཛུགས་ཤེས་
རིག་གི་ཆེས་མཐོའི་བརྒྱ་ཆ་དང་གཏན་
འབེབས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི།

༡༡ དེར་གི་ཆར་གཙོ་བོ་ཤེས་རིག་དང་
འབྲེལ་བའི་ལས་འགན་འཁུར་བཞིན་པ།

༡ ལྷ་ཆ་དབུས་བོད་ཀྱི་གཞུག་ལག་སློབ་
ཁང་གི་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་འགན་འཛིན་ལས་
ཆུང་། (Incharge Librarian)

༢ ལྷ་ཆ་མཐོ་སློབ་ཀྱི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་
ཙམ་རིག་སྡེ་ཆུང་གི་འགན་འཛིན་དང་།
(Head of the Department)

༣ ལྷ་ཆ་མཐོ་སློབ་ལེགས་སྦྱར་སྐད་ཡིག་སྡེ་
ཆུང་གི་འགན་འཛིན། (Head of the De-

partment)

༤ ལྷ་ཆ་མཐོ་སློབ་ཀྱི་སྤྱིའི་རིག་སྡེའི་འགན་
འཛིན། (Dean of the Shabdvidya
Faculty)

༥ ལྷ་ཆ་སྐད་ཡིག་དང་ཙམ་སྡེ་ཆུང་ཉམས་
ཞིབ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ། (Chair-
man of DRC)

༦ ལྷ་ཆ་ཤེས་རིག་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་
མི། (Member of Academic coun-
cil)

མིང་། མགོན་པོ་དོན་གྲུབ།

ལ་དྲགས་བསོད་ནམས་སྤྱིང་བོད་མིའི་
གཞིས་ཆགས་སུ་སྤྱེས་ཤིང་། བོད་སྤྱུག་
ཁྱིམ་སྡེ་ཨག་སྤྱིང་ཡན་སློབ། ལ་དྲགས་
བོད་ཁྱིམ། གོ་པལ་བྱར་བོད་ཁྱིམ་བཅས་
ནས་གཞི་རིམ་གོང་འོག་སློབ་མཐར་ཕྱིན།
ཕྱི་ལི་གཞུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ཀི་རོ་

རི་ལྷ་ཆ་མཐོ་སློབ་ནས་ཆབ་སྲིད་རིག་པའི་
གཞུག་ལག་རབ་འབྱམས་པ་ཐོན་པ་
དང་། ཨོ་པེ་ཇིན་དུལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་གཞུག་
ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ནས་འཛིན་སྟོར་དང་
དམངས་སྲིད་ཐོག་ཉེ་བའི་གཞུག་ལག་རབ་
འབྱམས་པ་སློབ་སྟོར་མཐར་ཕྱིན། སློབ་
མའི་དུས་སྐབས་སུ་སློབ་གྲྭ་ཁག་གསུམ་དུ་
སློབ་གྲྭའི་གན་བདག་བྱས་པ་དང་། མཐོ་
རིམ་སློབ་གྲྭའི་སྐབས་རོ་ཉི་ནི་ས་གནས་
གཞོན་ནུའི་བྱང་ཆེ། ཕྱི་ལི་བོད་ཁྱིམ་སྡེ་
ཁང་དུ་སློབ་སྤྱུག་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་
གཙོ། ཀི་རོ་རི་ལྷ་ཆ་མཐོ་སློབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱལ་
སློབ་སྤྱུག་ཚོགས་ཆུང་གི་རིག་གཞུང་འགན་
འཛིན་དང་ཚོགས་གཙོ་བཅས་འགན་ཁུར་
ཞུས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོར་བོད་ཀྱི་གཞོན་ནུ་
ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཆུང་ཐེངས་ ༡༢

པའི་ཐོག་ཚོགས་གཙོ་འདེམས་ཐོན་བྱུང་།
གཞོན་ནུ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཚོགས་གཙོ་ལོ་
ན་ཆུང་ཤོས་ཆགས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལོར་
བསྐྱར་འདེམས་ཐོབ་ཅིང་སྐབས་གཉིས་དང་
དུས་ལུན་ལོ་རྒྱུག་རིང་གཞོན་ནུ་ཀྱི་
ཚོགས་གཙོའི་ལས་འཁུར་ཞུས།

ལས་འགྲུལ་དང་བྱིལ་བསྐྱགས།
བོད་མིའི་རང་དབང་འཐབ་ཅོད་བཅས་ཀྱི་
ནང་ལྷག་བསམ་བརྟན་བོའི་ཐོག་ལས་
འགྲུལ་སྤེལ་བ་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་སྡེ་
དང་གཞུང་ཁག་ལ་བོད་དོན་བྱིལ་བསྐྱགས་
རྒྱ་གར་ཆེ་བྱས་པ་མ་ཟད། གཞོན་སྤྱིམ་
ཁུས་ལྷན་ཀྱི་ཟབ་བྱིད་པ་ཐེངས་མང་ཞུས་
པ་བཅས་ཀྱི་ཉམས་སྦྱོང་ཡོད། རང་ཉིད་ཀྱི་
མི་ཆེའི་དམ་བཅའ་བཞིན་བོད་མིའི་རང་
དབང་འཐབ་ཅོད་ལ་ཞུགས་ཏེ། ད་ལྟ་སུ་

མཐུན་བོད་དོན་དེའི་བསྐྱུགས་ཀྱི་ཆེད་སྐབས་ ༡༩ པའི་དབུས་གཙང་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ལས་འཁུར་ཁྱབ་ཞིན་པ་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིར་བཏུས་
སྟ།

གསར་དུ་བདམས་ཐོན་བྱུང་བའི་སྐབས་ ༡༩ པའི་མདོ་སྟོད་སྤྱི་འཐུས་ནས་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིར་བཏུས།

མིང། འཇུ་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་སྟོན།

༢༡། ། ཀུས་མོར་མདོ་སྟོད་མེར་སྐྱ་མང་
ཆོགས་ཀྱི་རྒྱུ་སྐྱོར་འོག་སྐབས་བཅུ་
གསུམ་པ་དང་། བཅུ་བཞི་པ། བཅོ་ལྔ་པ།
བཅུ་དྲུག་ བཅུ་བདུན་པ་བཅས་ཀྱི་བོད་མི་
མང་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་འགན་འཁུར་ཁྲམས་ཏེ་སྤྱི་
འཐུས་གྲོས་ཆོགས་སུ་ཞུགས་ནས་གཙོ་བོ་
མང་གཙོ་ཡང་དག་གི་བཅའ་ཁྲིམས་འོག་གི་
ཁྲིམས་སྒྲིག་གཏན་འབེབས་གནང་བའི་

དགོངས་དོན་འགལ་མེད་ཉམས་ལེན་ཞུ་
རྒྱའི་དམ་བཅའ་ལུས་པ་བཞིན་འཛིགས་
ཞུས་ཆགས་སྤང་འཛེམས་ཐོན་དོ་
སྤང་སྤང་བའི་འཁུར་ལེན་གང་ཟུབ་ཅི་ཟུབ་
ཞུས་ཁར། ལས་དོན་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་
གི་དབང་བསྐྱར་ལས་གྲོལ་ཏེ། ཁྲིམས་
ལུགས་ཁོ་ནའི་དབང་བསྐྱར་འོག་བསྐྱོད་
ཐབས་ཐོག་བསྐྱབ་བྱའི་དམིགས་ལུས་གཙོ་
བོ་ཡིན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོའི་ནང་དམིགས་
བསལ་ཆོགས་ཆེན་ཐེངས་དང་པོའི་གོ་སྒྲིག་
ཆོགས་ཆུང་གི་འགན་འཁུར་ཞུས། ༢༠༡༢
ལོར་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཆོགས་བོད་དོན་རྒྱུ་
སྐྱོར་ཆོགས་པའི་ཆོགས་ཐེངས་ ༤ པའི་
ཐོག་ཁོ་ན་ཁྱེད་རྒྱལ་ས་ཨོ་ཏུ་ཁུར་དུ་བཅར།
བོད་དོན་ཞུ་སྐྱེའི་ཆེད་ཀལ་སྤྲུག་གིས་དང་།
ར་ཤེ་ཡ། བྱང་ཨ་རི། ཨོ་མི་རྩོ་མི་ཡ། རྒྱ་
གར་གྱི་རྒྱལ་ས་ཕྱི་ལོ་བཅས་སུ་ཆེད་བཅར་
ཞུས། སྤྱི་ལྟན་གྱི་ཆོགས་ཆུང་ཁག་ནང་

ཞུགས་ཏེ་ལས་དོན་འཐུས་ཤོར་མེད་པ་སྐྱབ་
ཡོད། དེ་བཞིན་མདོ་ཁམས་ཆུ་བཞི་སྤང་
དྲུག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་འོས་བསྐྱེད་ཆོགས་
ཆུང་སྐབས་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ།
བཞི་པ་བཅས་ཀྱི་ཆོགས་མི་དང་། ཕྱི་ལོ་
༢༠༡༥ ལོའི་སྐབས་ ༤ པའི་ཆོགས་གཙོའི་
འགན་འཁུར་ཞུས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལས་ལོ་
གསུམ་པའི་དེ་དགོ་རྒྱལ་ཡོངས་ལྷན་
ཆོགས་ཀྱི་སྐབས་ ༣ པའི་ཆོགས་གཞོན་
དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལས་ལོ་གསུམ་པའི་
སྐབས་ ༤ པའི་ཆོགས་གཙོའི་འགན་འཁུར་
ཞུས་ཡོད།

ད་ལྟ་སྐབས་ ༡༩ པའི་སྤྱི་འཐུས་
ཀྱི་འགན་འཁུར་ཞུ་སྐྱེའི་ཡིན་པ་དང་། མདོ་
སྟོད་མེར་སྐྱ་མང་ཆོགས་ནས་སྤང་བཞིན་
ཡིད་ཆེས་ཐོག་རྒྱུ་སྐྱོར་གནང་བར་སྤྲུགས་
ཐོག་ཞུ་བ་དང་བཅས་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིར་བཏུས་
སྟ།

མིང་། གཞུ་རྒྱལ་མཚན་ཚོས་སྤྱི།

གུས་གཞུ་རྒྱལ་མཚན་ཚོས་སྤྱི་ནི་མདོ་
ཁམས་ནག་ཚུ་ཨ་མདོ་རྫོང་དུ་སྤྱེས། བོད་
ནང་དུ་སློབ་བྲ་ཆེ་འཁྱིར་ཆུང་གསུམ་ཆང་
མ་མཐར་མོན། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་རྒྱ་གར་
དུ་འབྱོར་ཏེ་ཤེས་རབ་དགའ་ཆལ་སློབ་གླིང་
དུ་སློབ་སྦྱོང་བྱས། དེ་རྗེས་དགེ་ལུན་ཚོས་

གླིང་ནང་བསྟན་སློབ་གཉེར་ཁང་ནས་བོད་
ཀྱི་ནང་དོན་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གཙོ་སློབ་
བརྗེ་སྤྱི། དེ་བཞིན་སུམ་ཅུ་པ། སྟན་རྒྱ་
རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་དབྱིན་རི་སློབ་གླིང་
སོགས་ལ་མི་ལོ་བཅོ་ལྔ་ཙམ་སྦྱངས། སྤྱི་ལོ་
༡༩༩༩ ལོར་དུ་ལྷའི་བར་ཁོར་གླིང་མཐོ་སློབ་
དུ་དགེ་ལུན་གྱི་ལས་ཀ་བྱས།

ཤེས་ལོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་
འདུའི་སྐོར། བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་མའི་
ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་ ༡༢-༡༣-༡༤ བཅས་
ལ་དབུད་ཅོམ་སློབ་སྦྱང་བྱས། ༡༩༩༤
ལོར་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་ <<བོད་ཀྱི་
སྐད་ཡིག་སྦྱང་སྦྱོབ་དང་དར་འབྲེལ་བཞོ་
གླེང་>> ཚོག་དབུད་ཅོམ་སློབ་སྦྱང་བྱས།
༡༩༩༥ ལོར། བོད་ཀྱི་སྤྱི་དབུས་ཉམས་ཞིབ་
ཁང་དུ་<<བོད་ནང་འབྲོག་པ་གནས་སྤོའི་

ལས་གཞི་>> དང་འབྲེལ་བའི་གཏམ་
བཤད་སྤྲེལ། ༡༩༩༥ ལོར། <<རྒྱལ་
སྤྱིའི་ན་གཞོན་བརྟན་བཞུགས་>>སྐབས་
སུ་བོད་ནང་གི་སྐྱ་ཆབ་མིང་ཐོག་ནས་བོད་
ནང་གི་རྩ་རྒྱུ་གནས་སྤྱངས་ཐད་གཏམ་
བཤད་སྤྲེལ། ༡༩༩༥ ལོར། བོད་ཀྱི་སྤྱི་
དབུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གིས་གོ་སྐྱོད་ལུས་
པའི་ན་གཞོན་ཉམས་ཞིབ་ཚོགས་འདུ་
ཐེངས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཐོག་ <<“བོད་”
དང་ “སྤྱི་རྫོང་” དེ་བཞིན་ “ཤེས་ཅང་” “ཉི་
སྤྱི་ཏ” བཅས་ཀྱི་ཐ་སྟན་དང་འབྲེལ་བའི་
བསམ་ཚུལ།>> ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞི་ཐོག་
དབུད་ཅོམ་སློབ་སྦྱང་བྱས། དུ་ལྷའི་ཆར་
སྐབས་ ༡༩ པའི་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་འགན་འཁུར་
ལུ་སུས་ཡིན་པ་བཅས་ཀྱི་རོ་སློབ་སྤྱི་
བསྐུས་སུ།

མིང་། གསེར་རྩ་རྒྱལ་ཞིམས།

གུས་གསེར་རྩ་རྒྱལ་ཞིམས་ནི། ཁམས་
གསེར་རྩ་དུ་སྤྱེས་ཤིང་། གསེར་རྩ་རྒྱ་རུང་
སྐར་སོགས་ནས་བོད་ཀྱི་སྟན་མོང་དང་སྟན་
མིན་གྱི་རིག་གནས་ཁག་ལ་སྦྱངས།

བཅན་ཁྱོལ་དུ་འབྱོར་ནས་བོད་
གཞུང་ཚོས་རིག་ལས་སྦྱངས་དང་། ཁོར་
གླིང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྦྱོང་ཁང་དུ་
ཅོམ་སྤྱི་ཞིབ་འཇུག་གི་ལས་ཀ་བྱས།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ཁ་བ་དཀར་

པོ་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གི་ལུ་ཁང་གསར་
འཇུགས་དང་། བདུན་རེའི་གསར་ཤོག་བོད་
ཀྱི་བར་ཆེན་གྱི་སྤྱི་ཁབ་ཅོམ་སྤྱི་པའི་
འགན་ཁུར། ཅོམ་ཡིག་མང་པོ་འབྲི་སྤེལ་
དང་། དཔེ་དེབ་གང་མང་ཞིག་གྲུང་གསར་
ཅོམ་བྱས།

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྟན་
ཚོགས་སྐབས་བཅུ་བཞི་དང་། བཅོ་ལྔ།
བཅུ་དྲུག་བཅུ་བདུན་བཅས་སུ་མདོ་སྤྱི་

འཐུས་ཀྱི་འགན་ཁུར། ལྷག་པར་དུ་སྐབས་
བཅུ་བདུན་པར་ཁྱིམ་སྤྱིག་བསྐྱར་བཅོས་
ཐེན་མིས་ཚོགས་ཆུང་དང་། གངས་ལྗོངས་
དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཁུ་ཁང་གི་ཁེ་ཉེན་གྱི་
གནས་སྐྱོང་ས་ཁོངས་འཕུག་ཚོགས་ཆུང་
བཅས་ཀྱི་གཙོ་འགན་ཁུར་ནས་ལས་དོན་

འཐུས་ཤོར་མེད་པར་བསྐྱབས་ཡོད་པ་
སོགས། ད་བར་མི་མཉེན་ཤུའི་རིང་སྤྱི་དོན་
ཁུར་དུ་བཟུང་ཞིང་ལྷག་པས་མ་ཅུ་དག་
གིས་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ལས་དོན་ཁག་ལ་འབད་
བཅོན་སྟོད་མེད་ཁྱས་ཡོད། སྤར་ཡང་
སྐབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་སྤྱི་འཐུས་འོས་

འདེམས་ནང་མདོ་སྟོད་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གིས་
རྒྱ་བ་སྦྱར་ཆེན་པོ་གནང་འདུག་པ་
བཞིན། རང་ཁྱས་གང་ཡོད་ཀྱིས་སྤྱི་དོན་
ཁུར་དུ་བཟུང་ནས་སྤྱི་མཐུན་ལས་དོན་
བསྐྱབ་རྒྱའི་དམིགས་ཡུལ་དང་དམ་བཅའ་
བརྟན་པོ་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟོང་

མིང་། དཀོན་མཆོག་ཡར་འཕེལ།

སྟོང་བོད་ཁྱིམ་ནས་འཛིན་རིམ་བཅུ་གཉིས་
ཀྱི་སློབ་གཉེར་ལེགས་ཐོན་བྱུང་། རྒྱལ་ས་
ཕྱི་མིའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་ལོ་
གསུམ་རིང་སྤྱི་དོན་ཚན་རིག་ཐོག་སློབ་
གཉེར་གྱིས་ ༡༩༩༥ ལོར་ཉེ་བའི་གཙུག་
ལག་རབ་འབྲས་པ་ (B.A Political
Science) དང་། ༡༩༩༧ ལོར་སྤྱི་དོན་
ཚན་རིག་གི་གཙུག་ལག་རབ་འབྲས་པའི་
(M.A.Political Science) བསྐྱབ་པ་
མཐར་མོན།

འོས་འདེམས་ཐེངས་གཉིས་བྱུང་རིང་རྒྱལ་
ས་ཕྱི་མིར་དུས་བཀག་མེད་པའི་ཟས་བཅད་
ངོ་མྱོལ་བྱས་པ་དང་དེ་བཞིན་གྱི་རྒྱལ་ཡུལ་
བྱ་ཁག་དང་། རྒྱ་གར་བོད་མིའི་གཞིས་
ཆགས་ཁག་དུ་མར་ཕྱིན་ནས་རྒྱ་གཞུང་
གིས་བོད་མིའི་ཐོག་འཛིན་པའི་གདུག་རྒྱུབ་
ཅན་གྱི་སྤྱི་བྱས་ཐེངས་འདོན་དང་བོད་མིའི་
དཀའ་སྤྱད་གི་གནས་བབ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་
ཁབ་བསྐྱགས་སོགས་བྱས། གཞོན་ནུའི་
རྒྱན་ལས་ནས་འཕྲོས་རྗེས་སྤར་ཁམས་
གྲགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་གསར་
འཛུགས་གནང་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་བྱམས་བཅེ་
བདེ་ཅ་ཚོགས་པའི་བྱང་ཆེའི་འགན་ཁུར་
བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན། ༡༩༩༩ ལོར་མདོ་
ཁམས་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་སྐབས་
༡༩ པའི་བོད་མི་མང་མདོ་སྟོད་སྤྱི་འཐུས་སུ་
འོས་འདེམས་བྱུང་བ་དང་། སྤར་ཡང་
༡༩༩༩ ལོར་སྐབས་ ༡༧ པའི་མདོ་སྟོད་སྤྱི་
འཐུས་སུ་འདེམས་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་བོད་
ཀྱི་ཅ་དོན་དང་། བཅན་བྱུལ་བོད་མིའི་བདེ་

༢༢། །གྲས་པ་བོད་མདོ་སྟོད་སྤར་
ཁམས་སུ་སྤྱེས། ༡༩༩༩ ལོར་བལ་ཡུལ་
བརྒྱད་རྒྱ་གར་དུ་སྐབས་བཅོལ་ལ་འབྱོར།
སུ་རྒྱ་བོད་ཁྱིམ་སློབ་གྲའི་ནང་ཞུགས་ཉེ་
༡༩༩༩ ལོར་འཛིན་རིམ་བཅུ་པའི་བསྐྱབ་པ་
མཐར་མོན། བོད་གཞུང་གེས་རིག་ལས་
ཁུངས་ནས་བྱམ་སྟོན་གསུམ་བུལ་གྱི་སློབ་
མ་ཅེ་ལུད་ (Best boy award) ཀྱི་
གཞིངས་ཏྲགས་ཐོབ། དེ་རྗེས་རྩ་སྟོང་བོད་
ཁྱིམ་དུ་སློབ་ཞུགས་ཀྱིས་ ༡༩༩༩ ལོར་རྩ་

སློབ་བྱུང་སྟོད་རིང་སློབ་གྲའི་སྤྱི་
ཁབ་ཁན་བདག་དང་བྱ་ཡི་སྟོད་ཁང་གི་ཁན་
བདག ཕྱི་མི་བོད་ཁྱིམ་གྱི་སློབ་བྱུག་ཚོགས་
པའི་ཚོགས་གཙོ། ཕྱི་མི་ས་གནས་གཞོན་
ནུའི་ཚོགས་གཙོ་བཅས་སུ་འདེམས་ཐོན་
བྱུང་བ་ལྟར་ཁུར་བབ་ཀྱི་ལས་སྟེ་ཆང་མ་སྤྱི་
བཅོས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་བྱུག་འབྲས་ཅེ་ཐོན་
སོན་པ་བྱུང་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་ ༡༩༩༧
ནས་བཟུང་ ༡༩༩༩ བར་བོད་ཀྱི་གཞོན་ནུ་
ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དབུས་སྤྱི་ཁབ་རྒྱན་ལས་སུ་

ཐབས་བཅས་ཀྱི་ཆེད་འགན་ཁུར་ལྟོད་མེད་
ལྷན་པ་དང་། དམིགས་བསལ་སྤྱི་འཐུས་
རྒྱན་ལས་དང་། ཆོག་མཆོག་ཁྲུང་ཁག་ནང་
འགན་ཁུར་ལྷན་པ་མ་ཟད། རྒྱ་གར་
དབུས་དང་མངའ་སྡེ་ཁག ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་
ཁག་བཅས་ནང་བོད་དོན་ལྷན་ལ། རྒྱལ་

སྤྱི་ཁྲིམ་ཆོག་མཆོག་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱུ་
སྐྱོར་ཆོག་མཆོག་ཆེན་མེད་ས་གཉིས་དང་།
དམིགས་བསལ་ཆོག་མཆོག་ཆེན་མོག་ས་སུ་
མཉམ་ཞུགས་བཅས་བྱས་ཏེ་བོད་བརྟན་
མིད་མི་རིགས་ཆེད་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ལས་ཁུར་
ལྷན་ལོངས་སྤྲོད་ཆོག་མཆོག་འཐུས་མིའི་མེད་པར་

བསྐྱབས་དང་སྐྱབ་བཞིན་ཡོད། ད་ལྟ་
སྐབས་ ༡༩ པའི་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་འགན་འཁུར་
ལྷན་པ་ཡིན་པ་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིར་
བསྐུས་སུ།

མིང། ཆོས་འཕེལ་ཐུབ་བསྟན།

ཀྲུས་སྤེལ་གོ་བཤེན་སློབ་ནུས་འཛིན་གྱི་ ༡༢
ཐོན་རྒྱུ་སྤྱི་འཐུས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་མཐོ་སློབ་
(Christ College) ལས་ཉེ་བའི་གཞུག་
ལག་རབ་འབྲས་པ་ (BA) དང་གསར་
འགྱུར་རིག་པའི་ཐོག་ (Diploma) སློབ་
གཉེར་ལེགས་པར་མཐར་མོག་། སློབ་གཉེར་
སྐབས་སུ་སློབ་སྦྱོང་ཆོག་མཆོག་པའི་ཆོག་མཆོག་
གཙོ་དང་། ས་གཞོན་ཆོག་མཆོག་གཙོའི་འགན་
ཁུར་སྐབས་ཏེ་བོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་
ལས་འགུལ་མང་དག་སྤེལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣

ལོ་ནས་བརྒྱུད་བོད་མིའི་སྤྱི་ག་འཛུགས་ནང་
ལོ་རྒྱུ་ ༢༩ ཅམ་ཞབས་ལྷན་དང་། ལྷག་པར་
དུ་ལྟོ་སྤྱིའི་འགན་ཁུར་ལྷན་སྐབས་རྒྱ་གར་
ལྷོ་ཕྱོགས་མངའ་གཞུང་ཁག་གི་དཔོན་
རིགས་དང་། ཉིན་བོད་མངའ་འབྲེལ་ཆོག་མཆོག་
པ། ཕྱི་རྒྱལ་གཞུང་ཆབ་ཁག་བཅས་ལ་
འབྲེལ་ལམ་དམ་ཟབ་ལྷན་ཏེ་བོད་ཀྱི་ཆོས་
དང་རིག་གཞུང་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་དང་།
ཆབ་སྤྱི། ཤེས་ཡོན། འཕྲོད་བསྟེན། སྤྱི་
ཆོག་མཆོག་ཡར་རྒྱས་བཅས་ལ་པན་རྒྱལ་
ཅིས་ཆེ་བསྐྱབས་ཡོད། མ་ཟད་ཁྲུང་ཁག་
ལྷོ་ཕྱོགས་ཐོང་ཁྲུང་ཁག་དུ་ཡོད་པའི་སློབ་
སྦྱོང་དང་ཆོང་པ་དཀའ་ངལ་ཅན་ལ་ལྷན་སྐྱོར་
། བོད་མིའི་སྤྱི་མཐུན་མཉམ་འབྲེལ་གཙོ་
པའི་ལྷོ་ཕྱོགས་མཉམ་འབྲེལ་ཁག་ལ་རམ་
འདེགས། ཕྱོགས་མཚུངས་ལྷོ་གཞིས་ལས་
ཁུངས་ཁག་གི་འཛིན་སྐྱོར་དང་། འཛུགས་
སྐྱོན། ཡར་རྒྱས་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཀར་
ག་ཀའི་མངའ་གཞུང་གི་སྤྱོད་ཅིས་ནས་
གཉན་འཇགས་རོགས་དཔུལ་ཐབས་

འཆོལ་སྤོང་དུ་བར་ས་ལ་ ༥༠ ཅམ་ལྷན་
ཐོབ་བྱུང་ཡོད།

ལྷག་དོན་སྤྱི་ནོར་ཡགོང་ས་
ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལྷོ་ཕྱོགས་
ཁུལ་དུ་ཆེབས་སྐྱོར་ལན་མང་བསྐྱེད་ས་
སྐབས་མངའ་གཞུང་ཁག་ལ་འབྲེལ་ལམ་
ཀྱིས་ཆེབས་སྐྱོར་མངའ་འཆར་ལ་ཞབས་
འདེགས་ལྷན་ལྷོ་ཕྱོགས་འཐུས་གཙོའི་ལྷན་པོར་
དཔལ་ལྷན་སྐྱོར་ཡིག་ཆ་ནས་ལེགས་
སྤེལ་བྱས་ཀྱིས་གྲང་གསོལ་རས་གནང་
ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོར་སྐབས་ ༡༢ པའི་
མདོ་སྟོད་ཆོལ་ཁའི་ཁོངས་བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་སུ་འདེམས་ཐོན་བྱུང་པ་ལྟར་ལས་
འཁུར་མཐའ་དག་འཐུས་གཙོའི་ལྷན་པ་
དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོར་སྐབས་ཡར་སྐབས་
༡༩ པའི་སྤྱི་འཐུས་སུ་བདམས་ཐོན་གྱིས་
འགན་འཁུར་ལྷན་པ་ཡིན་པ་བཅས་ཀྱི་ལོ་
རྒྱུས་སྤྱིར་བསྐུས་སུ།

མིང། དབང་འདུས་རྗེ་མེ།

གུས་པ་སྤྱི་འཐུས་ཆགས་སུ་སྤྱི་མཉམ་ནས་
 འཆར་ལོངས་བྱུང་། རྒྱ་དུས་ནས་མ་རྒྱ་མི་
 སྤྱོད་དང་བོད་ཁྱིམ་སློབ་གྲྭ་སོགས་ནས་
 གཞི་རིམ་སློབ་མཐར་ཕྱིན་ནས་ཅན་ཉི་ལྟར་
 གྱི་པན་ཐབ་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་
 རབ་འབྲས་པའི་སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་སྐབས་
 ཐོབ། གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཁག་ནས་འགོ་བྱེད་
 གྱི་ཉམས་སྦྱོང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ་
 སྦྱང་ཡོད་པ་མ་ཟད། མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་
 བྱེད་པའི་ཞོར་ལ་ས་གནས་བོད་ཀྱི་གཞོན་
 ལུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཡང་བྱས་ཏེ་
 ལས་འགུལ་མང་པོར་མཉམ་ཞུགས་བྱས་
 སྦྱང་ཡོད། སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་
 སྤྱི་མཉམ་དགེ་སྐྱོན་གནས་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་

ཚོགས་མི་སྐབས་གཅིག་དང་། སྤྱིར་དང་
 ཅོན་ཏུ་ར་མ་ནི་དུང་སྐབ་ཚོགས་པའི་གཉེར་
 པ་ལོང་བཞི། སྤྱིར་སྤྱི་དགེ་སྐྱོན་གནས་ཚུ་
 གྲང་གི་ཚོགས་གཞོན་སྐབས་གསུམ། དེ་
 བཞིན་སྐབས་གཉིས་རིང་དབུས་མདོ་
 ཁམས་ཚུ་བཞི་སྐར་དུག་གི་ཅིས་ཞིབ་པ་
 བྱས། དེ་ནས་སྐབས་གསུམ་རིང་
 ༡༩༠༡༧-༢༠༢༣ ཚུ་བཞི་སྐར་དུག་
 དབུས་ཚུན་གྱི་ལས་ཁུར་ཞུས། ཕྱི་ལོ་
 ༢༠༡༩ ལོར་གྲུས་པས་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་བྱང་ཆོས་ཡོད་པའི་བོད་ཟས་ (TI-
 BET FOODS) ཞེས་པ་གསར་གཏོད་
 བྱས་ནས་རྒྱལ་ནང་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཕྱི་དང་ས་
 ཆའི་ཐོག་གནའ་བོའི་བོད་ཀྱི་སློབ་ཚུན་
 བཟའ་བཙའ་བྲལ་གདལ་གཏོར་རྒྱུ་ལས་
 འཆར་བསྐྱབ་ཡོད། དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠
 ལོར་རྒྱ་ནང་ཏོག་དབྱིབས་ན་ཆའི་ནད་
 རྒྱབས་དང་པོས་རྒྱ་གར་ནང་དུ་གཞོད་སྟོན་
 ཐེབས་པའི་སྐབས་སུ་ནད་འགོག་གཏོར་
 ཞབས་གསར་གཏོད་བྱས་ནས་སྤྱིར་དང་
 ཅོན་ཏུ་ར་མ་ནི་དུང་ཁམས་བཟོ་ལས་ཚོགས་
 པས་མཐུན་ཆེན་སྐར་ནས་རིན་མེད་ཀྱིས་
 རྒྱ་གར་དང་བོད་ཀྱི་གཞུང་འབྲེལ་ཡིན་མིན་
 གྱི་སྤྱི་ཚན་མང་པོར་ཞུས་འདེབས་སུ་ལ་

ནས་ཞབས་འདེགས་ལེགས་པར་བྱུང་བས་
 རྒྱ་གར་གྱི་དཔོན་རིགས་ཁག་ནས་སྐུགས་
 རྩི་ཆེ་ཞུའི་གཞེངས་བསྟོད་དང་བསྐྱེད་སྐྱོད་
 བཞིན་གྱི་ལག་བྱེད་ཡང་ཐོབ་ཡོད།
 ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོར་སྐབས་ ༡༧
 པའི་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ལས་ཁུར་ཞུས་པའི་
 སྐབས་རྒྱ་ནང་ཏོག་དབྱིབས་ན་ཆའི་ནད་
 རྒྱབས་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་ས་སྤྱི་
 ཡིར་ཉེན་གཞི་བྱས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནད་པའི་
 མཐུན་ཚོགས་པ་ IBC དང་། Buddh
 Jyoti Foundation བརྒྱན་ནས་བོད་མིའི་
 གཞིས་ཆགས་ཁག་ ༢༠ དང་གཞུང་འབྲེལ་
 མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་ ༩ ལ་སློག་སྦྱོར་
 འབྲུལ་ཆས་ (Oxygen Concentrator,
 Oxygen Cylinder, Medical Aids)
 སོགས་ཉིན་སྐོར་རོབ་ཅིས་བྱས་ན་འབྲུམ་
 ཐག་དུག་ཅུ་ལྷག་གི་རོགས་རམ་དང་
 ཞབས་འདེགས་བསྐྱབས་སུ་བ་བྱུང་ཡོད་
 པ་དང་། ད་ལྟ་སྐབས་ ༡༩ པའི་སྤྱི་འཐུས་
 ཀྱི་ལས་ཁུར་ཞུས་ཡིན་པ་བཙས་ཀྱི་ལོ་
 རྒྱུས་སྤྱིར་བསྐྱེད་སྐྱོད་སྤྱོད་

མིང། བ་རི་རྒྱ་བ་ཆེ་ཤིང།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ལོ་ནས་ ༢༠༡༥ བར་ལོ་
༣༡ རིང་གཞུང་ཞབས་བྲས། དེའི་ནང་ལོ་
༡༩ རིང་རྒྱ་རིགས་ལ་ཐོད་དོན་དོ་སྤྱོད་
དང་། རྒྱ་ཡིག་གི་བྲ་རྒྱ་དང་དུས་དེབ་
གསར་བཅོ་བྲས། དེ་ནས་ལོ་ ༡༣ ཅམ་ཐའེ་
ཕན་དོན་གཅོད་བྲས་སྐབས། ཡལོང་ས་
མཆོག་ལ་མཆོད་སྦྱང་ཞུ་མཁན་དང་། ཐོད་

རྒྱུད་ནང་ཆོས་རྒྱན་མའི་རྒྱ་མི་ཆོས་ཆོགས་
ཁག་བར་ལོ་མང་གིས་གཏུག་ནས་རྒྱལ་
ཉེ་ཆོགས་ཤོག་ཐོག་དགོངས་སེལ་གསལ་
བསྐྱགས་སྤེལ་བཅུག་གིས་མཐུན་ཆད་
ཕན་གྱི་གངས་ལྗོངས་དབར་སྐྱུན་ཁང་
གསར་འཛུགས་གིས་ཐོད་དོན་གྱི་དེབ་ ༩༠
ལྷག་དབར་སྐྱུན་དང་རྒྱ་ཡིག་དུས་དེབ་
འགྲེམས་སྤེལ་བྲས། ཐོད་སོག་ལས་ཁང་
ལྷོ་རྒྱག་ཐུབ་པ་དང་ཐོད་རྒྱུད་ནང་ཆོས་
མཐུན་ཆོགས་གསར་འཛུགས་བྲས་པ་
སོགས། ལོ་ ༩ ཅམ་ TPI འགན་འཛིན་
དང་ལོ་ ༢༡ རིང་ཐོད་རྒྱ་ཞི་མོལ་ཆོགས་
རྒྱུད་གི་ཆོགས་མི་བྲས།

རྩོམ་རིགས་ཐད། རྒྱ་ཐོད་གཉིས་
ཐོག་ཅུ་བཞི་སྐར་དུག་གཙུག་བཅན་ཆོལ་
དམག་འཁྲུག་གི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་ཤོག་དོས་
༡༣༠ ཅན། (རྒྱངས་ཁྲག་གི་མཆོད་པ།)

དང་ཤོག་དོས་ ༥༩༠ ཅན་ (ཐོད་གྱི་མི་
འཁོར་འཁེལ་འགྲིབ་ལོ་རྒྱུས་མེ་ལོང་།) རྒྱ་
ཡིག་དེབ་ (རྒྱ་དང་མི་ལམ་འཁོར་སའི་པ་
ཡུལ།) སོགས་གིས།

ཐོད་རང་བཅན་ཡིན་པ་གིས་ས་
ཐོག་ཁུངས་སྤེལ་གྱི་དེབ་ (ཐོད་གྱི་གནས་
བབས།) རྒྱ་བསྐྱར། བསོད་ནམས་རྩོ་རྩེ་
མཉམ་རྒྱ་ཡིག་གི་རྩོམ་དེབ་ (ལོ་ ༥༠ རིང་
བཅན་ཁྱོལ་ཐོད་མའི་ལོ་རྒྱུས།) (ཐོད་གྱི་
སྤང་མ་དང་ལྷ་འབྲེ།) (ལོ་ ༢༠ རིང་ཐོད་དང་
ཐའེ་ཕན་མཉམ་སྦྱོད་) སོགས་དང་རྩོམ་
ཡིག་བརྒྱ་ལྷག་ཅམ་སྤེལ་ཡོད། ཕྱི་ལོ་
༢༠༡༩ ལོར་སྐབས་ ༡༩ བའི་ཕྱི་ལུས་སུ་
བདམས་ཐོན་གིས་འགན་འཁུར་ཞུ་སྤྱོད་
ཡིན་པ་བཅས་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྲོད་བསྐྱས་སུ།

མིང། འག་དབང་རྩོ་ལོས།

གུས་པ་ཀུམ་རའོ་སྐ་བ་གཞིས་སྐར་དུ་ཕྱི་
ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་པ་རྩེ་རྩོར་ཞི་བ་ཆང་ཨོ་
རྒྱན་ནམ་རྒྱལ་དང་མ་སྐ་བ་གྲུ་ཆེ་བཟན་
གཉིས་གྱི་བྱར་བཅས་ཤིང་། གཞིས་ཆགས་
སློབ་བྲ་རིམ་བརྒྱུད་གིས་མཐར་མཐར་རྒྱ་
དབུས་ཐོད་གྱི་ཆེས་མཐོའི་གཏུག་ལག་སློབ་
གཉེར་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ལོར་ཨ་ཅུ་
བསྐབ་པ་མཐར་སོན། མཐོ་སློབ་ཏུ་སློབ་
དུག་བདེ་དོན་ཆོགས་པའི་ཆོགས་མིང་འོས་

འདེམས་གིས་ལས་འགན་དང་ལེན་ཞུས།
རང་གཞིས་སུ་མི་དམངས་འོས་འདེམས་
གིས་ས་གནས་ཅུ་སྐར་སྐབས་ ༢།༡།༩
པའི་ཆོགས་གཙོ་དང་། དེ་བཞིན་ས་གནས་
འཕུས་ཆོགས་གྱི་སྐབས་ ༥།༩།༢ པའི་
ཆོགས་གཙོའི་འགན་འཁུར་བྲས།

དེ་བཞིན་མདོ་སྨོད་མི་དམངས་
གིས་ཆད་མཐོའི་རྒྱལ་སྤྱིར་ཐོག་དབུས་མདོ་
ཁམས་ཅུ་བཞི་སྐར་དུག་སྐབས་ ༢༡ པའི་

དབུས་རྒྱལ་ཁབ་དང་སྐབས་ ༡༩ པའི་
ཚོགས་གཞིན་གྱི་འགན་འཁུར་སྐབས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་དབྱངས་ཅན་
ཤེས་ཡོན་དང་རིག་གཞུང་བདེ་དོན་ཚོགས་
པ་དེབ་སྐྱེལ་དང་དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་ཉི་མ་ལ་
ཡའི་གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭ་གསར་འཛུགས་
ཀྱིས་རྒྱ་གར་ཁྱིམ་མཚན་དེབ་སྐྱེལ་བྱས།
སློབ་གྲྭའི་རེས་སྟོན་པའི་ལས་འཁུར་འོག་
བོད་དང་ཉི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་སྤྱ་གྲུ་ནམས་

ལ་རིན་མེད་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་སྦྱོང་བཞིན་
མཆིས། ད་ལྟའི་འཆར་གཞི་དཔོན་རིན་ཆེན་
ཆེ་རིང་དམ་པའི་སྤྱི་ཆའི་ལོ་རྒྱུས་ཕྱོགས་
སྒྲིག་བྱེད་བཞིན་པར་ལོ་མང་རིང་ཁོང་གི་
ལམ་སྟོན་འོག་ཆོས་དང་ཆབ་སྲིད་གང་ཅན་
ནས་ཉམས་སྦྱོང་རྒྱ་ཆེ་གསོག་རྒྱུའི་གོ་
སྐབས་ཡག་ཤོས་དེ་བྱུང་། ཁོང་གི་སློབ་
སྟོན་གཞིར་བཟུང་བ་རྒྱུད་བྱ་འཛིན་གྱིས་
ཡམོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་

གི་ཐུགས་བཞེད་བསྐྱབ་སྐྱབ་པ་དང་། བོད་
ཀྱི་རྩ་དོན་ཆེད་ཞབས་ཁུ་རང་ཁུས་གང་
སྟོགས་ཁུ་རྒྱུའི་ཆོད་སེམས་བརྟན་པོ་ཡོད་
པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་སྐབས་ ༡༩
པའི་སྤྱི་འཐུས་སྤྱ་བདམས་སྟོན་གྱིས་འགན་
འཁུར་ཁུ་རྒྱུས་ཡིན་པ་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
སྤྱིར་བཏགས་སྟུ།

མིང་། དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན།

གུས་དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་ནི་ ༡༩༩༩
སྤུས་པ་ནགས་ཤོད་འབྲི་རུང་སྤྱེས། ཕྱི་ལོ་
༡༩༩༩ ལོར་བོད་ནས་རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར།
༡༩༩༩ ལོར་སྤྱ་བོད་ཁྱིམ་སློབ་གྲྭའི་
འཛིན་རིམ་བཅུ་པ་མཐར་ཕྱིན། ༡༩༩༩
ལོར་སྤྱ་བོད་སློབ་འབྲུང་རིག་སྡེ་ཆེན་
ནས་འཛིན་རིམ་བཅུ་གཉིས་མཐར་ཕྱིན།

༡༩༩༩ ལོར་ཀར་ན་ག་ཀའི་ཁྱིམ་སྤྱུགས་
སློབ་ཆེན་ལ་ཁུགས་ཏེ་ ༡༩༩༩ ལོར་ཁྱིམ་ས་
སྤྱུགས་རབ་འབྲམས་ (BA LLB) མཐར་
ཕྱིན། ༡༩༩༩ ལོར་བཅན་ཕྱོག་བོད་མེད་
ཁྱིམ་ས་ཆོད་པའི་ལག་འཁུར་ཐོབ། སྤྱ་རྒྱ་
བོད་སློབ་དུ་འབྲོ་བ་མེད་ཐོབ་ཐང་སྡེ་ཆེན་གྱི་
ཚོགས་གཞི་བྱས། སྤྱ་རྒྱ་བོད་སློབ་དུ་འཛིན་
རིམ་བཅུ་པའི་བོད་ནང་གི་གདུང་སེམས་
མཉམ་བསྐྱེད་ལས་འགུལ་གྱི་འགན་ཁུར་
ཞུས། ༡༩༩༩ ལོར་སྤྱ་བོད་སློབ་ནས་ད་
ས་བར་སློབ་སྤྱུག་བརྒྱ་ལྷག་གི་ཞི་བའི་གོ་
བཟོད་ཀྱི་ཚོགས་གཞི་འོག་འགན་ཁུར་ཞུས།
སྤྱིར་ལོར་ས་གནས་བོད་ཀྱི་གཞིན་ཁུ་རྒྱུ་
ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཞི་བྱས་སྐབས་སྤྱིར་
ལོར་ས་གཞིན་དེ་དབུས་གཞིན་ཁུ་རྒྱུ་
ཚོགས་སྤྱ་རྒྱུས་བྱས།

སྤྱིར་ལོར་བོད་ཀྱི་ཁྱིམ་ས་སྤྱུགས་

རིག་པའི་ཚོགས་གཞི་བྱས། སྤྱིར་ལོར་རྒྱལ་
སྤྱིའི་ཁྱིམ་ས་ཀྱི་སློབ་སྤྱུག་ཚོགས་པའི་རྒྱུན་
ལས་བྱས། རྒྱལ་ཡོངས་བོད་རིགས་གཞིན་
སྤྱེས་མཛའ་འབྲེལ་རིག་རྩལ་འདུ་འཛུམས་
ཆེན་མོའི་སྤྱི་ཁྱབ་འབྲེལ་མཐུད་པ་བྱས།
སྐབས་བཅུ་བཞི་པའི་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་
མའི་ཚོགས་ཆེན་གྱི་སྤྱི་ཁྱབ་འབྲེལ་མཐུད་
པ་བྱས། བོད་ཀྱི་འབྲོ་བ་མེད་ཐོབ་ཐང་དང་
མང་གཙོ་འཕེལ་རྒྱས་སྡེ་གནས་ཁང་གི་
<<འབྲི་རུ་ལ་འབྲོ་བ་མེད་རིགས་ལ་གཞོད་
འཆེ་པོ་ག་པའི་ཁྱིམ་ས་འགུལ་བྱ་སྦྱོང་
>>ཅེས་པའི་དཔེ་དེབ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ལོ་
བཞིའི་རིང་གཙོ་བོ་འགན་ཁུར་ཉམས་ཞིབ་
བྱས། ད་ལྟ་སྐབས་ ༡༩ པའི་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་
འགན་འཁུར་ཁུ་རྒྱུས་ཡིན་པ་བཅས་ཀྱི་ལོ་
རྒྱུས་སྤྱིར་བཏགས་སྟུ།

མིང་། སངས་རྒྱས་རྡོ་རྗེ།

གྲུས་ལྷ་ཐོག་སངས་རྒྱས་རྡོ་རྗེ།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་བོད་མདོ་ཁམས་ལྷ་ཐོག་
ཏུ་སྤྱེས། སློབ་འཁྲིད་བར་ས་གནས་སློབ་
གྲར་ཕྱིན། ཕྱིས་སུ་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་ཏེ་ལོ་
བརྒྱ་པ་གཅིག་ཙམ་རིང་ནང་བསྟན་ལ་
སློབ་གཉེར་བ་བྱས། ༢༠༡༡ ལོར་བཅན་
ཕྱོལ་དུ་འབྱོར་ཞིང་། ༢༠༡༥ ལོར་ས་རྩ་
བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་ནས་སློབ་
པ་མཐར་ཕྱིན། ༢༠༡༩ ལས་ ༢༠༢༡ ལར་

བཞུགས་སྐར་ས་གནས་གཞིན་ཅུའི་
ཆོག་གཙུག་ལས་ཁྲུང་ཞུས། ༢༠༢༢ ལས་
ལོ་གཅིག་ཙམ་རིང་ཁམས་སྐར་གཞི་རིམ་
སློབ་དགེ་བྱས། ༢༠༢༣ ལས་ ༢༠༢༤ ལར་
མདོ་ཁམས་རྩ་བཞི་སྐར་དུག་དབྱས་སྤྱི་
ཁྲབ་དྲུང་ཆེའི་ལས་གནས་ཐོག་ལས་ཀ་
བྱེད་ཐུས་དང་། དེ་བཞིན་སྐབས་ ༡༥ ལའི་
སྤྱི་འབྲུག་གི་འགན་འཁུར་ཞུ་ཐུས་ཡིན་པ་
བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བསྟུས་སུ།

གསར་དུ་བདམས་ཐོན་བྱུང་བའི་སྐབས་ ༡༥ ལའི་མདོ་སྐད་སྤྱི་འབྲུག་ནམ་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བསྟུས།

མིང་། བསྟན་འཛིན་དཔལ་མོ།

སྤྱི་ལོ་སྤྱི་མཆོས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ལྷ་ ༩ ཆོས་ ༢༡ ཉིན་བཅན་
ཕྱོལ་ནང་སྤྱི་ལོ་དོན་རྗེ་སྤྱིང་ནས་འཆར་
ལོངས་བྱུང་།

སློབ་སྤྱིང་གི་བརྒྱུད་རིམ་དང་ཤེས་ཚད།
གཞི་རིམ་ལོག་མ་རྫོང་སྤྱིང་མ་རྩེ་ (Beth-
any) དེའི་སློབ་ནས་སློབ་མཐར་ཕྱིན།
གཞི་རིམ་བར་མ་རྫོང་སྤྱིང་ལོ་རེ་ལོ་ (Lo-
reto Convent, Darjeeling) དེའི་
སློབ་ནས་སློབ་མཐར་ཕྱིན།
གཞི་རིམ་གོང་མ་རྫོང་སྤྱིང་སྟོན་ལེ་ (Mt.
Hermon School, Darjeeling) དེའི་
སློབ་ནས་སློབ་མཐར་ཕྱིན།

མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ Lady Shree Ram
College, Delhi University ལས་ཆབ་
སྤྱིང་རིག་པའི་ཐོག་སློབ་མཐར་ཕྱིན།

ལས་ཀའི་ཉམས་སྤྱོད་།
ཨེ་ཤ་ཡའི་མི་རིགས་འབར་མ་དང་། སེ་རི་
ཡ། བ་ལི་སི་ཐན། ཨ་སྤྱུ་ཟུ་ལི་སི་ཐན་
སོགས་ལུང་པ་འབྲ་མེན་ནས་ཆབ་སྤྱིང་
དཀའ་ངལ་ལ་བརྟེན་ཆུག་ནང་སྤྱུགས་
བཅོལ་དུ་འབྱོར་བ་ཆོའི་ཆེད་དུ་ལྷི་ལིར་ལོ་
བརྒྱ་གཅིག་ཙམ་རིང་ལས་དོན་བསྐྱབས།
དེའི་རྗེས་རྫོང་སྤྱིང་བོད་མའི་རང་འཆོ་བཟོ་
གྲུའི་འཛིན་སྐྱོར་ལས་དོན་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་ལ་
བསྐྱབས། ཞོར་དུ་ཡགོང་ས་ཡུལ་དབང་
བཅུ་གསུམ་པ་མཆོག་མན་རྟུའི་བྱེད་བབ་
ལ་བརྟེན་ཆུག་དོར་སྤྱིང་དུ་བཞུགས་
སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གནས་ཚུལ་ནམས་ལ་
ཉམས་ཞིབ་བྱས་ཏེ། དེའི་སྐོར་ལ་

འབྲེམས་སྟོན་ཁང་ཞིག་དང་། དེ་མཚུངས་
དཔེ་མཛོད་ཁང་ཞིག་གྲང་རང་འཛོ་བཙོ་
གྲུང་གསར་འཛུགས་བཞུགས་ཏེ། དཔེ་མཛོད་
ཁང་ནང་གི་སྒྲུང་རིས་སོགས་ཀྱིས་སྤེལ་

བོད་ཁམས་དེ་བཞིན་རང་དབང་རང་བཙན་
ཀྱི་ཡུལ་ལུང་ཞིག་ཡིན་པའི་ནམ་པ་སྐོ་དུ་མ་
ནས་མཚོན་ཐབས་བརྒྱད་བོད་དོན་དེའི་
བསྐྱགས་དང་། ནམ་དུས་བཞི་ཆར་སྡོམ་

ལྷན་པའི་ཆལ་ཞིང་འདེབས་ལས་ཚོགས་པའི་
ལས་གཞི་བཅུ་མས། ད་ལྟ་སྐབས་ ༡༩ པའི་
སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་འགན་འཁུར་ཁུ་སྤྲོས་ཡིན་པ་
བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བསྐྱས་སུ།

མིང་། ཡེ་ཤེས་སྒྲོལ་མ།

གུས་མོ་ ༡༩༩༡ ལོར་ས་ཁྲོ་བཟང་བསྟན་
འཛིན་དང་མ་ཡེ་ཤེས་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་
མོར་བཞུགས་སྐྱར་དུ་སྐྱེས། ལ་གོང་ས་
མཚོག་དང་བཙན་ཁྲིལ་བོད་གཞུང་གི་
བཀའ་བློན་ལོག་རྒྱ་ས་བོད་ཁྱིམ་སྒོ་བ་གྲུང་
འབྲེམས་ནས་སྒོ་བ་སྒྲོང་རིམ་ཐོན་བྱས།
༡༩༩༩ ནས་ ༡༩༩༩ ལོའི་བར་རྒྱ་ས་ས་
གནས་བྱང་མེད་ཚོགས་པའི་རྒྱུན་ལས་དང་
༢༠༠༣ ལོར་རྒྱ་ས་མདོ་སྐད་ས་རྒྱུན་དབུལ་
གཉེར། ༢༠༠༣ ནས་ ༢༠༠༩ ལོའི་བར་
དབུལ་བོད་ཀྱི་བྱང་མེད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་

འབྲེམ་མཐུད་འགན་འཛིན། ༢༠༠༥ ལོར་
དབུལ་བྱང་མེད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གོ་སྐྱེག་
ལོག་རྒྱ་གར་གྲོང་ཁྱེར་ཆེ་ཁག་བཞིའི་ནང་
ཞི་བའི་གོམ་བཟོད་གནང་སྐབས་སྡེ་ར་རྒྱུན་
ནས་རྒྱལ་ས་ལྷི་ལི་བར་མི་གྲངས་ ༡༢༠
ལྷག་གི་འགོ་ཁྲིད་དང་ཚོགས་གཙོའི་འགན་
ཁུར་ཁུས། རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱར་མངའ་སྡེ་དང་
སུ་ཡོད་པའི་བོད་མི་འདུས་སྡོད་ས་གནས་
ཁག་ ༡༩ ལ་དབུལ་བྱང་མེད་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་
ལས་དོན་སྒྲུབ་སྤྱོད་དང་མ་འོངས་ལས་
འཆར་སྐོར་ལ་དེའི་བསྐྱགས་ཁུས། ༢༠༠༩
ལོར་དབུལ་བྱང་མེད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་
ཚོགས་ཆེན་ཐོག་ཡང་བསྐྱར་རྒྱུན་ལས་ལ་
འདེམས་ཐོན་བྱང་བ་བཞིན་ ༢༠༠༩ བར་
ལས་ཁུར་ཁུས། ༢༠༠༩ ལྷ་ ༡༡ ནང་རྒྱལ་
སྤྱིའི་གོམ་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱལ་
སྐྱོར་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་ལྔ་པ་ཨི་ཊ་ལིའི་
རྒྱལ་སར་ཚོགས་སྐབས་གོ་སྐྱེག་ཚོགས་
ཆུང་ནང་ལས་ཀྱི་བྱས། ༢༠༠༩ ལོར་མདོ་
སྐད་དབུལ་སྤྱི་ཁྱབ་རྒྱུན་ལས་སུ་བདམས་
ཐོན་བྱང་བ་ལྷར་སྐབས་བཅུ་བཞི་པའི་

ཚོགས་གཙོའི་ལས་འགན་ཁུར། ཕྱི་ལོ་
༢༠༠༩ ལོ་ནས་བོད་ནང་རྩིས་གནས་
ཚུལ་བྱང་སྟེ་ ༢༠༡༡ ལོར་བཞུགས་སྐྱར་
གི་ཉིའི་བྱེས་པ་གྲུ་ཆར་གི་དགེ་འདུན་པ་
༡༠༠ ཡིས་རྒྱ་ས་ནས་ལྷི་ལི་བར་སེར་
བསྐྱེངས་སྟེ་སྐུ་མཚོད་འབུལ་ཞེས་གོམ་
བཟོད་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོའི་ལས་འགན་
ཁུར། བོད་སྤྱོད་མདོ་སྐད་ཆལ་ཁའི་
ལ་སྤྱིའི་བྱ་སྟོན་གོ་སྐྱེག་ཚོགས་ཆུང་ལ་
བདམས་ཐོན་བྱང་བ་ལྷར་དབུལ་གཉེར་ཀྱི་
ལས་འགན་ཁུར། ༢༠༠༩ ལོར་སྐབས་བཅུ་
བཞི་པའི་མདོ་སྐད་ཆལ་ཁའི་སྤྱི་འཐུས་
དང་། ༢༠༡༡ ལོར་སྐབས་བཙོ་ལྷ་པ།
༢༠༡༩ ལོར་སྐབས་བཙོ་ལྷ་པ། ༢༠༢༡
ལོར་སྐབས་ ༡༢ པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་བཅས་སུ་བདམས་ཐོན་བྱང་། བོད་
སྤྱོད་མདོ་སྐད་ཆལ་ཁའི་ལ་སྤྱིའི་གོ་སྟོན་
གོ་སྐྱེག་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་གཞོན་
གནང་བ། ད་ལྟ་སྐབས་ ༡༩ པའི་སྤྱི་འཐུས་
ཀྱི་འགན་འཁུར་ཁུ་སྤྲོས་ཡིན་པ་བཅས་ཀྱི་
ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བསྐྱས་སུ།

མིང། ལྷ་རོང།

ཆུང་དུས་ཐོད་ནས་རྒྱ་གར་ལ་བཅན་ཤོལ་
 དུ་འཕྱོར་ཏེ་ཐོག་མར་མ་སུ་རི་ཐོད་ཐུག་
 བྱིས་སྡེ་དང་དེའི་ཡན་ལག་རྒྱུར་ཐོད་
 བྱིས་སྡོམ་གྱི་ནང་འཆར་ཡོངས་བྱུང་ཞིང་།
 འཛིན་རིམ་ ༩ ནས་ ༡༩ བར་སྡོམ་གྱི་སྤྱི་
 ཁབ་ཀྱི་བདག་དང་ཁང་ཆོན་ཀྱི་བདག་
 སོགས་བྱས། ༢༠༡༤ ལོར་རྒྱ་གར་རྒྱལ་
 ཡོངས་འཛིན་རིམ་ ༡༩ གྱི་བསྐྱབ་པ་མཐར་
 སོན་བྱུང་ཞིང་ཡོ་དེའི་ཐོད་མིའི་སྡོམ་གྱི་
 ཡོངས་ནས་ཐུབ་འབྲས་ཅེ་ཐུད་ཀྱི་གས་ཏེ་
 ཐོད་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་
 དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་སྡོམ་ཐུག་གཟེངས་
 ཉལས་འཛོལ། ༢༠༡༩ ལོར་ཀར་ན་ཀ་ཀ་
 མངའ་སྡེའི་ཁྲིམས་ལུགས་གཙུག་ལག་སྡོམ་
 གཉེར་ཁང་ (Karnataka State Law
 University) ནས་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆེད་སྦྱོར་
 ཐོག་ཏེ་བའི་གཙུག་ལག་རབ་འབྱམས་པ་
 (BA. LLb) དང་། ༢༠༢༠ ལོར་རིམ་བཞིན་

(LL.M) གཙུག་ལག་རབ་འབྱམས་པའི་
 ལག་འཁྲུང་འཛོལ། ༢༠༢༠ ནས་ད་བར་
 ཐོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁོང་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཐོག་
 ནས་མང་གཙོའི་གོ་ཉོགས་ཡོང་བར་མང་
 གཙོ་དང་བཟོ་སྐྱེད་ཞེས་པའི་ལས་གཞི་
 ཞིག་འགོ་འཇུགས་གནང་སྟེ། ད་བར་ཡོ་རོ་
 ཐུག་ལྷག་མང་གཙོ་དང་སྤྱི་དབུས་འབྲེལ་
 པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་བསམ་ཚུལ་བསྐྱེད་
 གྱིས་ཞིབ་འཇུག་སྤྲོད་ཐོད་ཉམས་ཞིབ།
 ཁྲོམ་སྤྱར་དང་བཟོ་སྐྱེད་། བཅར་འཛི་
 སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་སྒྲུ་མང་བསྐྱབས་དང་
 ཐུབ་ཐུས་ཡིན། ༢༠༢༤ ལོར་ཡུ་ལའི་བླ་
 མ་མཆོ་རིམ་སྡོམ་གཉེར་ཁང་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་
 ཅུ་ཁྲིམས་སྡོམ་ཁྲིད་ཞུས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣
 ཡོ་ནས་དང་མངའ་ས་ཐོད་དོན་ཞུ་གཏུག་ཏུ་
 ཁག་གི་ཚོགས་མི་དང་རྒྱ་གར་སྡོམ་ཐོགས་
 ཀྱི་འབྲེལ་མཐུད་པའི་འགན་བཞེས། ༢༠༢༤
 ལོར་ཀར་ན་ཀ་ཀ་མངའ་སྡེའི་གཙུག་ལག་
 སྡོམ་གཉེར་ཁང་ཐོག་མ་སྡེ་སོར་གཙུག་
 ལག་སྡོམ་གཉེར་ཁང་དུ་ཐེངས་དང་པོར་
 ཐོད་ཀྱི་སྤྱི་སྦྱོར་གདན་ཞུ་གནང་སྟེ་རྒྱལ་
 སྤྱིའི་སྡོམ་ཐུག་མང་པོ་སྦྱོར་ཚོགས་ཀྱིས་
 ཤེས་ཡོན་ཚོགས་འདུ་གོ་སྐྱོད་ཞུས། ༢༠༢༡
 ལོར་གཞན་པན་ཐེབས་ཅའི་འགན་འཛིན་
 ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཞིན་དང་། སྡེ་
 སོར་ཐོད་ཀྱི་སྤྱད་ཁང་གི་འགན་འཛིན་
 གནང་། ༢༠༢༡ ལོར་སྤྱི་དབུས་ཀྱི་
 འོས་བསྐྱེད་སྐབས་འོས་མི་རྣམས་དོ་སྦྱོད་

དང་བཟོ་སྐྱེད་གོ་སྐྱོད་ཞུས། ༢༠༡༩ ལོར་
 ཐོད་མིའི་སྤྱི་གཙུགས་ཀྱི་ཐུ་དང་ཐུ་བཅུའི་
 གཞིན་སྤྱི་ཚོགས་འདུར་བདམས་པ་མ་
 ཟད། ཡོ་ན་ ༣༥ བན་གྱི་གཞིན་སྤྱི་སྤྱི་
 ཆོབ་ ༥ ཐོད་མིའི་སྤྱི་གཙུགས་ནས་བསྐྱོ་
 བཞག་གནང་བའི་ཁོངས་ནས་གཅིག་ཡིན།
 ༢༠༡༩ ལོར་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་ཐོད་
 རིགས་སྡོམ་ཐུག་མཐུན་ཚོགས་ཡོངས་ཀྱི་
 འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་
 ཐོག་མ་དེ་གནང་། ༢༠༡༤ ནས་ ༢༠༡༩
 བར་མཆོ་སྡོམ་འབྲེལ་ཞོར་དུ་སྡེ་སོར་ཐོད་
 རིགས་སྡོམ་ཐུག་མཐུན་ཚོགས་དང་སྡོ་
 ཐོགས་ཐོད་མིའི་ཁྲིམས་ལུགས་རིག་པ་
 པའི་ཚོགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་
 བཞེས། ༢༠༢༥ ལོར་ཁོར་ཐེ་ཐོད་ཀྱི་རྒྱུང་
 འཕྲིན་ཁང་གི་སྡོ་ཐོགས་གསར་འགོད་པ་
 གནང་། ད་བར་ཡུ་རོབ་གཙོས་པའི་རྒྱལ་
 སྤྱིའི་ཚོགས་འདུ་དང་གཞིན་སྤྱི་ཚོགས་
 ཆེན་ཁག་ལ་མཉམ་ཞུགས་དང་། མ་འོངས་
 ཐོད་ཀྱི་མདུན་ལམ་འཆོལ་ཞིབ་ཚོགས་འདུ་
 དང་། གོ་ལའི་ཐུགས་འཆར། བཞུགས་
 ཉམས་ཞིབ་ཚོགས་འདུ། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོད་ཀྱི་
 མཆོ་རིམ་སྡོམ་པའི་ཚོགས་ཆེན་སོགས་
 གལ་ཆེའི་ཚོགས་འདུ་དང་ཟབ་སྦྱོར་མང་པོ་
 ལ་གཏམ་བཤད་དང་ཟབ་བྱིད། སྦྱོར་བཅར་
 གནང་ཡོད་པ། ད་ལྟ་སྐབས་ ༡༩ པའི་སྤྱི་
 འབྲས་ཀྱི་འགན་འཁུར་ཞུ་ཐུས་ཡིན་པ་
 བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིར་བཏགས་སུ།

མིང་། དབྱ་ཅ་བསོད་ནམས་ལོར་བྱ།

༡༣། །གུས་དབང་ཙམ་པོ་དཀའ་ལྟོང་ལོང་
བྱ་ནི་ལ་ཨ་མ་དོ་ཤར་ལ་དང་མ་སྒྲ་བར་
བཞིས་སྒྲོ་མང་ནས་ཡིན། སྒྲ་ཐབ་མཐོ་
སྒྲོ་བ་ཆེན་མོར་འཇུག་ཞུགས་བྱས་ཏེ་དེ་
གར་ཕྱ་མཐུད་བསྐྱབ་ལ་སྒྲོ་བ་གཉིར་དང་

མིང་། ཀམ་དག་ལེགས།

༡༥ ༣༠༣༣ ལོར་བཅན་གྱིས་བོད་མིའི་
བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་ཐེངས་ ༣༧

མཐོ་སྒོ་བ་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་འདྲ་མིན་ཐད་སྒྲུང་ས་པ་
མཐར་མེན་བྱུང་ཡོད། མཐོ་སྒོ་བ་ནས་
བརྒྱུད་སྤྱི་ཚོགས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་
འགུལ་འདྲ་མིན་ནང་མཉམ་ཞུགས་བྱས་
ཡོད།

གྲི་ལོ་ ༢༠༡༠ �ནས་ ༢༠༡༩ བར་
 ཁེ་ན་ཏེ་དངུལ་ཁང་ (Royal Bank of
 Canada) ནང་དུ་སྒྲེ་བྲིད་ཆུན་པའི་མཚན་
 རྟགས་བཞེས་ཏེ་སྤྱད་ལས་གནང་། དེའི་
 གོང་ལོ་རྒྱུ་བཞིའི་རིང་ཨ་རིའི་དཔལ་འབྱོར་
 གྲི་ཚོགས་པ་ (FMCA) ཞེས་པར་སྤྱད་
 ལས་གནང་། དེ་བཞིན་རྒྱ་གར་གྲི་གཞུང་
 འབྲེལ་མིན་པའི་ཚོགས་པ་འབྲེལ་མིན་དང་
 འབྲེལ་བ་ཡོད་ལ་དེ་དག་བརྒྱུད་ཉམས་ཐག་སྤྱི་
 གཞུང་དང་ཆུན་གས་རྣམས་ལ་དང་བླངས་གྲི་

ཐོག་ནས་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྒོའ་བྱིང་ཞུས།
 ཤེས་ཡོན་དང་ཉམས་སྒྱུར་སྤྱད་སྤྱམ་
 ཆོག་པ་པར་བརྟེན་བོད་པ་དང་རྒྱ་གར། ཕྱི་
 རྒྱལ་གྱི་ཁོར་ཕྱག་ལྟ་མེད་ནང་དཀའ་ངལ་
 ཆོག་ས་མེད་པར་ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱུ་ལོ་གདེང་
 སྒོའ་ས་ཡོད།

ཁྱི་ལོ་ ༣༠༡༩ དང་། ༣༠༢༡ ལོར་
སྐབས་གཉིས་རིང་བོད་མི་མང་མངོན་སྲིད་ཀྱི་
འཇུག་སྤྱོད་ལོས་འདེམས་བྱུང་བ་ལྟར་ལས་
འཁུར་ཞུ་ཆོག་གང་མཆིས་ཐད་ལྷག་བསམ་
ཆོལ་མེད་ཀྱིས་ཞབས་འདེགས་བྱུང་བ་བྱུང་
བ་དང་། ད་ལྟ་ལྷ་མཚན་སྐབས་ ༡༥ པའི་ཁྱི་
འཇུག་གི་ལས་ཁུར་ཞུ་བཞིན་པ་བཅས་ཀྱི་
ལོ་རྒྱུས་སྙིང་བསྟན་སྤྱོད་

ཆོགས་མཁུང་གི་ཆོགས་མེར་བསྐྱོད་གཞག
 ༡༽ ༡༠༡༥ བོད་ཡུངས་མདོ་སྐད་ཆོས་ཁའི་
 ཡ་སྐུའི་གོ་སྟོན་གོ་སྒྲིག་ཆོགས་མཁུང་གི་ཅིས་
 བའི་ལས་འགན་ཁུལ།

༣༥ མི་ལོ་ ༡༣ འུ་མེད་དམག་སྐར་ནང་
ཞབས་ཕྱི་ཞུས་ཅིང་། ༡༩༥༥།༡༩༥༦ ལོ་
གཉིས་ཅིང་སྤྱི་ལོར་ཡལ་པ་ཡསྐབས་
མགོན་ཆེན་པོའི་སྐུ་སྤང་བྱས།

༤། རྒྱན་དྲ་ས་གནས་ཀྱིས་ཆོགས་
འཐུས་མི་ལོ་ ༡༩ དང་ཆོགས་གཙོའི་ལས་
འགན་ལོ་ ༡༩ བསྟན་མང་བྱས།

4) མདོ་སྨད་དབུས་རྒྱུན་སྐབས་གསུམ་

༡༠༠༩།༡༠༡༣།༡༠༡༥ བསྐྱད་མང་འོས་
འདེམས་བྱང་།

༡༩ རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་བཅོད་བྱོལ་བོད་
 མིའི་སྤྱད་ཆོད་ཆོག་པ་པའི་ཆོག་པ་གཙོའི་
 ལས་འགན་ལོ་ ༣ ཟུག།

འདས་པའི་ལོ་ ༧༠ རིང་སྤྱི་དོན་
གཞན་པན་ལྷག་བསམ་སྤྱུག་མེད་གྱི་རང་
བྱས་གང་འཛོན་ཅུ་ཁྲལ་དང་དམིགས་
བསམ་སྤྱི་འཇུས་སྐབས་གཉིས་རིང་ཆོགས་
ཅུང་འབྲ་མིན་གངས་ ༡༡ བང་ཆོགས་མིད་
ལས་འགན་ཅུ་རྒྱའི་གོ་སྐབས་བྱང་བར་
བརྟེན་བཅན་ཁྱོད་མོད་མིད་བཅའ་ཁྲིམས་

དང་ལངས་ཕྱོགས་བརྟན་པོ་ཡིད། ད་ལྟ་
སྐབས་ ༡༩ གླེ་བཙུས་ཀྱི་ལས་ཁུང་ཞུ་
བཞིན་པ་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མྱིང་བཙུས་སུ།

ལྟའི་ཆར་བདེན་རྒྱལ་ཙམ་སྤྲིག་ཆོགས་ཆུང་གི་ཆོགས་གཙོ་དང་། སྤྱི་ལོ་ ༡༠༢༡ ལོར་སྐབས་བརྒྱ་བདུན་པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྤྱ་འདེམས་ཐོན་བུང་། དེ་བཞིན་སྤྱི་ལོ་ ༡༠༢༥ ལོའི་ཡལོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཡ་སྤྱིའི་གོ་ཉོན་སྤྱང་བཙའི་སྤྱད་ཆེད་འཇུགས་གནང་བའི་བོད་ཡོངས་མདོ་སྤྱད་ཆོས་ཁའི་ཡ་སྤྱིའི་གོ་ཉོན་གོ་སྤྲིག་ཆོགས་ཆུང་གི་ཆོགས་མི་དང་། ཡ་སྤྱིའི་གཙོན་པོ་ལྷ་སྐས་རྒྱལ་ལོ་དོན་གྲུབ་རྗེས་ཁོ་གོ་སྤྲིག་ཆོགས་ཆུང་གི་ཆོགས་གཙོ་བུས། ༥་ལྷ་སྐབས་ ༡༥ པའི་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་འགན་འཁུར་ཞུ་མཁན་ཡིན་པ་བཙས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཉིད་བཟུས་སུ།

མིང་། ལྷ་མོ་རྒྱལ་པ།

གྲུས་ལྷ་ལོ་སྐྱབས་ནི་མཆོ་སྟོན་པའི་ལྷ་
 རྟོགས་འབལ་མང་རའི་སྤྱ་ཆར་དུ་སྐྱེས།
 ༡༠༠༡ ལོ་སྟེ་རང་ལོ་ལྷའི་སྤར་བོད་ནས་རྒྱ་
 གར་དུ་འབྱོར་རྗེས། སུ་རྩ་བོད་ཁྱིམ་ནས་
 འཛིན་རིམ་བརྒྱ་བ་དང་། སྐལ་ལོབ་བོད་
 ཁྱིམ་ནས་འཛིན་རིམ་བརྒྱ་གཉིས་སྟོབ་
 མཐར་ཕྱིན། ༡༠༡༠-༡༠༡༡ སྤར་ལོར་བོད་
 ཁྱིམ་སྟོད་ཁང་གི་ཆུན་བདག་དང་ལོ་འཁོར་
 གྲི་སྟོབ་སྤྲུག་ཅེ་ཕུད་ཀྱི་གས་སུ་རྩྭད། རིམ་

མིང་། ཡོ་རྒྱུན་སྐྱབས།

བཞིན་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སྤེང་ལོར་ Jain
 University ཉེས་ཅན་ཁྲིམས་དབྱེད་ཆོན་
 རིག་སློབ་ཆེན་དུ་ཉེ་བའི་གཙུག་ལག་རབ་
 འབྲམས་ས་དང་། Christ University
 སློབ་ཆེན་ནས་སློབ་ཆོན་དེ་གའི་ཐོག་གཙུག་
 ལག་རབ་འབྲམས་སའི་ལག་འཁྱེར་སྤངས།
 དེ་རྗེས་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀེ་ར་ལའི་རྒྱལ་
 སའི་ Trivandrum རྐང་གི་ Infinity Col-
 lege Of Education མཐོ་སློབ་དུ་དགོ་
 ཆེན་བྱས། ད་ལྟ་སྤེང་ལོར་དུ་ Mvj Col-
 lege Of Science And Commerce
 རྐང་ཉེས་ཅན་ཅད་གཅོད་ཁྲིམས་དབྱེད་ཆོན་
 རིག་སློབ་བྱ་ཆེན་མོར་དགོ་ཆེན་བྱེད་མུས་
 ཡིན། རྒྱ་གར་གྱི་ Shiv Forensic ཆོག་ས་
 སའི་སློབ་སྟོན་མི་སྣའི་གས་ཀྱང་ཡིན།
 ལས་ཞོར་དུ་ ༢༠༢༡-༢༠༢༥
 ལོར་ས་གནས་སྤིང་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་འོས་
 བསྐྱེད་ཆོག་ས་མའི་ལས་འགན་ཁྱེར་བ་དང་།
 ༢༠༢༢ ལོ་ནས་དབུ་མའི་ལམ་མི་མང་ལས་

འགྲུལ་ཁང་གི་དབྱུག་རྒྱན་ལས་ལོ་གསུམ་
བྱས། ༢༠༢༣ ལོར་སྤེང་ལོར་ས་གནས་
དབྱ་མའི་ལམ་མི་མང་ལས་འགྲུལ་ཁང་
ཐོག་མར་གསར་འཛུགས་བྱས།
༢༠༢༥ ལོར་སྤེང་ལང་དབྱ་མའི་ལམ་གྱི་
རྒྱན་ལས་སུ་འདེམས་ཐོན་བྱུང་། གོ་སྐབས་
ནམ་ཡིད་ལ་རྒྱ་གར་མཐོ་སྒོའ་ཁག་ཏུ་བོད་
དོན་རིལ་བསྐྱབས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་གཞོན་
སྤྲེས་ཁོད་བོད་དོན་གོ་རྟོགས་ཡོང་ཐབས་ལ་
འབད་བཞིན་ཡོད་ལ། Youtube བ་ལམ་
བརྒྱུད་སྤྱི་ཚོགས་ལོ་རྒྱུས་དང་། དམངས་
གཙོའི་ཁེ་དབང་། ཅ་དོན་འཐབ་ཅོད་སོགས་
ཀྱི་ཐད་དེ་ཞིབ་གཏམ་སྤེང་སྤེལ་ཏེ་བོད་
རིགས་གཞོན་སྤྲེས་ནམས་ལ་བོད་དོན་གོ་
རྟོགས་ཡོང་ཐབས་ལ་འབད་བཅོམ་ཞུ་
བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ད་ལྟ་སྐབས་ ༡༩ བའི་
སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་འགན་འཁུར་ཞུ་མཁས་ཡིན་པ་
བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བསྐྱུས་སུ།

གུས་ཨོ་ཁྱེན་སྐབས་ནི་བོད་མངོན་སྐད་དཔའ་
 རིས་ལུ་སྐྱེས་ཏེ་ལོ་རིམ་བརྟན་པ་བར་བོད་
 བར་སྐྱོད་སྐྱོད་བྱས། ༡༩༩༧ ལོར་ཁྱེན་གར་
 ལ་བཅཅན་བྱལ་དུ་འཁོར་ཏེ་ལུ་རྩ་སྐྱོད་ལྲུང་
 འཛིན་རིམ་དགུ་པ་བར་དང་གོ་བལ་བྱར་དུ་
 འཛིན་རིམ་བཅུ་གཉིས་བར་སྐྱོད་སྐྱོད་
 བྱས། སྐྱོད་ལྲུང་སྐབས་ཡིག་རྒྱུག་ས་
 ཡོངས་རྩོགས་ལ་ཨང་དང་ལོ་ཐངས་ཏེ་སྐྱོད་

སྨྱོང་གི་གྲུབ་འབྲས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་
 གླངས། ལྷག་པར་དུ་འཛིན་རིམ་བརྒྱ་པའི་
 རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་ཡིག་རྒྱུགས་ཁྲིད་ཆོན་
 རིག་ལ་ཐོད་པའི་སློབ་གྲྭ་ཡོངས་ལས་ཨང་
 དང་པོ་དང་། འཛིན་རིམ་བརྒྱ་གཉིས་རྒྱ་
 གར་རྒྱལ་ཡོངས་ཡིག་རྒྱུགས་ཁྲིད་ཐོད་
 སློབ་ཡོངས་རྫོགས་ལས་ཨང་དང་པོ་གླངས་
 ཉེ་བཅོན་སྟེལ་ཐོད་མའི་ཕོ་རྒྱས་ནང་སློབ་

ལོར་བོད་ཁྱིམ་སྡོད་ཁང་གི་དཔེ་མཛོད་དོ་
 དམ་པ་བྱས། ༢༠༡༩ ལོའི་ ༢༠༢༡ ལོར་
 རྒྱལ་སྤྱིའི་དབྱ་མའི་ལམ་མི་མང་ལས་
 འགྲལ་ཁང་གི་ཚོགས་གཞོན་དུ་འདེམས་
 ཐོབ་ལྷན། ལོ་རེ་བཞི་ཅུ་ལ་འཛིན་དང་རྒྱ་
 དཀར་ནག་གསུམ་གྱི་མཁས་དབང་འབྲེ་
 མིན་གངས་ཉི་ཤུ་ལྷག་གདན་ཞུས་ཀྱིས།
 (དབྱ་མའི་ལམ་ཐོག་ ཐོད་རིགས་གཞོན་
 རྒྱུས་བསམ་སྒོ་བའི་ཚོགས་འདུ།) ཐེངས་
 དང་པོ་དང་གཉིས་པ་སོགས་འགོ་བཙུགས་
 ཉེ་སྤྱོད་བདག་ཟུང་བཅའ་གྱིས་ཚོགས་འདུ་
 གཙོ་སྐྱོང་དང་། མཐོ་རིམ་སློབ་མ་གངས་
 བརྒྱ་ལྷག་ལ་གཉིས་པ་ན་དབྱ་མའི་ལམ་གྱི་
 སྤྱིད་བྱས་ཐད་ཐབས་སྤྱོད་སོགས་བཀོད་སྤྱིག་

གི་གཙོ་འགན་འཁུར། ༢༠༡༩ ལོའི་ ༢༠༢༡
 ལོར་སྐབས་བཅུ་པའི་རྒྱ་ས་ས་གནས་
 འཐུས་མིར་བདམས་ཐོབ་ལྷན། ༢༠༢༡
 ལོར་སྐབས་བཅུ་བདུན་པའི་མདོ་སྐད་སྤྱི་
 འཐུས་སུ་འདེམས་ཐོབ་ལྷན། སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་
 ལས་ལུན་རིང་ཨ་རི་གཙོས་ཨ་སྤྱིར་དང་།
 འེལ་འེལ་ལྷན་ཤི། ཨོ་འོ་བ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་དུ་
 རྒྱ་གཞུགས་སྐབས་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་དབྱ་
 ཁྲིད་དག་ལ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིར་བསྟུས་
 དང་། ཐོད་ནང་གི་ད་ལྟའི་རྒྱ་གནས་
 སྤངས་སོགས་གཙོ་བོར་བཟུང་གིས་གོ་རྟོགས་
 གང་ཐུབ་སྤེལ། དེ་བཞིན་རྒྱ་བལ་འབྲུག་
 གསུམ་གྱི་གཞིས་ཆགས་ཁག་ནས་མི་མང་
 གི་བདེ་སྤྱུག་ལ་ཉན་ཞིབ་གང་བྱས་རྣམས་

ཆད་ལུས་མེད་པར་དབྱས་འཛིན་སྤྱོད་དང་
 འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁང་ཁག་དུ་སྤྱོད་མེད་ལྷན་
 རྒྱའི་མཚོན་མཁུག་སྤྱོད་བཟང་འདེད་སོགས་
 ཆད་ལུས་མེད་པ་བྱས། ༢༠༢༡ ལོར་སྤྱི་
 འཐུས་རྒྱན་ལས་དང་། ༢༠༢༢ ལོར་སྐབས་
 ༡༡ པའི་མང་ཚོགས་ཅིས་ཁ་ཚོགས་ཆུང་
 གི་དྲུང་ཆེ། ༢༠༢༣ ལོའི་ ༢༠༢༤ ལོར་བོད་
 རྒྱུངས་མདོ་སྐད་ཆོལ་ཁའི་ཡ་སྤྱིའི་གོ་སྟོན་
 གོ་སྤྱིག་ཚོགས་ཆུང་གི་དྲུང་ཆེའི་ལས་
 འགན་ཞུས། ད་ལྟ་སྐབས་ ༡༩ པའི་སྤྱི་
 འཐུས་ཀྱི་འགན་འཁུར་ཞུ་བུས་ཡིན་པ་
 བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིར་བསྟུས་སྤྱ།

མིང་། བསྐྱ་མཚོ།

གུས་བསྐྱ་མཚོ་ནི་རྒྱ་བ་ཁུལ་རྩ་ཁྲིའི་
 དབལ་ལུལ་མེ་བའི་མཐོང་སྟོན་སྤྱི་བ་དུ་
 རྒྱུས། ༢༠༠༢ ལོར་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་བོད་

ཡིག་ཆེད་གཉེར་སློབ་གྲུར་ཡིག་རྒྱུགས་ཀྱི་
 ལམ་ནས་ཆུད་དེ་བོད་རྒྱ་ཡིག་རྒྱུར་ཐོག་
 ཆེད་སྤྱོད་བྱས། ལོ་འཁོར་ཡིག་རྒྱུགས་ཁྲོད་
 ཡང་དང་པོ་ཐོབ་སྟེ་ལོ་གསུམ་རིང་སྤྱོད་
 ཡོན་གཙང་གསུམ་ལྷན་པའི་སློབ་ཡོན་
 གཞེངས་ཉགས་ཐོབ། དེ་བཞིན་སི་ཁྲོན་ཞིང་
 ཆེན་རྒྱ་བ་ཁུལ་གྱི་གཞོན་ནུའི་ཚོམ་ཡིག་
 འགན་སྐྱོར་ཁྲོད་ཡང་གཉིས་པ་ཐོབ།
 ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལོར་སློབ་མཐར་
 ཕྱིན་ཉེ་མེ་མིང་སྤང་རྒྱན་དཔར་ཁང་དུ་ཚོམ་
 སྤྱིག་གི་ལས་ཀ་བྱས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལོར་
 བལ་ཡུལ་སྤྱི་ལེན་ཁང་དུ་འབྱོར། ཤེས་རབ་
 དགའ་ཆའ་སློབ་སྤྱིར་དུ་ཆེ་ཤས་རིང་སློབ་

སྤྱོད་བྱས་རྗེས་སུ་རྒྱ་བོད་ཁྱིམ་སོགས་ཀྱི་
 དགོ་ཆུན་བྱས། ༢༠༠༩ ལོར་རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་
 ཀྱི་ཆ་འཕྲིན་གསར་ཁང་གི་གསར་འགོད་
 པ་བྱས། ༢༠༡༣ ལོར་བོད་ཀྱི་དུས་བབ་
 གསར་ཁང་དུ་ལས་ཞུགས་བྱས་ཉེ་སྤྱི་ཁབ་
 ཚོམ་སྤྱིག་པའི་འགན་འཁུར་སྤྱས་ཡིན། ཕྱི་
 ལོ་ ༢༠༢༡ ལོར་སྐབས་ ༡༩ པའི་བོད་མི་
 མང་སྤྱི་འཐུས་སུ་བདམས། ལས་ཞོར་དུ་
 བོད་ཀྱི་གསར་འགོད་མཐུན་ཚོགས་དང་
 (Pen International) བོད་ཀྱི་ཚོམ་པ་
 མའི་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱན་ལས། བོད་
 རྒྱུངས་མདོ་སྐད་ཆོལ་ཁའི་གོ་སྟོན་གོ་སྤྱིག་
 ཚོགས་ཆུང་གི་དྲུང་ཆེ་ཡི་ལས་འགན་

འཕྲུལ་རྟོགས་བྱས། གནའ་ཁྱུས་ལྷན་ཨ་རིའི་ཨིན་ཏི་ཡ་ན་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ (Indiana University) ནང་། ཀོ་ལམ་རྩི་ཡ་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་ (Columbia University) རྒྱ་གསར་འགོད་ལས་རིགས་ཐོག་གཏམ་བཤད་གནང་བ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༤ ལོར་སྐབས་ ༡༩ པའི་ཕྱི་ལྗོངས་སྤྱི་བདམས་ཐོན་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༤ ལྷ་ ༤ ཆེས་ ༢ ཉིན་གྲོས་ཆོགས་ཆོགས་དུས་དང་པོའི་ཐོག་བཀའ་སློན་དུ་བདམས་ཐོན་བྱང་བ་བཅས།

གསར་དུ་བདམས་ཐོན་བྱང་བའི་སྐབས་ ༡༩ པའི་ཕྱི་བྱང་ཨ་རིའི་ཕྱི་ལྗོངས་རྣམ་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྲིང་བསྐྱུས།

མིང་། སློབ་གྲྭ་སྐལ་བཟང་སྤྱན་ཆོགས།

ཐོད་ལ་དུས་འགྱུར་བྱང་བའི་རྗེས་བལ་ཡུལ་ཤར་ཁུམ་དུ་གནས་སྡོད་བྱས། འཛི་པ་མས་དེད་བྱ་སྤྱུག་ཆོ་གསོ་སྦྱོར་སོགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་སྐབས་དེར། ཡལོང་ས་མཆོག་ལ་ཕུལ་བ་ཡིན་གསུངས་ཏེ་རྒྱ་གར་རྒྱ་རམ་ས་ལར་ཕུལ་བཞག་པའི་ཐོད་བྱུག་

ཉམ་ཐག་རང་ལོ་ ༣ ལོན་པ་དེ་སློབ་དུག་སྐལ་བཟང་སྤྱན་ཆོགས་ཡིན། ཡལོང་ས་མཆོག་དང་བཅན་བྱོལ་ཐོད་གཞུང་གི་བཞིན་ལ་བཞེན་ནས་པན་ཐབ་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ནས་དཔལ་འབྱོར་རིག་པའི་སློབ་སྦྱང་རིགས་གཅིག་རྒྱུ་འདྲིན་ (M.A. Economics) ནང་། ཏ་རི་ཡ་ན་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ནས་ཆེ་མཐོའི་འདྲིན་སྦྱང་སློབ་སྦྱང་ (Post Graduate Studies in Management) མཐར་མཇུག་བྱང་། ༢༠༠༡ ལོ་ས་ ༢༠༠༢ བར་ལོ་ངོ་དུག་རིང་དུས་ཐོད་ཀྱི་གཞིན་ཁུ་སྤྱན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་གཙོའི་འགན་འཁུར་ཞུས། ད་བར་རང་ཉིད་དལ་སྡོད་སྦྱིད་འདོད་ཀྱི་སྤང་བ་སྤངས་ཏེ་གོ་སྐབས་ནས་བྱང་ཐོད་མི་རིགས་ཀྱི་རང་དབང་ལ་འབད་སྤྱོད་ཡིན།

དེར་འཛིན་སྤྱིང་གར་སར་རང་དབང་འཐབ་ཅོད་ཀྱི་སློན་མེ་བྲུབ་བཞིན་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་མང་པོས་རྒྱ་ནག་དམར་པོའི་གཞུང་ཐོག་འདྲིན་པའི་སྤྱིད་བྱུས་ལ་འགྱུར་བ་བཏང་དང་གཏོང་བཞིན་པའི་སྐབས་དང་གཅིག་ཐོད་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ཆགས་འདྲིན་གི་གནས་སྤངས་དང་། བཅན་བྱོལ་ཐོད་མའི་གནས་སྤངས་རྩ་བཀ་གི་གནས་སྤྱོད་པ་བཅས་ལ་བསམ་གཞིགས་ནན་བྱས་འབྲས་ཀྱིས། ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་དོན་ཆེར་ད་ལས་སློབ་གྲྭ་སྐལ་བཟང་སྤྱན་ཆོགས་རང་ཉིད་ ༢༠༢༤ ལོར་སྐབས་ ༡༩ པའི་བྱང་ཨ་རིའི་ཕྱི་ལྗོངས་སྤྱི་བདམས་ཐོན་གྱིས་འགན་འཁུར་ཞུ་སྤྱོད་པ་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྲིང་བསྐྱུས་སུ།

ནས་ ༡༩༤༥ བར་ལོ་གཅིག་རིང་དོན་སྲུང་
རབ་རྒྱས་སྤིང་གཞིས་ཆགས་མཉམ་འབྲེལ་
ཁྲབ་ཁོངས་རྩལ་བཅོའི་འགན་འཛིན་གྱི་
ལས་འགན་ཞུས། དེ་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༥
ནས་ ༡༩༤༧ བར་བོད་མིའི་སྤྱི་ག་འཛུགས་
དབལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁྲབ་ཁོངས་
དོན་སྲུང་ཆོང་འབྲེལ་སྡེ་ཚན་གྱི་བལ་ལས་
དང་རྩལ་བཅོེ་ཆོན་པའི་ནང་དདུལ་གཉེར་
དང་ཐོན་སྐྱེད་བཅོེ་འདོན་འགན་འཛིན་གྱི་
ལས་འགན་གཅིག་ལྷོགས་ཞུས། ཕྱི་ལོ་
༡༩༤༧ ནས་བོད་མིའི་སྤྱི་ག་འཛུགས་དབལ་
འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཐད་ཀའི་སྐྱེད་ས་
འཛིན་འོག་ཡོད་པའི་རྩ་ས་བོད་ཀྱི་གསོལ་
མགོན་ཁང་ཏུ་གནས་སྡོམ་བསྐྱོད་གཞག་
བསྐྱལ་དོན་བཞེན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ བར་ལས་
དོན་འགན་འཁུར་ཞུས། ལོང་གསལ་ལས་
ཡུན་རིང་སོ་སོའི་ལས་དོན་འགན་འཁུར་ཞུ་
ཁྱོགས་ལ་གཞིགས་པའི་རིམ་བས་གནས་
སྐྱེད་གནང་སྟེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ནས་བཟུང་ན་
ས་བོད་ཀྱི་གསོལ་མགོན་ཁང་གི་འགན་
འཛིན་ཏུ་བསྐྱོད་གཞག་གནང་བ་ལྟར་ལས་
དོན་འགན་འཁུར་འཇུག་གཅོང་ཞུས། ཕྱི་ལོ་
༡༩༥༥ ནས་ ༡༩༥༥ བར་བོད་མིའི་སྤྱི་
མཐུན་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་མར་གསལ་
འཛུགས་སྐབས་དེབ་སྐྱེལ་སོགས་ཀྱི་ལས་
དོན་འགོ་བཞེན་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་མཐུན་
མཉམ་འབྲེལ་གྱི་སྐབས་དེའི་སྤྱི་ཁྲབ་འགན་
འཛིན་ཅ་དགོངས་ཞུས་རྗེས་ཆབ་གསལ་
འགན་འཛིན་བསྐྱོད་གཞག་མ་བྱུང་བའི་བར་

གྲི་དུས་ཡུན་རིང་སྤྱི་མཐུན་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་
 བར་བཀལ་སྤྱི་ གྲུབ་འགན་འཛིན་གྱི་ལས་
 འགན་གཅིག་སྟེགས་འགན་བསྐྱར་གནང་
 རྟོན་བཞིན་དང་ལེན་ཞུས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩
 ལོར་ཨ་རིར་བསྐྱོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལས་
 ༡༩༩༩ བར་བྱང་གེ་ལི་མོར་ཁི་ཡའི་བོད་
 རིགས་སྤྱི་མཐུན་ཆོགས་པའི་རྒྱན་ལས་སུ་
 འདེམས་ཐོན་བྱང་རྟོན་བཞིན་ལོ་གཉིས་རིང་
 ཞབས་ཕྱི་རུར་ཐག་ཞུས། དུས་ཡུན་དེའི་
 རིང་བོད་རིགས་སྤྱི་མཐུན་ཆོགས་པའི་
 ཆོགས་གཞོན་དུ་བསྐློ་གཞག་བྱང་བ་ལྟར་
 ལས་རྟོན་འཐུས་ཤོར་མེད་པར་འགན་
 འཁུར་འཐུས་གཙང་ཞུས། ད་ལྟའི་ཆར་
 གཞི་རིམ་མི་མང་ཆོགས་པའི་ཆོགས་
 གཙོའི་འགན་འཁུར་ཞུ་ཐུས་ཡིན། ད་ལན་
 རྒྱབ་སྐྱོར་བ་མང་པོས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོའི་
 ལྷོ་བྱང་ཨ་རིའི་སྤྱི་འཐུས་འོས་མིར་སྤྱི་མ་
 གནང་རྟོན་བཞིན་ཞུགས་རྒྱའི་དང་ལེན་
 ཞུས་ཏེ། མང་ཆོགས་ནས་སྤྱི་འཐུས་སུ་
 འདེམས་ཐོན་བྱང་བ་ལྟར་སྤྱི་སེམས་ཀྱི་
 ལས་ཁུངས་ཏེ་ལྷག་བསམ་ནམ་དག་གིས་
 ཞབས་ཕྱི་ཞུ་རྒྱུའི་ཆད་སེམས་བརྟན་པོ་
 ཡོད་པ་བཅས་ཕྱི་ལོ་རྒྱས་སྤྱིང་བསྐྱས་སུ།

A portrait of a woman with dark hair pulled back, wearing large black-rimmed glasses. She is wearing a green shawl over a dark top and a red necklace with blue and green beads. A small Nepalese flag pin is visible on her left shoulder. The background is plain white.

བསྐྱབ་འཛིན་དབྱངས་དཀར་ནི་མོན་མྱོ་
འདོད་སྤྱ་སྤྱིང་གཞིས་ཆགས་སུ་འཆར་
ཡོངས་བྱུང་། མོན་མྱོ་གཏན་ཉིན་སྟོབ་ལྷང་
འཛིན་རིས་ ༡ རས་ ༡༣ བར་སྟོབ་སྟུང་
བྱས། ཤེས་རིག་སྐྱབ་ཁང་ནས་བྱ་མོ་སྟོབ་
མ་ཡག་ཤོས་ཀྱི་བྱ་དག་འཛོམ། སྟོབ་ལྷང་
ནང་འཛིན་ལྷ་དང་ཁང་ཆོན་ཆུ་བདག་
བྱེས། ཀར་ན་ཏ་ཀ་གཙུག་ལག་སྟོབ་གཉེར་
ཁང་ནས་ཆོང་ལས་ཐོག་གཙུག་ལག་རབ་
འབྱམས་པ་སྟོབ་སྟུང་ཐོབ། ཐོག་ལྷང་
བཀོལ་སྟུང་སྟོབ་སྟུང་ཐོབ། ཐོང་མིའི་སྤྱིག་

འཇུགས་ནང་ཞབས་ཞུས། ༡༩༤༥-༥༠༡༩
 བར་མོན་རྩོད་འདོད་ཀྱི་སྤྱིང་ས་གནས་འགོ་
 འཛིན་ལས་ཁང་ནང་ཐོག་མ་རང་ཁོངས་
 དང་རིམ་བཞིན་དབྱས་ཐོད་མིའི་སྤྱི་ག་
 འཇུགས་ཀྱི་དབྱས་ངལ་སེལ་ཆོགས་པའི་
 ལས་བྱེད་ཁོངས་ལས་གནས་སྣ་མང་ཐོག་
 ཞབས་ཞུ་སྟུག། སྒྲིག་གྲང་སྡེ་ཆོན་གྱི་ལས་
 བྱེད་པ་དང་། རོགས་སྒྲིང་བྱང་ཆེ། འཆར་
 འགོད་དང་ན་གཞོན་རམ་འདེགས་ལས་
 གཞིའི་འགན་འཛིན། ཅིས་པ་བཅས་ཀྱི་
 འགན་འཁུར་ཞུས། ལྐབས་རེ་ས་གནས་
 འགོ་འཛིན་ལས་ཆབ་ཐོག་འགན་འཁུར་
 ཟུབ་པས་གོ་སྐབས་ཐོབ། སྤྱི་དོན་ཞབས་
 ཞུས། གཞིས་གྲོང་ ༩ ནང་རང་སྤྱོད་དགེ་
 གན་དང་། དབྱལ་གཉེར་དང་ཅིས་པ་བྱས།
 ས་གནས་བྱད་མེད་དང་གཞོན་ཁུ་ལྷན་
 ཆོགས་ལ་ཁྱུ་གཉེན་གས། ཡིག་འབྲེལ་དང་།
 དགེ་གན་པ་མའི་འཇུག་མི་ཆོགས་ཆུང་ལ་
 ཡིག་འབྲེལ་ལས་རོགས་ཞུས། ས་གནས་
 ལྷ་མོ་ཆོགས་པ་དང་། བཅུན་དགོན་བྱང་
 ཆུབ་ཆོས་སྤྱིང་ལ་ཅིས་ཁ་ཞིབ་བཤེར་ཞུས།

[illegible]

མིང་། ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཆོ།

བོད་ཤར་ཁྱེད་ཀྱི་མཁའ་མོ་ཆ་བ་རོང་གི་
 མངའ་ཁོངས་སུ་ཁོ་ཅེས་ཅ་མུར་ཡུལ་
 ཆོའི་ལོར་རྩ་ཞེས་པའི་སྡེ་བར་གྱི་ལོ་ ༡༩༢༡
 ཟླ་ ༡ ཆེས་ ༡ ཉིན་སྤྱི་མཉམ་ ༡༩༥༥ ནས་
 ༡༩༩༠ བར་དམུ་དགོ་བཟ་གིས་འཁོར་ལོ་

དཔོན་དུ་བར་ཕྱིན་བར་དུ་ནང་ཆོས་ལ་སློབ་
 གྲླེང་གནང་། ༡༩༤༡ ལོར་རྒྱ་གར་ནང་
 བཅན་བྱོལ་དུ་འབྱོར་རྗེས་སྤར་སུ་ཇ་བོད་
 བླུག་ཁྲིམ་སྡེའི་སློབ་གྲུང་འགྲིམས་ཏེ་དབྱིན་
 གཞན་ལ་སློབ་སྦྱང་གནང་། ལྷ་ར་ཏ་མི་མཐོ་
 རིམ་སློབ་གྲུང་ལོ་གསུམ་རིང་ལ་བོད་ཀྱི་
 རིག་གནས་ལ་སློབ་སྦྱང་བྱས། ༡༩༤༥
 ལོར་རྒྱ་རན་སིར་འབྱོར་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡
 བར་དུ་རྒྱ་ཡིག་སློབ་སྦྱང་བྱས། དེ་ནས་ལོ་
 གསུམ་རིང་ (Sorbonne University
 Paris I) གཞུགས་ལག་སློབ་ཆེན་དུ་ཁྲིམས་
 བླུགས་ཐོག་སློབ་སྦྱང་གནང་། ༡༩༥༧ ནས་
 ༡༩༥༩ བར་དུ་རྒྱ་རན་སིའི་རྒྱ་ནག་སློབ་
 རྒྱུན་གསོ་རིག་སློབ་གྲླེང་དུ་ཤུང་དབྱེད་སློབ་
 གཞུང་དང་ལག་ཐབས་སྒྲ་ཆོགས་ལ་སློབ་

སྤྱིང་བྱས་ཏེ་ ༢༠༡༥ ནས་སློབ་མཐར་ཐྱིན།
 ༢༠༠༣ ནས་ ༢༠༡༥ བར་དུ་སྐྱ་རན་སིའི་
 བོད་རིགས་ཆོག་པ་པའི་སྐབས་ལྷ་རིང་
 ཆོག་པ་གཙའི་འགན་འཁུར། ༢༠༡༧ ནས་
 ༢༠༡༩ བར་སྐྱ་རན་སིའི་མདོ་སྐད་ས་
 གནས་རྒྱུན་ལས་ཆོག་པ་གཙའི་བྱས། བྱམས་
 བཅའི་སློབ་གྲྭ་གསར་འཛུགས་དང་འགན་
 འཛིན་གྱི་ལས་འཁུར་ཞུས། ༢༠༢༡ ནས་
 ༢༠༢༢ བར་བོད་མི་མང་སྐབས་ ༡༧ པའི་
 ཡུ་རོབ་སྤྱི་འཐུས་དང་། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལོར་
 སྤྱི་ཡང་སྐབས་ ༡༩ པའི་ཡུ་རོབ་སྤྱི་
 འཐུས་སུ་བདམས་ཐོན་གྱིས་འགན་འཁུར་
 ཞུ་ཐུས་ཡིན་པ་བཅས་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟིང་
 བཟུས་སུ།

གསར་དུ་བདམས་ཐོན་པའི་སྒྲུབ་ས་ ༡༩ བའི་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ཕྱད་པའི་ཨེ་ཤི་ཡ་དང་ཨོ་སེ་གེ་ལེ་ཤི་ཡའི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཁོ་རྒྱལ་
མིང་བཏུས།

མིང་། ལྷ་ལ་བཟང་ཆེ་ངོང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་བོད་ནས་བཅོད་བྱོལ་དུ་
 ཡོང་། ཕྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་
 ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བགྱིན་ལས་མ་སུ་རི་བོད་
 བྱིན་དང་། ཕྱི་ལི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་
 ཁང་གཉེས་ནས་གནང་དེང་ཤེས་ཡོན་གྱི་གོ་
 ལྷན་པས་ཐོབ། སློབ་གྲུའི་ཕྱི་ཁྱབ་ཆུན་བདག་
 དང་། ཕྱི་ལི་ས་གནས་བོད་ཀྱི་གཞོན་ནུ་
 ལྷན་ཆོག་གསུམ་གྱི་ཆོག་གསུམ་གཙོ་བླ་ས།

གྲུ་ལོ་ ༡༠༠༣ ནས་གཞུང་ཞབས་
 ཁོངས་འཛུལ་ཞུགས་ཀྱིས་ཐོག་མར་གྲུ་ལོ་
 ༡༠༠༤ ནས་
 བཀའ་བླང་ཡིག་ཆར་དུ་བཀའ་བྲི་སློབ་
 དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་ཐད་
 ཀའི་བཏང་འཛིན་འོག་བོད་རྒྱ་ཞི་མོལ་ལས་
 དོན་ཆོགས་ཆུང་གི་ཆོགས་བླང་དང་། གྲུ་ལོ་
 ༡༠༠༥ ལོར་བསྐྱར་གསོ་བྱང་བའི་བོད་རྒྱའི་

དབར་གཞུང་འབྲེལ་གྲོས་མོལ་སྐབས་
ལ་གོང་ས་མཆོག་གི་དམིགས་བསལ་སྐུ་
ཚབ་ནཱ་གཉིས་ཀྱིས་དབུ་འཁྱེད་པའི་སྐུ་
ཚབ་ཆོགས་ཚུང་གི་ཁོངས་སུ་རྒྱ་ནག་ལ་
དངོས་སུ་བསྐྱོད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་
བཅས་ལོ་རྒྱུ་ ༡༩ ཙམ་གཞུང་ཞབས་བྱས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་བོད་ཀྱི་ཆབ་
སྲིད་བཙོན་རྒྱུར་འབྲེལ་ཡོད་འབྲེལ་ཆགས་
གཞིས་སློས་ལས་གཞིའི་འོག་ཨོ་སི་གྲོ་ལི་
ཡར་གཞིས་སློས་བྱས་པ་དང་། རིང་པོ་མ་

སོང་བར་ས་གནས་བོད་རིགས་མཐུན་
ཆོགས་དང་རྒྱལ་ཡོངས་བོད་རིགས་སྤྱི་
མཐུན་ཆོགས་པའི་ཆོགས་གཙོ་བྱས། དེ་
བཞིན་སྐུ་ཚབ་དོན་ཁང་གི་བོད་ཀྱི་རིག་
གཞུང་བསྟི་གནས་ཁང་གི་འགན་ལྗོན་
ཆོགས་མི། ཨོ་སྤིང་བོད་དོན་ལྗོན་ཁང་

(Australia Tibet Council) གི་འགན་
ལྗོན་ཆོགས་མི་བཅས་སོ་སོའི་ལས་འཁུར་
ལུས། བོད་དོན་ལྗོན་གཏུགས་ནང་མཉམ་
ལུགས་ཀྱིས་གྲོས་ཆོགས་འཐུས་མི་མང་པོ་

དང་། ལྷག་པར་ཕྱི་སྤྱི་ལོ་ཆོན་ཆོན་མཆོག་
ལ་འང་མཇུག་འབྲེལ་ལྷན་ཡོད། ད་ཆ་
གཟའ་མཇུག་བོད་ཡིག་སློབ་གྲུའི་དང་སྒྲུང་
དགོ་གན་ལྗོན་ལུས་ཡིན། ༡༩༩༩ ལོ་ནས་
ཁོན་རྩེ་ར་མངའ་གཞུང་གི་གཞུང་ཞབས་པ་
ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་
སྐབས་ ༡༩ པའི་ཨོ་སི་གྲོ་ལི་ཨོ་སི་ལའི་
སྤྱི་འཐུས་སུ་བདམས་ཐོན་ཀྱིས་འགན་
འཁུར་ལྗོན་ལུས་ཡིན་པ་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
སྟོན་བསྐྱུས་སུ།

2007-2006

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཁག་གཤམ་གསལ་དུ་ཆོགས་ནས་གཟིགས་གནང་ཡོང་བ་ཞུ།

For More Information about Tibetan Parliament-in-Exile, follow our website, Facebook, Instagram and Twitter using QR codes below

 www.chithu.org

 Tibetan Parliament-in-Exile

 tibparliament

 Tibparliament

Tibetan Parliament-in-Exile

CTA, Gangchen Kyishong

Dharamshala -176215

Distt: Kangra, H.P. India

Tel: +91-1892-222481

Email: tpieadmin@tibet.net

chithu@tibet.net